

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
PIHAK BERKUASA
KEMAJUAN PEKEBUN KECIL
PERUSAHAAN GETAH (RISDA)
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2019**

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
PIHAK BERKUASA KEMAJUAN PEKEBUN KECIL PERUSAHAAN GETAH
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2019**

Sijil Mengenai Pengauditan Penyata Kewangan

Pendapat Berteguran

Saya telah mewakili sebuah firma audit swasta untuk mengaudit Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah. Penyata kewangan tersebut merangkumi Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 2019 Pihak Berkuasa dan Kumpulan dan Penyata Untung Atau Rugi Dan Pendapatan Komprehensif Lain, Penyata Perubahan Dalam Ekuiti serta Penyata Aliran Tunai bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut dan nota kepada penyata kewangan termasuklah ringkasan polisi perakaunan yang signifikan seperti yang dinyatakan pada muka surat 3 hingga 81.

Pada pendapat saya, penyata kewangan ini memberikan gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan pada 31 Disember 2019 dan prestasi kewangan serta aliran tunai bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut selaras dengan Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia (MFRS) dan Akta Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah Tahun 1972 (Akta 85) kecuali perkara yang dinyatakan di perenggan Asas Kepada Pendapat Berteguran.

Asas Kepada Pendapat Berteguran

Pengauditan telah dilaksanakan berdasarkan Akta Audit 1957 dan International Standards of Supreme Audit Institutions. Tanggungjawab saya diuraikan selanjutnya di perenggan Tanggungjawab Juruaudit Terhadap Pengauditan Penyata Kewangan dalam sijil ini. Saya percaya bahawa bukti audit yang diperoleh adalah mencukupi dan bersesuaian untuk dijadikan asas kepada pendapat berteguran saya.

Belum Bayar Lain

Merujuk kepada Nota 22 di Penyata Kewangan, Belum Bayar Lain berjumlah RM148.60 juta pada 31 Disember 2019. Termasuk dalam amaun ini adalah baki penggabungan (*amalgamation*) antara Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan divisyen yang tidak dapat dihapuskan sepenuhnya berjumlah RM72.16 juta. Pihak Audit tidak dapat menentukan kewajaran perekodan amaun tersebut dan tidak dapat menentukan kesan ke atas penyata pendapatan komprehensif disebabkan tiada dokumen sokongan untuk membuktikan baki transaksi antara divisyen tersebut. Pihak Audit juga tidak dapat menentukan sama ada kesemua transaksi dan baki antara ibu pejabat dengan divisyen telah dihapuskan sepenuhnya dalam Penyata Kewangan Pihak Berkuasa dan Kumpulan semasa peringkat penggabungan (*amalgamation*) kerana transaksi tidak direkodkan dengan sempurna.

Kebebasan dan Tanggungjawab Etika Lain

Saya adalah bebas daripada Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan serta telah memenuhi tanggungjawab etika lain berdasarkan *International Standards of Supreme Audit Institutions*.

Maklumat Lain Selain Daripada Penyata Kewangan dan Sijil Juruaudit Mengenainya

Lembaga Pengarah Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah bertanggungjawab terhadap maklumat lain dalam Laporan Tahunan. Pendapat saya terhadap Penyata Kewangan Pihak Berkuasa dan Kumpulan tidak meliputi maklumat lain selain daripada Penyata Kewangan dan Sijil Juruaudit mengenainya dan saya tidak menyatakan sebarang bentuk kesimpulan jaminan mengenainya.

Tanggungjawab Lembaga Pengarah Terhadap Penyata Kewangan

Lembaga Pengarah bertanggungjawab terhadap penyediaan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan yang memberi gambaran benar dan saksama selaras dengan Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia (MFRS) dan Akta Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah Tahun 1972 (Akta 85). Lembaga Pengarah juga bertanggungjawab terhadap penetapan kawalan dalaman yang perlu bagi membolehkan penyediaan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa dan Kumpulan yang bebas daripada salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan fraud atau kesilapan.

Semasa penyediaan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan, Lembaga Pengarah bertanggungjawab untuk menilai keupayaan Pihak Berkuasa dan Kumpulan untuk beroperasi sebagai satu usaha berterusan, mendedahkannya jika berkaitan serta menggunakannya sebagai asas perakaunan.

Tanggungjawab Juruaudit Terhadap Pengauditan Penyata Kewangan

Objektif saya adalah untuk memperoleh keyakinan yang munasabah sama ada Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan secara keseluruhannya adalah bebas daripada salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan fraud atau kesilapan, dan mengeluarkan Sijil Juruaudit yang merangkumi pendapat saya. Jaminan yang munasabah adalah satu tahap jaminan yang tinggi, tetapi bukan satu jaminan bahawa audit yang dijalankan mengikut *International Standards of Supreme Audit Institutions* akan sentiasa mengesan salah nyata yang ketara apabila ia wujud. Salah nyata boleh wujud daripada fraud atau kesilapan dan dianggap ketara sama ada secara individu atau agregat sekiranya boleh dijangkakan dengan munasabah untuk mempengaruhi keputusan ekonomi yang dibuat oleh pengguna berdasarkan penyata kewangan ini.

Sebagai sebahagian daripada pengauditan mengikut *International Standards of Supreme Audit Institutions*, saya menggunakan pertimbangan profesional dan mengekalkan keraguan profesional sepanjang pengauditan. Saya juga:

- a. Mengetahui dan menilai risiko salah nyata ketara dalam Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan, sama ada disebabkan fraud atau kesilapan, merangka dan melaksanakan prosedur audit yang responsif terhadap risiko berkenaan serta mendapatkan bukti audit yang mencukupi dan bersesuaian untuk memberikan asas kepada pendapat saya. Risiko untuk tidak mengesan salah nyata ketara akibat daripada fraud adalah lebih tinggi daripada kesilapan kerana fraud mungkin melibatkan pakatan, pemalsuan, ketinggalan yang disengajakan, representasi yang salah, atau mengatasi kawalan dalaman.
- b. Memahami kawalan dalaman yang relevan untuk merangka prosedur audit yang bersesuaian tetapi bukan untuk menyatakan pendapat mengenai keberkesanan kawalan dalaman Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan.
- c. Menilai kesesuaian dasar perakaunan yang diguna pakai dan kemunasabahan anggaran perakaunan dan pendedahan yang berkaitan oleh Lembaga Pengarah.

- d. Membuat kesimpulan terhadap kesesuaian penggunaan asas perakaunan untuk usaha berterusan oleh Lembaga Pengarah dan berdasarkan bukti audit yang diperoleh, sama ada wujudnya ketidakpastian ketara yang berkaitan dengan peristiwa atau keadaan yang mungkin menimbulkan keraguan yang signifikan terhadap keupayaan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah atau Kumpulan sebagai satu usaha berterusan. Jika saya membuat kesimpulan bahawa ketidakpastian ketara wujud, saya perlu melaporkan dalam Sijil Juruaudit terhadap pendedahan yang berkaitan dalam Penyata Kewangan Pihak Berkuasa dan Kumpulan atau, jika pendedahan tersebut tidak mencukupi, pendapat saya akan diubah. Kesimpulan saya dibuat berdasarkan bukti audit yang diperoleh sehingga tarikh Sijil Juruaudit.
- e. Menilai persembahan secara keseluruhan, struktur dan kandungan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan termasuk pendedahannya, dan sama ada Penyata Kewangan Pihak Berkuasa dan Kumpulan telah melaporkan asas-asas urusniaga dan peristiwa-peristiwa yang memberikan gambaran saksama.
- f. Mendapatkan bukti audit yang mencukupi dan bersesuaian berkaitan maklumat kewangan entiti dan aktiviti perniagaan dalam Kumpulan untuk memberikan pendapat terhadap Penyata Kewangan Kumpulan. Saya bertanggungjawab untuk hala tuju, pengawasan dan pelaksanaan pengauditan kumpulan. Saya hanya bertanggungjawab terhadap pendapat saya.

Saya juga telah memaklumkan Lembaga Pengarah bahawa saya telah mematuhi keperluan etika yang berkaitan dengan kebebasan dan telah memaklumkan semua hubungan dan hal-hal lain yang berkemungkinan menjejaskan kebebasan dan langkah pencegahan yang bersesuaian, sekiranya berkaitan.

Laporan Mengenai Keperluan Perundangan dan Peraturan Lain

Berdasarkan keperluan Akta Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah Tahun 1972 (Akta 85), saya juga melaporkan syarikat subsidiari yang tidak diaudit oleh saya, telah dinyatakan di Nota 9 dalam penyata kewangan.

Hal-hal Lain

- a. Saya ingin menarik perhatian terhadap perkara berikut:
 - i. Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan mempunyai struktur kumpulan yang kompleks yang terdiri daripada 12 divisyen dan 13 syarikat subsidiari bagi melaksanakan fungsinya. Struktur kumpulan secara *decentralised* hanya membuat penggabungan (*amalgamation*) sekali setahun, pada hujung tahun bagi 12 penyata kewangan divisyen dan penyatuan 13 penyata kewangan syarikat subsidiari dan bukan secara bulanan. Proses ini menyebabkan rekod kewangan antara Pihak Berkuasa dengan divisyen dan syarikat subsidiari tidak dapat disesuaikan (*reconciled*) dengan lengkap dan terdedah kepada kesilapan.
 - ii. Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah perlu memastikan penyata kewangan syarikat subsidiari diaudit terlebih dahulu sebelum disatukan dalam penyata kewangan Pihak Berkuasa dan Kumpulan sebagaimana surat Ketua Audit Negara bertarikh 11 Julai 2018.
 - iii. Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah perlu segera memuktamadkan fungsi sistem perakaunan baru dan sistem lain yang belum berintegrasi untuk menjana penyata kewangan secara elektronik. Sistem perakaunan tersebut juga hendaklah selaras dengan keperluan Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia (MFRS) bagi mengurangkan pelarasan secara manual.
 - iv. Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah juga perlu menambah baik tadbir urus bagi memastikan komunikasi yang lebih berkesan antara divisyen dan syarikat subsidiari. Kelemahan komunikasi yang berlaku menyebabkan perekodan dalam penyata kewangan adalah tidak tepat dan tidak kemaskini.
 - v. Pendapat berteguran diberi kepada syarikat subsidiari yang bukan diaudit oleh Ketua Audit Negara hendaklah dibuat penambahbaikan sewajarnya oleh Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan. Syarikat subsidiari tersebut ialah RISDA Estates Sdn Bhd, RISDA Security and Services Sdn Bhd dan RISDA Plantation Sdn Bhd. Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah hendaklah memastikan pemantauan secara berkala dibuat terhadap syarikat subsidiarinya bagi memastikan operasi dan

pengurusan kewangan dilaksanakan dengan teratur dan mematuhi peraturan yang ditetapkan.

- b. Sijil ini dibuat untuk Lembaga Pengarah berdasarkan Akta Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah Tahun 1972 (Akta 85) dan bukan untuk tujuan lain. Saya tidak bertanggungjawab terhadap pihak lain bagi kandungan sijil ini.

(DATUK NIK AZMAN NIK ABDUL MAJID)
KETUA AUDIT NEGARA
MALAYSIA

PUTRAJAYA
15 MAC 2021

LAPORAN JURUAUDIT BEBAS KEPADA KETUA AUDIT NEGARA PENGAUDITAN PIHAK BERKUASA KEMAJUAN PEKEBUN KECIL PERUSAHAAN GETAH (RISDA)

Laporan Audit Penyata Kewangan

Pendapat Bersyarat

Kami telah mengaudit penyata kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah (RISDA), yang merangkumi penyata kedudukan kewangan Kumpulan dan RISDA pada 31 Disember 2019 dan penyata pendapatan komprehensif, penyata perubahan dalam ekuiti dan penyata aliran tunai Kumpulan dan RISDA bagi tahun kewangan berakhir pada tarikh tersebut, dan nota-nota kepada penyata kewangan, termasuk ringkasan dasar perakaunan yang penting, seperti yang dibentangkan di halaman 1 hingga 81.

Pada pendapat kami, kecuali kesan di atas perkara yang dijelaskan di bahagian Asas bagi Pendapat Bersyarat dalam laporan kami, penyata kewangan tersebut memberikan pandangan yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Kumpulan dan RISDA pada 31 Disember 2019, dan prestasi kewangan dan aliran tunai untuk tahun kewangan berakhir pada tarikh tersebut menurut Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia, Piawaian Pelaporan Kewangan Antarabangsa dan Akta Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah Tahun 1972 ("Akta 85").

Asas bagi Pendapat Bersyarat

Kami telah dilantik sebagai juruaudit RISDA dan beberapa subsidiari selepas tahun berakhir 31 Disember 2019. Sehubungan dengan itu, pihak kami tidak dapat menjalankan prosedur pemerhatian kiraan inventori dan aset biologi akhir tahun RISDA yang berjumlah RM41,571,617 dan RM8,279,271 masing-masing dan juga inventori dan aset biologi akhir tahun bagi Kumpulan yang berjumlah RM97,469,696 dan RM60,131,354 masing-masing, bagi memastikan kewujudan inventori dan aset biologi pada 31 Disember 2019. Kami juga tidak dapat menjalankan prosedur alternatif untuk mencapai objektif tersebut dan kami juga tidak dapat menentukan samada terdapat pelarasan yang diperlukan sekiranya kami dapat menjalankan prosedur pengiraan inventori dan aset biologi tersebut.

(Bersambung)

Kami juga mendapati termasuk dalam Belum Bayar Lain RISDA pada 31 Disember 2019 adalah amaun sebanyak RM72,155,010 yang mewakili baki-baki antara ibu-pejabat dan divisyen RISDA yang tidak dapat dihapuskan sepenuhnya. Kami juga mendapati termasuk dalam Belum Bayar Lain Kumpulan pada 31 Disember 2019 adalah amaun sebanyak RM74,475,566 yang mewakili baki-baki antara ibu-pejabat dan divisyen RISDA dan juga baki-baki antara RISDA dan subsidiari yang tidak dapat dihapuskan sepenuhnya. Disamping itu, kami juga tidak dapat menentukan sama ada kesemua transaksi-transaksi antara ibu pejabat dengan divisyen-divisyen RISDA dan transaksi-transaksi antara RISDA dengan subsidiari telah dihapuskan sepenuhnya dalam penyata kewangan RISDA dan Kumpulan. Oleh yang demikian, kami tidak dapat menentukan kewajaran amaun-amaun yang dilaporkan sebagai sebahagian daripada Belum Bayar Lain dalam penyata kewangan RISDA dan Kumpulan tersebut dan kami juga tidak dapat menentukan kesan ke atas penyata pendapatan komprehensif RISDA dan Kumpulan sebagai akibat daripada amaun-amaun yang tidak dapat disokong tersebut.

Kami juga telah melaksanakan pengauditan mengikut piawaian pengauditan yang diluluskan di Malaysia dan Piawaian Pengauditan Antarabangsa ("ISA"). Tanggungjawab kami di bawah piawaian tersebut telah diperincikan di dalam laporan kami pada bahagian Tanggungjawab Juruaudit dalam Pengauditan Penyata Kewangan. Kami percaya bahawa bukti audit yang diperolehi adalah mencukupi dan bersesuaian untuk memberikan asas yang munasabah untuk pendapat bersyarat dalam laporan kami.

Kebebasan dan Tanggungjawab Etika Yang Lain

Kami adalah bebas dari RISDA dan Kumpulan berdasarkan Undang-Undang Kecil (Etika Profesional, Tindakan dan Amalan) oleh Institut Akauntan Malaysia ("Undang-Undang Kecil") dan Kod Etika Antarabangsa bagi Akauntan Profesional oleh Lembaga Piawaian Etika Antarabangsa Untuk Akauntan (termasuk Piawaian Kebebasan Antarabangsa) ("Kod IESBA"), dan kami telah mematuhi tanggungjawab etika yang lain berdasarkan Undang-Undang Kecil dan Kod IESBA.

Tanggungjawab Ahli Pihak Berkuasa ke atas Penyata Kewangan

Ahli Pihak Berkuasa RISDA adalah bertanggungjawab ke atas penyediaan penyata kewangan ini bagi membolehkan ianya memberikan pandangan yang benar dan saksama menurut Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia, Piawaian Pelaporan Kewangan Antarabangsa dan Akta Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah Tahun 1972. Ahli Pihak Berkuasa RISDA juga bertanggungjawab terhadap kawalan dalaman sebagaimana yang ditentukan sebagai perlu untuk membolehkan penyediaan penyata kewangan yang bebas daripada salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan oleh penipuan ataupun kesilapan.

(Bersambung)

Di dalam proses penyediaan penyata kewangan Kumpulan dan RISDA, Ahli Pihak Berkuasa bertanggungjawab untuk menilai keupayaan usaha berterusan Kumpulan dan RISDA, membuat pendedahan, jika perlu, perkara-perkara berkenaan usaha berterusan dan menggunakan asas perakaunan usaha berterusan melainkan Ahli Pihak Berkuasa berniat untuk membubarkan Kumpulan atau RISDA atau untuk menutup operasi, atau tiada alternatif realistik selain dari berbuat demikian.

Tanggungjawab Juruaudit dalam Pengauditan Penyata Kewangan

Objektif kami adalah untuk memperoleh keyakinan yang munasabah sama ada atau tidak penyata kewangan Kumpulan dan RISDA ini, secara keseluruhan, adalah bebas dari salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan oleh penipuan atau kesalahan, dan menyediakan laporan juruaudit yang mengandungi pendapat kami. Keyakinan yang munasabah bererti keyakinan yang tinggi, tetapi ianya tidak memberi jaminan bahawa pengauditan yang telah dilaksanakan mengikut piawaian ISA akan sentiasa mengesan salah nyata yang ketara yang ada. Salah nyata boleh berlaku disebabkan oleh penipuan dan kesalahan dan dikira ketara jika, secara individu atau secara agregat, ianya memungkinkan untuk mempengaruhi keputusan ekonomi pengguna yang dibuat berdasarkan penyata kewangan ini.

Sebagai sebahagian daripada pengauditan yang telah dilaksanakan mengikut piawaian ISA, kami mengamalkan pertimbangan secara profesional dan mengekalkan keraguan profesional di sepanjang tempoh pengauditan. Kami juga:

- Mengenalpasti dan menilai risiko-risiko salah nyata ketara pada penyata kewangan Kumpulan dan RISDA, sama ada disebabkan oleh penipuan atau kesalahan, merangka dan melaksanakan prosedur audit sebagai tindak-balas terhadap risiko-risiko tersebut, dan mendapatkan bukti audit yang mencukupi dan bersesuaian sebagai asas pendapat audit kami. Risiko untuk tidak mengesan salah nyata yang ketara akibat daripada penipuan adalah lebih tinggi daripada kesalahan, sebagaimana penipuan mungkin melibatkan pakatan sulit, pemalsuan, penipuan secara sengaja, perwakilan yang salah atau melebihi kuasa kawalan dalaman.
- Mendapatkan pemahaman terhadap kawalan dalaman yang relevan kepada audit untuk merangka prosedur audit yang bersesuaian dengan keadaan, tetapi bukan untuk memberi pendapat tentang keberkesanan kawalan dalaman Kumpulan dan RISDA.
- Menilai kesesuaian polisi perakaunan yang digunakan dan kewajaran anggaran perakaunan dan pendedahan berkaitan yang dibuat oleh Ahli Pihak Berkuasa.

(Bersambung)

- Merumus kesesuaian asas perakaunan usaha berterusan yang diguna pakai oleh Ahli Pihak Berkuasa dan, berdasarkan bukti audit yang diperolehi, sama ada wujud ketidakpastian yang ketara yang berkaitan dengan peristiwa atau keadaan yang memungkinkan keraguan yang ketara tentang kemampuan Kumpulan dan RISDA sebagai entiti usaha berterusan. Jika kami menyimpulkan bahawa ketidakpastian yang nyata telah wujud, kami perlu merujuk di dalam laporan juruaudit kepada pendedahan-pendedahan yang berkaitan di dalam penyata kewangan Kumpulan dan RISDA atau, jika pendedahan-pendedahan itu tidak memadai, kami akan mengubah-suai pendapat kami. Pendapat kami adalah berdasarkan bukti audit yang diperolehi sehingga tarikh laporan juruaudit kami. Walaubagaimanapun, kejadian-kejadian atau keadaan-keadaan yang berlaku pada masa hadapan memungkinkan Kumpulan atau RISDA untuk tidak lagi menjadi entiti usaha berterusan.
- Menilai pembentangan secara keseluruhan, struktur dan kandungan penyata kewangan Kumpulan dan RISDA, termasuk pendedahan-pendedahan, dan sama ada penyata kewangan Kumpulan dan RISDA melaporkan asas transaksi-transaksi dan peristiwa-peristiwa agar ianya memberi pembentangan yang saksama.
- Mendapatkan bukti audit berkenaan yang mencukupi mengenai maklumat kewangan entiti-entiti atau aktiviti perniagaan dalam Kumpulan untuk menyatakan pendapat ke atas penyata kewangan Kumpulan. Kami bertanggungjawab terhadap arahan, penyeliaan dan pelaksanaan audit Kumpulan. Kami tetap bertanggungjawab sepenuhnya bagi pendapat audit kami.

Kami berkomunikasi dengan Ahli Pihak Berkuasa, diantaranya, skop yang telah dirancang dan tempoh audit dan penemuan audit yang ketara, termasuk sebarang kelemahan ketara dalam kawalan dalaman yang kami temui sepanjang tempoh pengauditan.

Laporan Mengenai Keperluan Perundangan dan Peraturan Lain

Menurut keperluan dalam Akta 85, kami melaporkan yang berikut:

- a. Rekod-rekod perakaunan dan rekod-rekod lain RISDA dan subsidiarinya yang mana kami telah bertindak sebagai juruaudit berkenaan dengan perkara yang dinyatakan dalam bahagian Asas Bagi Pendapat Bersyarat telah tidak disimpan dengan sempurna menurut peruntukan Akta 85;
- b. Kami telah mempertimbangkan penyata kewangan dan laporan juruaudit subsidiari yang tidak diaudit oleh kami, iaitu Protac Insurance Brokers Sdn Bhd, yang telah disatukan dengan penyata kewangan Kumpulan;

(Bersambung)

- c. Kami berpuas hati bahawa penyata kewangan subsidiari yang telah disatukan dengan penyata kewangan Kumpulan adalah dalam bentuk dan kandungan yang sesuai dan teratur bagi tujuan penyediaan penyata kewangan Kumpulan dan kami juga telah menerima maklumat dan penjelasan yang memuaskan sebagaimana yang dikehendaki bagi tujuan tersebut;
- d. Laporan juruaudit ke atas penyata kewangan beberapa subsidiari mengandungi teguran seperti berikut:
- i) RISDA Livestock Sdn Bhd, RISDA Semaian dan Landskap Sdn Bhd dan RISDA Plantation Sdn Bhd berkaitan dengan pihak kami tidak dapat menjalankan prosedur pemerhatian kiraan inventori dan aset biologi akhir tahun bagi memastikan kewujudan inventori dan aset biologi pada 31 Disember 2019. Kami juga tidak dapat menjalankan prosedur alternatif untuk mencapai objektif tersebut dan kami juga tidak dapat menentukan samada terdapat pelarasan yang diperlukan sekiranya kami dapat menjalankan prosedur pengiraan inventori dan aset biologi tersebut;
 - ii) RISDA Estates Sdn Bhd dan RISDA Security and Services Sdn Bhd berkaitan Pelaburan Lain (aset kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain) tidak dinyatakan pada nilai saksama mengikut MFRS 9 *Instrumen-Instrumen Kewangan*; dan
 - iii) RISDA Plantation Sdn Bhd berkaitan dengan pihak kami tidak dapat menjalankan prosedur pengesahan baki terhadap penghutang dan pemiutang akaun projek pembangunan yang berjumlah RM36,796,922 dan RM117,808,659 masing-masing, bagi memastikan kewujudan baki penghutang dan pemiutang projek pembangunan yang berjumlah RM36,796,922 dan RM117,808,659 masing-masing, pada 31 Disember 2019. Ini kerana RISDA Plantation Sdn Bhd merekod baki-baki penghutang dan pemiutang akaun projek pembangunan secara berkelompok (projek) dan bukan secara individu (peserta projek).

(Bersambung)

Perkara-Perkara Lain

1. Laporan ini dibuat semata-mata untuk Ketua Audit Negara sebagai satu badan. Kami tidak bertanggungjawab kepada mana-mana pihak lain untuk kandungan laporan ini.
2. Penyata kewangan RISDA dan Kumpulan bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2018 telah diaudit oleh Ketua Audit Negara, yang menyatakan pendapat tidak bersyarat terhadap penyata kewangan tersebut bertarikh 19 September 2019.

DELOITTE PLT (LLP0010145-LCA)
Akauntan Bertauliah (AF 0080)

TEO SWEE CHUA
Rakan Kongsi Firma – 02846/01/2022 J

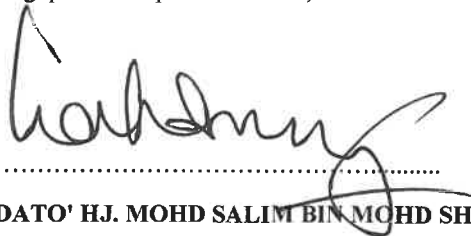
Akauntan Bertauliah
12 Mac 2021

Pengakuan oleh Ahli Pihak Berkuasa

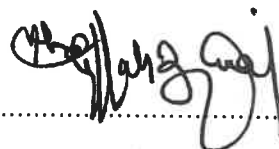
Kami, masing-masing, **Dato' Hj. Mohd Salim Bin Mohd Sharif** dan **Abdullah Bin Zainal @ Deraman** yang merupakan Pengerusi dan salah seorang Ahli Pihak Berkuasa bagi Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah (RISDA), dengan ini menyatakan bahawa, pada pendapat Ahli Pihak Berkuasa, penyata kewangan yang mengandungi penyata kedudukan kewangan, penyata pendapatan komprehensif, penyata perubahan dalam ekuiti dan penyata aliran tunai RISDA dan Kumpulan berserta dengan nota-nota kepada penyata kewangan di dalamnya, adalah disediakan menurut piawaian perakaunan yang diluluskan di Malaysia dan Akta Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah Tahun 1972 (Akta 85) bagi memberikan pandangan yang benar dan saksama berkenaan kedudukan kewangan RISDA dan Kumpulan pada 31 Disember 2019 dan hasil kendaliannya serta aliran tunainya bagi tahun kewangan berakhir pada tarikh tersebut.

Bagi pihak ahli pihak berkuasa,

DATO' HJ. MOHD SALIM BIN MOHD SHARIF

Bagi pihak ahli pihak berkuasa,

ABDULLAH BIN ZAINAL @ DERAMAN

Pengerusi Pihak Berkuasa

Ketua Pengarah /Ahli Pihak Berkuasa

Tarikh: **25 FEB 2021**

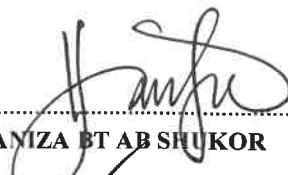
Kuala Lumpur

Pengakuan oleh Pegawai Utama Yang Bertanggungjawab ke atas Pengurusan Kewangan

Saya, Haniza Bt Ab Shukor, pegawai utama yang bertanggungjawab ke atas pengurusan kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah (RISDA), dengan ikhlasnya mengakui bahawa penyata kedudukan kewangan, penyata pendapatan komprehensif, penyata perubahan dalam ekuiti dan penyata aliran tunai RISDA dan Kumpulan berserta dengan nota-nota kepada penyata kewangan adalah sebaik-baik di dalam pengetahuan dan kepercayaan saya, adalah betul dan saya membuat ikrar ini dengan sebenarnya mempercayai bahawa ianya adalah benar dan atas kehendak-kehendak Akta Akuan Berkanun 1960.

Sebenarnya dan sesungguhnya)
diakui oleh penama di atas)
di KUALA LUMPUR)
pada 24 haribulan 2 2021)

HANIZA BT AB SHUKOR

Pengarah Kewangan Dan Belanjawan

Di hadapan saya:

ALAMAT PESURUHJAYA SUMPAH PEGUAMBELA DAN PEGUAMCARA
TETUAN KHALID, KOSAL & ASSOCIATES
M3-C-13A, JALAN PANDAN BERNI 6/1A,
PANDAN BERNI,
68100 KUALA LUMPUR,
TEL: 03-4289 6202

Penyata Kedudukan Kewangan

pada 31 Disember 2019

		Kumpulan			RISDA		
		31.12.2019	31.12.2018	1.1.2018	31.12.2019	31.12.2018	1.1.2018
Nota		RM	RM	RM	RM	RM	RM
				Dinyatakan semula	Dinyatakan semula		
Aset Bukan Semasa							
Hartanah, loji dan peralatan	5	827,451,063	816,124,370	834,052,476	753,338,828	745,099,651	766,890,604
Aset hak guna	6	13,156,307	-	-	8,858,542	-	-
Hartanah pelaburan	7	4,279,004	3,375,648	3,456,019	-	-	-
Tanah dipegang untuk pembangunan hartanah	8	-	2,621,449	5,212,488	-	-	-
Pelaburan dalam subsidiari	9	-	-	-	91,760,409	93,930,479	103,662,942
Pelaburan dalam syarikat bersekutu	10	8,321,767	10,485,351	10,261,508	11,652,999	12,652,999	12,652,999
Pelaburan lain	11	28,336,902	19,440,739	25,849,115	27,300,000	18,300,000	19,100,282
Penghutang syarikat subsidiari	12	-	-	-	42,896,379	48,955,096	45,213,825
Pinjaman kakitangan	13	201,186,665	191,716,827	174,018,313	174,256,491	158,864,189	141,948,814
Aset cukai tertunda	14	256,045	226,072	226,072	-	-	-
Jumlah Aset Bukan Semasa		1,082,987,753	1,043,990,456	1,053,075,991	1,110,063,648	1,077,802,414	1,089,469,466
Aset semasa							
Aset biologi	15	60,131,354	61,804,588	69,472,017	8,279,271	19,053,040	21,968,874
Inventori	16	97,469,696	80,245,390	84,288,232	41,571,617	59,359,214	61,772,781
Belum terima dagangan	17	131,612,065	153,433,000	276,691,800	27,459,182	38,749,712	54,193,537
Belum terima lain dan deposit	18	212,322,351	283,118,881	301,194,155	156,590,698	167,897,136	182,028,090
Penghutang syarikat subsidiari	12	-	-	-	90,423,679	85,218,209	153,314,745
Pinjaman kakitangan	13	6,349,140	255,218	213,438	6,349,140	255,218	213,438
Pulangan cukai		4,535,574	6,393,252	5,154,659	-	-	-
Simpanan tetap	19	1,616,487,717	1,624,299,042	1,813,093,795	1,467,313,716	1,490,231,638	1,677,761,398
Wang di bank dan di tangan		58,854,803	50,486,791	59,455,323	28,145,031	23,957,622	24,682,389
Jumlah Aset semasa		2,187,762,700	2,260,036,162	2,609,563,419	1,826,132,334	1,884,721,789	2,175,935,252
Jumlah Aset		3,270,750,453	3,304,026,618	3,662,639,410	2,936,195,982	2,962,524,203	3,265,404,718

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Kedudukan Kewangan

pada 31 Disember 2019 (sambungan)

Nota	Kumpulan			RISDA		
	31.12.2019 RM	31.12.2018 RM	1.1.2018 RM	31.12.2019 RM	31.12.2018 RM	1.1.2018 RM
	Dinyatakan semula			Dinyatakan semula		
Ekuiti						
Kumpulan Wang RISDA/ Keuntungan Terkumpul	26	2,038,735,795	2,068,145,160	2,222,253,842	2,005,706,703	2,017,338,529
Tabung Amanah Pembangunan Modal Insan	27	2,479,106	2,522,390	2,297,097	2,479,106	2,522,390
Tabung Wang Pusingan	28	225,773,650	225,773,650	225,773,650	225,773,650	225,773,650
Tabung Tanam Semula Estet RISDA	29	48,640,614	45,727,039	45,220,935	48,640,614	45,727,039
Rizab Modal (Terbitan Bonus)	30	5,000,000	5,000,000	6,992,900	-	-
Rizab Nilai Saksama		176,536	275,373	313,319	-	-
Kepentingan Bukan Kawalan	9	6,267,311	4,896,873	3,671,222	-	-
Jumlah Ekuiti		2,327,073,012	2,352,340,485	2,506,522,965	2,282,600,073	2,291,361,608
Liabiliti Bukan Semasa						
Liabiliti pajakan	23	9,899,415	-	-	6,104,088	-
Pemiutang sewa beli	23	5,860,719	6,254,969	4,615,875	-	-
Pinjaman berjangka	24	-	-	83,995	-	-
Ganjaran persaraan kakitangan	25	260,710,100	245,663,648	231,070,510	260,710,100	245,663,648
Liabiliti cukai tertunda	14	285,879	192,382	1,264,779	-	-
Jumlah Liabiliti Bukan Semasa		276,756,113	252,110,999	237,035,159	266,814,188	245,663,648
Liabiliti Semasa						
Geran kerajaan tertunda	31	134,793,246	90,687,000	362,812	134,793,246	90,687,000
Overdraf bank	20	38,964,136	39,616,406	14,964,852	-	-
Belum bayar dagangan	21	59,343,356	60,009,124	91,759,584	5,681,869	7,013,871
Belum bayar lain	22	312,159,840	299,723,067	315,131,010	148,598,555	158,457,862
Pemiutang syarikat subsidiari	12	-	-	-	16,789,210	11,317,317
Liabiliti pajakan	23	3,956,581	-	-	2,850,704	-
Pemiutang sewa beli	23	2,783,527	2,763,232	2,248,588	-	-
Pinjaman berjangka	24	35,182,696	46,423,854	53,792,552	-	-
Ganjaran persaraan kakitangan	25	8,127,776	7,377,538	9,326,972	8,127,776	7,377,538
Wang Amanah KPLB	32	69,940,361	150,645,359	427,270,060	69,940,361	150,645,359
Peruntukan cukai		1,489,809	2,149,554	3,689,396	-	-
Zakat perniagaan		180,000	180,000	535,460	-	-
Jumlah Liabiliti Semasa		666,921,328	699,575,134	919,081,286	386,781,721	425,498,947
Jumlah Liabiliti		943,677,441	951,686,133	1,156,116,445	653,595,909	671,162,595
Jumlah Liabiliti dan Ekuiti		3,270,750,453	3,304,026,618	3,662,639,410	2,936,195,982	2,962,524,203

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Pendapatan Komprehensif

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019

	Nota	Kumpulan		RISDA	
		2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
		Dinyatakan semula		Dinyatakan semula	
Pendapatan	33	1,428,154,720	1,491,104,949	1,139,366,620	1,110,059,398
Pendapatan operasi lain	34	112,542,509	136,440,593	83,589,898	121,564,743
Perubahan dalam inventori					
benih-benih tanaman/ternakan		17,224,306	(3,698,969)	(17,787,597)	(2,413,567)
Bahan mentah dan barang guna					
yang digunakan		(199,280,698)	(208,237,092)	(100,179,924)	(127,740,019)
Pembelian barangan perniagaan		(288,080,237)	(334,098,512)	-	-
Yuran dan imbuhan pengarah	35	(2,252,764)	(3,722,254)	(481,565)	(495,275)
Kos kakitangan	36	(316,925,732)	(312,954,488)	(240,263,797)	(235,951,156)
Susutnilai	37	(64,633,450)	(57,062,286)	(55,412,468)	(49,275,937)
Kerugian nilai saksama aset biologi	37	(2,421,238)	(5,968,209)	(11,288,598)	(2,915,834)
Rosot nilai aset kewangan		-	(1,887,821)	-	(8,315,741)
Perbelanjaan operasi lain	37	(680,609,894)	(646,510,140)	(792,746,385)	(800,053,809)
Lebihan daripada operasi		3,717,522	53,405,771	4,796,184	4,462,803
Kos kewangan	38	(8,058,940)	(5,122,880)	(252,039)	-
Bahagian keuntungan/(kerugian)					
syarikat bersekutu	10	(1,163,584)	223,843	-	-
Lebihan/(Defisit) sebelum					
pengagihan keuntungan RTBB		(5,505,002)	48,506,734	4,544,145	4,462,803
Agihan keuntungan RTBB	40	(9,470,597)	(23,461,801)	(9,470,597)	(23,461,801)
Lebihan/(Defisit) sebelum cukai		(14,975,599)	25,044,933	(4,926,452)	(18,998,998)
Cukai	39	(7,350,540)	(10,211,643)	(2,040,000)	(2,400,000)
Zakat perniagaan		(2,649,214)	(2,348,809)	(1,795,083)	(1,601,563)
Lebihan/(Defisit) tahun semasa		(24,975,353)	12,484,481	(8,761,535)	(23,000,561)

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Pendapatan Komprehensif

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019 (sambungan)

Nota	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula		Dinyatakan semula	
Pendapatan komprehensif lain, selepas cukai:-				
<i>Item yang mungkin diklasifikasikan semula keuntung atau rugi</i>				
Perubahan nilai saksama aset kewangan melalui pendapatan komprehensif lain	(98,837)	(37,946)	-	-
Pendapatan/(Kerugian) komprehensif lain tahun semasa	(98,837)	(37,946)	-	-
Jumlah pendapatan/(kerugian) komprehensif tahun semasa	(25,074,190)	12,446,535	(8,761,535)	(23,000,561)
Lebihan/(Defisit) tahun semasa diagihkan kepada:				
Pemegang ekuiti	(26,345,791)	11,258,830	(8,761,535)	(23,000,561)
Kepentingan tak kawal	1,370,438	1,225,651	-	-
	(24,975,353)	12,484,481	(8,761,535)	(23,000,561)
Jumlah pendapatan/(kerugian) komprehensif diagihkan kepada:				
Pemegang ekuiti	(26,444,628)	11,220,884	(8,761,535)	(23,000,561)
Kepentingan tak kawal	1,370,438	1,225,651	-	-
	(25,074,190)	12,446,535	(8,761,535)	(23,000,561)

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Perubahan Dalam Ekuiti

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019

Kumpulan

Kumpulan		Tabung Amanah		Tabung Tanam Semula		Rizab Modal		Rizab Nilai Saksama		Kepentingan Tak Kawal		Jumlah ekuiti
Nota	Keuntungan Terkumpul	Pembangunan Modal Insan	Tabung Wang Pusingan	Estet RISDA	Rizab Modal	Rizab Nilai Saksama	Jumlah	Rizab Nilai Saksama	Jumlah	Rizab Nilai Saksama	Jumlah	RM
46	2,438,723,569 (216,469,727)	2,297,097	225,773,650	45,220,935	6,992,900	313,319	2,719,321,470 (216,469,727)	3,671,222	-	2,722,992,692 (216,469,727)		
	2,222,253,842 (166,629,015)	2,297,097	225,773,650	45,220,935	6,992,900	313,319	2,502,851,743 (166,629,015)	3,671,222	-	2,506,522,965 (166,629,015)		
Penambahan/(Pengurangan) nilai saksama aset kewangan selain dari nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain												
46	-	-	-	-	-	(37,946)	(37,946)	-	-	(37,946)		(37,946)
	-	-	-	-	-	(37,946)	(37,946)	-	-	(37,946)		(37,946)
46	17,254,921 (5,996,091)	-	-	-	-	-	17,254,921 (5,996,091)	1,225,651	-	18,480,572 (5,996,091)		
	11,258,830	-	-	-	-	-	11,258,830	1,225,651	-	12,484,481		
Jumlah pendapatan komprehensif tahun semasa												
Caruman dari/pembahagian kepada:-												
Pindahan rizab												
Baki pada 31 Disember 2018												

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Perubahan Dalam Ekuiti

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019 (sambungan)

Kumpulan	Nota	Keuntungan Terkumpul		Pembangunan		Tabung Amanah		Tabung Wang Pusingan		Tabung Tanam Semula		Rizab Modal		Rizab Nilai Saksama		Kepentingan Tak Kawal		Jumlah ekuiti RM
		RM		RM		RM		RM		RM		RM		RM		RM		
Pada 1 Januari 2019, seperti dinyatakan sebelumnya																		
	46	2,290,610,978 (222,465,818)		2,522,390		225,773,650		45,727,039		5,000,000		275,373		2,569,909,430 (222,465,818)		4,896,873		2,574,806,303 (222,465,818)
Pada 1 Januari 2019, seperti dinyatakan semula sebelum kesan penggunaan MFRS 16																		
	45	2,068,145,160 (193,283)		2,522,390		225,773,650		45,727,039		5,000,000		275,373		2,347,443,612 (193,283)		4,896,873		2,352,340,485 (193,283)
Penambahan/(Pengurangan) nilai saksama aset kewangan selain dari nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain																		
		-		-		-		-		-		(98,837)		(98,837)		-		(98,837)
Pendapatan/(Kerugian) Komprehensif lain tahun semasa																		
		-		-		-		-		-		(98,837)		(98,837)		-		(98,837)
Lebihan/(Defisit) tahun semasa																		
		(26,345,791)		-		-		-		-		-		(26,345,791)		1,370,438		(24,975,353)
Jumlah pendapatan/(kerugian) komprehensif tahun semasa																		
		(26,345,791)		-		-		-		-		(98,837)		(26,444,628)		1,370,438		(25,074,190)
Caruman dari/pembahagian kepada:-																		
Pindahan rizab																		
		(2,870,291)		(43,284)		-		2,913,575		-		-		-		-		-
Baki pada 31 Disember 2019																		
		2,038,735,795		2,479,106		225,773,650		48,640,614		5,000,000		176,536		2,320,805,701		6,267,311		2,327,073,012

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Perubahan Dalam Ekuiti

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019 (sambungan)

RISDA

RISDA						
Nota	Keuntungan Terkumpul RM	Tabung Amanah Pembangunan		Tabung Tanam Semula Estet RISDA RM	Jumlah ekuiti RM	
		Modal Insan RM	Tabung Wang Pusingan RM			
46	2,262,292,597 (217,896,307)	2,297,097 -	225,773,650 -	45,220,935 -	2,535,584,279 (217,896,307)	
	2,044,396,290 (3,325,803)	2,297,097 -	225,773,650 -	45,220,935 -	2,317,687,972 (3,325,803)	
46	2,041,070,487	2,297,097	225,773,650	45,220,935	2,314,362,169	
	(3,690,586) (19,309,975)	- -	- -	- -	(3,690,586) (19,309,975)	
46	(23,000,561) (731,397)	- 225,293	- -	- 506,104	(23,000,561) -	
	2,017,338,529	2,522,390	225,773,650	45,727,039	2,291,361,608	
Baki pada 31 Disember 2018						

Pada 1 Januari 2018, <i>seperti dinyatakan sebelumnya</i> Pelarasan tahun lepas						
Pada 1 Januari 2018, <i>seperti dinyatakan semula sebelum kesan penggunaan MFRS 9</i> Kesan penggunaan MFRS 9						
Pada 1 Januari 2019, <i>seperti dinyatakan sebelumnya</i> Pelarasan tahun lepas						
Pada 1 Januari 2019, <i>seperti dinyatakan semula</i> Pendapatan/(Kerugian) komprehensif tahun semasa Pindahan rizab						
Baki pada 31 Disember 2018						
Pada 1 Januari 2019, <i>seperti dinyatakan sebelumnya</i> Pelarasan tahun lepas						
Pada 1 Januari 2019, <i>seperti dinyatakan semula</i> Pendapatan/(Kerugian) komprehensif tahun semasa Pindahan rizab						
Baki pada 31 Disember 2019						

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Aliran Tunai

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula		Dinyatakan semula	
Aliran tunai daripada/(digunakan dalam) aktiviti operasi				
Lebih/(Defisit) sebelum cukai	(14,975,599)	25,044,933	(4,926,452)	(18,998,998)
Pelarasan untuk :-				
Pendapatan dividen	(1,359,181)	(620,459)	(5,093,636)	(7,278,328)
Pendapatan faedah	(60,701,200)	(71,797,144)	(56,902,381)	(65,504,564)
(Keuntungan)/kerugian pelupusan hartanah, loji dan peralatan	(179,833)	(1,291,751)	530,046	(60,365)
Pembalikan peruntukan rosot nilai atas :				
- Belum terima dagangan	(18,787,347)	(100,833)	(24,747)	-
- Belum terima lain dan deposit	(7,700,345)	-	(2,730)	(7,677,909)
- Pinjaman kakitangan	(318,614)	-	(318,614)	-
Peruntukan ganjaran persaraan	23,174,228	21,970,676	23,174,228	21,970,676
Susutnilai	64,633,450	57,062,286	55,412,468	49,275,937
Kerugian bersih nilai saksama aset biologi	2,421,238	5,968,209	11,288,598	2,915,834
Inventori dihapusira	127,779	185,095	127,779	185,095
Hartanah, loji dan peralatan dihapusira	1,464,497	9,501	1,674,779	-
Rosot nilai:				
- Pelaburan dalam subsidiari	-	-	2,170,070	9,829,563
- Pelaburan dalam syarikat bersekutu	1,000,000	-	1,000,000	-
- Belum terima dagangan	4,476,467	37,867,314	2,099,761	6,422,590
- Belum terima lain dan deposit	-	13,148,935	-	-
Perbelanjaan faedah	8,058,940	5,122,880	252,039	-
Bahagian (keuntungan)/kerugian syarikat bersekutu	1,163,584	(223,843)	-	-
Agihan keuntungan RTBB	9,470,597	23,461,801	9,470,597	23,461,801
Perubahan nilai saksama projek TSK	(14,765,415)	(234,740)	-	-
Rosot nilai akaun projek Ladang Agensi	9,392,362	7,120,894	-	-
Lebih operasi sebelum perubahan dalam modal kerja	6,595,608	122,693,754	39,931,805	14,541,332
Perubahan modal kerja :-				
Aset biologi	(748,004)	1,699,220	(514,829)	(43,937,748)
Inventori	(17,352,085)	3,513,874	17,659,818	2,228,472
Belum terima dagangan	38,753,264	84,292,319	9,215,516	9,021,235
Belum terima lain dan deposit	82,740,735	(8,846,029)	11,309,168	21,808,863
Amaun terhutang oleh/kepada syarikat subsidiari	-	-	6,325,140	68,096,536
Belum bayar dagangan	(665,768)	(31,750,460)	(1,332,002)	1,335,436
Belum bayar lain	10,850,516	(15,797,041)	(11,654,390)	43,388,854
Wang Amanah KPLB	(80,704,998)	(276,624,701)	(80,704,998)	(276,624,701)
Geran kerajaan tertunda	44,106,246	90,324,188	44,106,246	90,687,000
Tunai dijana daripada /(digunakan dalam) aktiviti operasi	83,575,514	(30,494,876)	34,341,474	(69,454,721)

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Aliran Tunai

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019 (sambungan)

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula		Dinyatakan semula	
Pinjaman kakitangan diberi	(21,871,516)	(20,140,872)	(21,871,516)	(16,957,155)
Bayaran semula pinjaman kakitangan	6,626,370	2,400,578	703,906	-
Bayaran ganjaran persaraan	(7,377,538)	(9,326,972)	(7,377,538)	(9,326,972)
Bayaran cukai dalam tahun semasa	(6,216,131)	(14,062,475)	(2,040,000)	(2,400,000)
Zakat perniagaan	-	(2,704,269)	-	(1,601,563)
Faedah diterima	8,618,306	7,901,604	6,349,217	5,674,575
Agihan keuntungan RTBB	(9,470,597)	(23,461,801)	(9,470,597)	(23,461,801)
Tunai bersih daripada/(digunakan dalam) aktiviti operasi	53,884,408	(89,889,083)	634,946	(117,527,637)
Aliran tunai digunakan dalam aktiviti pelaburan				
Hartanah, loji dan peralatan:				
- Pembelian	(75,116,313)	(42,141,503)	(63,826,232)	(28,106,499)
- Terimaan pelupusan	410,379	8,772,270	410,379	681,880
Pembelian hartanah pelaburan	(26,608)	-	-	-
Tambahan pelaburan syarikat subsidiari	-	-	-	(2,090,000)
Pelaburan lain:				
- Tambahan	(9,000,000)	(634,176)	(9,000,000)	(7,280,713)
- Jualan	5,000	-	-	-
Dividen diterima	1,359,181	620,459	5,093,636	7,278,328
Faedah diterima	52,082,894	63,895,540	50,553,164	59,829,989
(Pertambahan)/Pengurangan deposit tetap	(188,095,211)	586,073,129	(182,424,352)	566,764,083
Tunai bersih digunakan dalam aktiviti pelaburan	(218,380,678)	616,585,719	(199,193,405)	597,077,068
Aliran tunai digunakan dalam aktiviti pembiayaan				
Bayaran sewa beli	(373,955)	(2,248,588)	-	-
Bayaran liabiliti pajakan	(2,715,931)	-	(2,344,367)	-
Faedah dibayar	(8,058,940)	(5,122,880)	(252,039)	-
Bayaran pinjaman berjangka	(11,241,158)	(7,452,693)	-	-
Tunai bersih digunakan dalam aktiviti pembiayaan	(22,389,984)	(14,824,161)	(2,596,406)	-

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Aliran Tunai

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019 (sambungan)

Nota	2019	2018	2019	2018
	RM	RM	RM	RM
	Dinyatakan semula		Dinyatakan semula	
Pengurangan bersih tunai dan setara tunai				
Tunai dan setara tunai pada awal tahun	(186,886,254)	511,872,475	(201,154,865)	479,549,431
	905,041,350	393,168,875	811,182,724	331,633,293
Tunai dan setara tunai pada akhir tahun	718,155,096	905,041,350	610,027,859	811,182,724
Tunai dan setara tunai terdiri daripada:				
Simpanan tetap 19	698,664,429	894,570,965	581,882,828	787,225,102
Tunai dan baki di bank	58,854,803	50,486,791	28,145,031	23,957,622
Overdraf bank 20	(38,964,136)	(39,616,406)	-	-
	718,555,096	905,441,350	610,027,859	811,182,724
Simpanan tetap dicagarkan 19	(400,000)	(400,000)	-	-
	718,155,096	905,041,350	610,027,859	811,182,724

* Termasuk dalam penambahan hartanah, loji dan peralatan di peringkat Kumpulan tahun 2018 adalah pembelian aset tetap melalui sewa beli sebanyak RM 4,402,326 yang tidak melibatkan aliran tunai

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Aliran Tunai

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019 (sambungan)

Penyesuaian liabiliti yang timbul daripada aktiviti pembiayaan:

	Baki pada 01.01.2019 RM	Kesan penggunaan MFRS 16 RM	Baki pada 1.1.2019 selepas MFRS16 RM	Perubahan bersih aliran tunai pembiayaan RM	Tambahan pajakan tahun semasa RM	Lain-lain pergerakan bukan tunai RM	Baki pada 31.12.2019 RM
2019							
Kumpulan							
Liabiliti pajakan	-	9,581,520	9,581,520	(3,095,275)	6,990,407	379,344	13,855,996
Pemiutang sewa beli	9,018,201	-	9,018,201	(889,260)	-	515,305	8,644,246
Pinjaman berjangka	46,423,854	-	46,423,854	(14,121,093)	-	2,879,935	35,182,696
	55,442,055	9,581,520	65,023,575	(18,105,628)	6,990,407	3,774,584	57,682,938

RISDA							
Liabiliti pajakan	-	4,115,469	4,115,469	(2,596,406)	7,183,690	252,039	8,954,792
	-	4,115,469	4,115,469	(2,596,406)	7,183,690	252,039	8,954,792

	Baki pada 1.1.2018 RM	Perubahan bersih aliran tunai pembiayaan RM	Tambahan pajakan tahun semasa RM	Lain-lain pergerakan bukan tunai RM	Baki pada 31.12.2018 RM
2018					
Kumpulan					
Pemiutang sewa beli	6,864,463	(2,969,164)	4,402,326	720,576	9,018,201
Pinjaman berjangka	53,876,547	(8,708,395)	-	1,255,702	46,423,854
	60,741,010	(11,677,559)	4,402,326	1,976,278	55,442,055

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019

1. KEGIATAN-KEGIATAN UTAMA

Kegiatan-kegiatan utama RISDA ialah mentadbir Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula) yang ditubuhkan di bawah Seksyen 3 Ordinan Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula) 1952, mengurus dan mengendalikan rancangan-rancangan yang disediakan dan diluluskan di bawah peruntukan Bahagian III, Ordinan Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula) 1952 dan merancang dan melaksana segala inovasi bagi sektor pekebun-pekebun kecil. Akta 85 RISDA telah mengambil alih peruntukan ordinan di atas yang telah dimansuhkan pada 1 November 2016.

Kegiatan utama syarikat-syarikat subsidiari dinyatakan dalam Nota 9. Tiada perubahan yang ketara ke atas kegiatan utama Kumpulan dan RISDA sepanjang tahun kewangan semasa.

Penyata Kewangan RISDA bagi tahun berakhir 31 Disember 2019 telah diluluskan oleh Pihak Berkuasa pada 25 Februari 2021.

2. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN

2.1 Penyata pematuhan

Penyata kewangan Kumpulan dan RISDA telah disediakan menurut Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia (MFRSs – *Malaysian Financial Reporting Standards*), Piawaian Pelaporan Kewangan Antarabangsa (IFRSs – *International Financial Reporting Standards*) dan Akta Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah 1972.

2.2 Perubahan polisi perakaunan

Polisi perakaunan yang diterima pakai oleh Kumpulan dan RISDA adalah selaras dengan yang diterima pakai pada tahun kewangan sebelumnya kecuali adaptasi piawaian baru, pindaan dan interpretasi kepada Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia seperti berikut:

Pada 1 Januari 2019, Kumpulan dan RISDA telah menerima pakai piawaian baru MFRS, Pindaan dan Interpretasi kepada piawaian perakaunan yang berkuat kuasa bagi tempoh tahun kewangan bermula pada atau selepas 1 Januari 2019.

Piawaian/Pindaan	Perihal
MFRS 16	Pajakan
Pindaan kepada MFRS 3	Penambahbaikan tahunan kepada Piawaian MFRS kitaran 2015-2017
Pindaan kepada MFRS 9	Ciri-ciri Prabayar dengan Pampasan Negatif
Pindaan kepada MFRS 11	Penambahbaikan tahunan kepada kitaran MFRS 2015 – 2017
Pindaan kepada MFRS 112	Penambahbaikan tahunan kepada kitaran MFRS 2015 – 2017
Pindaan kepada MFRS 123	Penambahbaikan tahunan kepada kitaran MFRS 2015 - 2017
Pindaan kepada MFRS 128	Kepentingan Jangka Panjang dalam Syarikat Bersekutu dan Usaha Sama
Interpretasi IC 23	Ketidakpastian mengenai Kaedah Perakaunan Cukai Pendapatan

Polisi perakaunan Kumpulan dan RISDA perlu diubah dan pelarasan secara retrospektif dibuat berikutan dengan pemakaian MFRS 16. Perkara ini dinyatakan di dalam Nota 45. Kecuali MFRS 16, piawaian, pindaan dan interpretasi IC lain yang tertera di atas tidak memberi kesan ketara kepada amaun yang diiktiraf dalam penyata kewangan Kumpulan dan RISDA bagi tahun semasa dan tahun terdahulu.

2.3 Piawaian yang telah dikeluarkan tetapi belum berkuatkuasa

Kumpulan dan RISDA belum menerima pakai piawaian-piawaian dan interpretasi-interpretasi berikut yang telah dikeluarkan tetapi belum berkuatkuasa sehingga tarikh penyata kewangan ini. Kumpulan dan RISDA akan mengguna pakai piawaian ini jika berkenaan, apabila ia berkuatkuasa.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

2. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

2.3 Piawaian yang telah dikeluarkan tetapi belum berkuatkuasa (sambungan)

Berkuatkuasa bagi tempoh kewangan bermula pada atau selepas 1 Januari 2020

- Pindaan kepada MFRS 3, Definisi Perniagaan
- Pindaan kepada MFRS 101 dan MFRS 108, Definisi Material

Berkuatkuasa bagi tempoh kewangan bermula pada atau selepas 30 Jun 2020

- Pindaan kepada MFRS 16, Konsesi Sewa Berkaitan COVID-19

Berkuatkuasa bagi tempoh kewangan bermula pada atau selepas 1 Januari 2021

- Pindaan kepada MFRS 9, MFRS 139 dan MFRS 7, Pembaharuan Penanda Aras Kadar Keuntungan

Berkuatkuasa bagi tempoh kewangan bermula pada atau selepas 1 Januari 2022

- MFRS 3, Rujukan kepada Kerangka Konseptual
- MFRS 116, Terimaan sebelum Kegunaan yang Dikehendaki
- MFRS 137, Kos Memenuhi Kontrak
- Pindaan kepada MFRS, Penambahbaikan Tahunan kepada Piawaian MFRSs 2018-2020

Berkuatkuasa bagi tempoh kewangan bermula pada atau selepas 1 Januari 2023

- MFRS 101, Pengelasan Liabiliti Semasa atau Bukan Semasa
- MFRS 17, Kontrak Insurans

Berkuatkuasa bagi tempoh kewangan bermula pada atau selepas tarikh yang belum ditetapkan

- Pindaan kepada MFRS 10, Penyata Kewangan Kumpulan dan MFRS 128, Pelaburan dalam Syarikat Bersekutu dan Usaha Sama – Jualan dan Sumbangan Aset diantara Pelabur dan Syarikat Bersekutu atau Usaha Sama.

Kumpulan dan RISDA akan menerima pakai, yang mana berkenaan, piawaian-piawaian di atas apabila ia berkuatkuasa. Pemakaian piawaian dan pindaan di atas dijangka tidak memberi kesan material ke atas pendedahan atau amaun yang diiktiraf di penyata kewangan Kumpulan dan RISDA pada tempoh semasa dan terdahulu.

2.4 Asas Penaksiran

Penyata kewangan ini telah disediakan dengan menggunakan asas kos sejarah melainkan dinyatakan sebaliknya di dalam Nota 3.

2.5 Mata wang Persembahan dan Fungsian

Penyata kewangan ini dinyatakan pada Ringgit Malaysia ("RM"), iaitu mata wang fungsian untuk RISDA.

2.6 Penggunaan Pertimbangan, Anggaran dan Andaian

Penyediaan penyata kewangan yang mematuhi MFRS memerlukan pihak pengurusan untuk membuat pertimbangan, anggaran dan andaian yang memberi kesan kepada penggunaan polisi perakaunan dan jumlah aset-aset, liabiliti, pendapatan dan perbelanjaan.

Walaupun anggaran dan pandangan adalah berdasarkan pengetahuan terbaik namun demikian keputusan sebenar mungkin berbeza.

Anggaran dan andaian mendasari disemak secara berterusan. Perbezaan akibat semakan kepada anggaran perakaunan diiktiraf dalam tempoh di mana anggaran disemak dan dalam mana-mana tempoh yang berkenaan.

Tiada perkara signifikan melibatkan ketidakpastian anggaran dan pertimbangan kritikal dalam mengguna pakai polisi perakaunan yang mempunyai kesan signifikan kepada amaun yang diiktiraf di penyata kewangan selain daripada yang dinyatakan seperti berikut:-

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

2. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

2.6 Penggunaan Pertimbangan, Anggaran dan Andaian (sambungan)

a. Pajak – Kadar pinjaman bertokok

Kumpulan dan RISDA menggunakan andaian dan taksiran bagi menentukan kadar pinjaman bertokok untuk pajakan. Sebagai permulaan, kadar pinjaman yang paling hampir akan dipakai sebelum menggunakan taksiran bagi menentukan pelarasan yang perlu untuk mengambil kira terma, cagaran, nilai atau persekitaran ekonomi pajakan berkenaan.

b. Cukai tertunda dan cukai pendapatan

Kumpulan adalah tertakluk kepada pelbagai bidang penguatkuasaan cukai pendapatan dan pertimbangan yang menyeluruh diperlukan dalam menganggarkan peruntukan cukai pendapatan. Terdapat banyak transaksi dan tafsiran undang-undang yang mana hasil akhirnya tidak ditetapkan sehingga diketahui kemudian. Liabiliti cukai diiktiraf berdasarkan anggaran cukai tambahan yang akan dibayar. Proses anggaran termasuk mendapatkan nasihat mengenai cara pengendalian cukai, di mana berkenaan. Dalam keadaan di mana tanggungan akhir cukai berbeza dengan amaun yang pada mulanya dicatatkan, perbezaan tersebut akan memberi kesan kepada cukai pendapatan dan peruntukan cukai tertunda dalam tempoh di mana taksiran cukai disemak semula atau tanggungan akhir ditetapkan.

c. Ganjaran persaraan

Kumpulan dan RISDA menyediakan Ganjaran Cuti Rehat dan Manfaat Perubatan Pasca Perkhidmatan kepada kakitangan tertentu. Nilai semasa obligasi manfaat kakitangan bergantung kepada beberapa faktor yang ditentukan berdasarkan kaedah asas aktuari menggunakan andaian tertentu. Andaian utama yang digunakan dalam menentukan kos manfaat kakitangan adalah kadar diskaun, kadar inflasi kos perubatan dan kadar kenaikan gaji. Sebarang perubahan ke atas andaian ini akan memberi kesan kepada amaun bawaan manfaat kakitangan seperti yang didedahkan di Nota 25.

d. Rosot nilai pinjaman, pembiayaan dan dagangan belum terima

Semakan dibuat ke atas Pinjaman, Pembiayaan dan Dagangan belum terima secara individu dan kolektif pada setiap tarikh pelaporan untuk menilai sama ada rosot nilai perlu direkodkan ke untung atau rugi. Anggaran-anggaran yang perlu dipertimbangkan adalah risiko kemungkirkan dan jangkaan kadar kerugian. Kumpulan dan RISDA menggunakan pertimbangan dalam membuat andaian dan pemilihan input untuk pengiraan rosot nilai berdasarkan sejarah terdahulu, keadaan pasaran semasa dan juga anggaran berpandangan ke hadapan.

e. Aset biologi

Ternakan dan tanaman anak benih

Nilai saksama ternakan dan tanaman anak benih telah ditentukan berdasarkan harga pasaran bagi penjualan ternakan dan tanaman anak benih. Di bawah kaedah ini, anggaran penerimaan daripada penjualan telah dianggarkan berdasarkan umur, kebarangkalian hidup, jenis, baka dan berat apabila mencapai umur matang.

Berdasarkan anggaran tersebut, anggaran harga pasaran dibuat untuk mendapatkan jumlah pendapatan yang akan dijanakan. Nilai bersih dikira berdasarkan hasil pendapatan setelah ditolak kos penjagaan haiwan ternakan dan tanaman anak benih sehingga umur matang serta anggaran kos jualan.

Hasil sedang membesar di tumbuhan penghasil

Nilai saksama buah tandan segar yang belum matang dikira menurut kaedah pasaran yang mengambil kira harga pasaran buah tandan segar dituai yang diselaraskan kepada kadar pengekstrakan minyak dan biji sawit berdasarkan ujian makmal, dan ditolak kos penuaian, kos pengangkutan dan kos jualan yang lain.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING

Polisi-polisi perakaunan berikut telah digunakan secara konsisten dalam tempoh tahun kewangan yang dibentangkan di dalam penyata kewangan melainkan jika dinyatakan sebaliknya. Lanjutan dari pemakaian MFRS 16 Pajak, pindaan dibuat kepada polisi perakaunan Hartanah, Loji dan Peralatan dan Pajakan. Kesan perubahan dinyatakan pada Nota 45.

3.1 Asas Penyatuan

Penyata kewangan disatukan mengandungi penyata kewangan RISDA dan syarikat subsidiari yang disediakan sehingga akhir tahun kewangan. Penyata Kewangan subsidiari disediakan pada tempoh pelaporan yang sama dengan RISDA serta menggunakan dasar perakaunan yang konsisten untuk transaksi dan peristiwa yang mempunyai keadaan yang sama.

Syarikat subsidiari disatukan dari tarikh Kumpulan memperoleh kawalan dan terus disatukan sehingga ke tarikh kawalan tersebut tamat. Untuk menyediakan penyata kewangan yang disatukan, semua baki antara syarikat, keuntungan dan perbelanjaan serta keuntungan atau kerugian tidak direalisasi yang terhasil daripada baki transaksi antara syarikat dihapuskan sepenuhnya.

Keuntungan tidak nyata daripada transaksi antara Kumpulan dan entiti kawalan bersama dihapuskan setakat mana kepentingan milik Kumpulan dan entiti kawalan bersama tersebut. Kerugian tidak nyata juga dihapuskan mengikut asas yang sama tetapi hanya setakat tiada sebarang bukti menunjukkan telah berlaku rosot nilai.

3.2 Pelaburan Dalam Syarikat Subsidiari

Syarikat subsidiari adalah semua entiti (termasuk yang ditubuhkan untuk tujuan khas) di mana Kumpulan mempunyai kuasa untuk mengawal. Kumpulan mengawal sesebuah entiti apabila Kumpulan terdedah kepada, atau mempunyai hak ke atas pulangan daripada penglibatan dalam entiti tersebut serta mempunyai keupayaan untuk mempengaruhi pulangan entiti terlibat melalui kuasa ke atas entiti tersebut. Syarikat subsidiari disatukan sepenuhnya dari tarikh di mana kawalan dipindahkan kepada Kumpulan. Status syarikat subsidiari akan dibatalkan bermula daripada tarikh kawalan berakhir.

Pelaburan di dalam syarikat subsidiari dinyatakan pada kos dan diselaraskan nilainya kepada nilai boleh pulih yang mengambil kira rosot nilai dalam tahun berkaitan, jika ada. Polisi berhubung pengiktirafan dan pengukuran rosot nilai adalah seperti yang dinyatakan di Nota 3.18.

Kaedah perakaunan pembelian digunakan bagi perakaunan penyatuan syarikat subsidiari. Berdasarkan kaedah ini, syarikat subsidiari disatukan mulai dari tarikh kawalan dipindahkan kepada Kumpulan dan penyatuan dihentikan mulai dari tarikh kawalan berakhir. Kos pengambilalihan ditaksir pada nilai saksama aset-aset yang diberikan, instrumen ekuiti yang diterbitkan dan liabiliti yang ditanggung atau yang diambil alih pada tarikh urus niaga, dicampur kos yang berkaitan secara terus semasa pengambilalihan.

Aset dan liabiliti yang dikenal pasti bagi tujuan pengambilalihan serta liabiliti luar jangka yang perlu ditanggung pada penyatuan perniagaan pada awalnya ditaksir mengikut nilai saksama pada tarikh pengambilalihan, tanpa mengambil kira kepentingan bukan kawalan. Lebihan kos pengambilalihan dan nilai saksama atas aset bersih yang dikenal pasti oleh Kumpulan semasa tarikh pengambilalihan dinyatakan sebagai muhibah. Sekiranya kos pengambilalihan kurang dari nilai saksama atas aset bersih syarikat subsidiari yang diambil alih, perbezaan itu akan diiktiraf terus ke untung atau rugi.

Kepentingan bukan kawalan merupakan bahagian minoriti terhadap untung atau rugi dan aset bersih syarikat subsidiari bagi ekuiti yang tidak dipunyai secara langsung atau tidak langsung oleh entiti induk.

Kepentingan bukan kawalan ditaksir pada bahagian minoriti terhadap nilai saksama aset dan liabiliti syarikat subsidiari yang telah dikenal pasti pada tarikh pengambilalihan dan bahagian minoriti terhadap perubahan ke atas ekuiti syarikat subsidiari mulai dari tarikh tersebut.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.2 Pelaburan Dalam Syarikat Subsidiari (sambungan)

Urus niaga dalam Kumpulan, baki dan untung tidak nyata atas urus niaga di antara syarikat Kumpulan adalah dihapuskan. Begitu juga rugi tidak nyata turut dihapuskan tetapi dianggap sebagai petunjuk rosot nilai atas aset yang dipindahkan.

Untung atau rugi atas pelupusan syarikat subsidiari adalah perbezaan di antara bayaran bersih yang diterima dan bahagian milik Kumpulan atas aset bersih syarikat subsidiari pada tarikh pelupusan termasuk amaun terkumpul atas perbezaan pertukaran mata wang asing yang berkaitan dengan syarikat subsidiari dan diiktiraf ke untung atau rugi disatukan.

Apabila Kumpulan tidak lagi mempunyai kawalan, kawalan bersama atau pengaruh berkesan, sebarang kepentingan yang dikekalkan dalam RISDA ditaksir semula kepada nilai saksama dengan perubahan dalam jumlah nilai bawa diiktiraf ke untung rugi. Nilai saksama ini adalah nilai saksamanya daripada pengiktirafan permulaan sebagai aset kewangan. Sebarang jumlah yang diiktiraf sebelumnya ke penyata pendapatan komprehensif berhubung entiti berkenaan diambil kira seolah-olah Kumpulan telah melupuskan aset atau tanggungan berkaitan secara langsung. Oleh itu, ia diambil kira sebagai syarikat yang dilabur berasaskan ekuiti atau instrumen kewangan bergantung kepada tahap pengaruh yang dikekalkan.

3.3 Pelaburan dalam Syarikat Bersekutu

Syarikat bersekutu adalah syarikat di mana Kumpulan mempunyai pengaruh signifikan dalam membuat keputusan mengenai polisi kewangan dan operasi. Pengaruh signifikan adalah kuasa untuk terlibat dalam membuat keputusan polisi kewangan dan operasi syarikat bersekutu tetapi bukan untuk melaksanakan kawalan atas polisi tersebut.

Kewujudan dan kesan instrumen yang mempunyai potensi hak mengundi, yang boleh digunakan atau ditukarkan pada tarikh semasa diambil kira dalam menentukan sama ada Kumpulan mempunyai pengaruh signifikan ke atas entiti lain.

Kaedah perakaunan ekuiti digunakan bagi perakaunan pelaburan dalam syarikat bersekutu yang pada mulanya dinyatakan pada kos. Pelaburan dalam syarikat bersekutu oleh Kumpulan adalah termasuk muhibah yang dikenal pasti semasa tarikh pengambilalihan selepas ditolak rosot nilai terkumpul atas muhibah.

Bahagian Kumpulan ke atas keuntungan atau kerugian syarikat bersekutu selepas pengambilalihan diiktiraf ke untung atau rugi dan kepentingan Kumpulan dalam syarikat bersekutu dinyatakan pada kos berserta pelarasan untuk menunjukkan perubahan ke atas bahagian aset bersih Kumpulan di dalam syarikat bersekutu berkenaan.

Pelaburan tersiar harga dan tidak tersiar harga di dalam syarikat bersekutu dinyatakan pada kos termasuk kos transaksi dan diselaraskan nilainya kepada nilai boleh pulih yang mengambil kira rosot nilai dalam tahun berkaitan, jika ada. Polisi berhubung pengiktirafan dan pengukuran rosot nilai adalah seperti yang dinyatakan di Nota 3.18.

3.4 Mata Wang Asing

Transaksi dan Baki Dalam Mata Wang Asing

Transaksi dalam mata wang asing dikira bersamaan dengan mata wang fungsian masing-masing bagi syarikat-syarikat subsidiari dan direkodkan pada pengiktirafan asal mata wang fungsi tersebut berdasarkan anggaran kadar tukaran pada tarikh urus niaga tersebut dilaksanakan. Aset kewangan dan liabiliti dalam mata wang asing dikira pada kadar tukaran yang berkuat kuasa pada tarikh berakhir tahun kewangan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.4 Mata Wang Asing (sambungan)

Transaksi dan Baki Dalam Mata Wang Asing (sambungan)

Perkara-perkara bukan monetari dengan denominasi mata wang asing yang dinilai pada kos sejarah diterjemah menggunakan kadar tukaran pada tarikh transaksi asal dibuat. Item-item bukan monetari dengan denominasi mata wang asing yang dinilai pada nilai saksama diterjemahkan menggunakan kadar tukaran pada tarikh nilai saksama tersebut ditentukan.

Perbezaan tukaran yang terhasil daripada penyelesaian item monetari atau dalam terjemahan item monetari pada tarikh laporan diiktiraf ke untung atau rugi kecuali untuk perbezaan tukaran yang terhasil daripada item monetari yang membentuk sebahagian daripada pelaburan bersih Kumpulan dalam operasi asing yang pada asalnya diiktiraf dalam Lain-Lain pendapatan komprehensif lain dan terkumpul di bawah rizab terjemahan mata wang asing di penyata kedudukan kewangan.

Perbezaan tukaran yang terhasil daripada terjemahan item bukan monetari yang dibawa pada nilai yang saksama dimasukkan ke untung atau rugi bagi tahun tersebut kecuali bagi perbezaan yang timbul daripada terjemahan item bukan monetari di mana keuntungan dan kerugian diiktiraf terus ke penyata kedudukan kewangan.

3.5 Instrumen Kewangan

Aset atau liabiliti kewangan diiktiraf ke penyata kedudukan kewangan apabila Kumpulan menjadi satu pihak kepada peruntukan perundangan kontrak instrumen berkenaan.

Aset kewangan (kecuali penghutang dagangan tanpa komponen pembiayaan secara ketara) atau liabiliti kewangan pada permulaan ditaksir pada nilai saksama. Untuk perkara yang bukan melalui untung atau rugi, taksiran dibuat pada nilai saksama dicampur (atau tolak) kos transaksi perolehan atau terbitan.

3.5.1 Pengiktirafan dan taksiran awal

Instrumen kewangan dinyatakan semasa permulaan pada harga transaksi termasuk kos transaksi (kecuali aset atau liabiliti kewangan yang dinyatakan pada nilai saksama melalui untung atau rugi) melainkan untuk urusniaga yang, secara efektifnyanya, bersifat transaksi pembiayaan.

Bagi urusniaga bersifat transaksi pembiayaan, aset atau liabiliti kewangan ditaksir pada nilai semasa untuk bayaran masa hadapan dan didiskaun pada kadar pasaran instrumen hutang yang bersamaan.

3.5.2 Pengkelasan dan taksiran berikutan

3.5.2.1 Aset kewangan

Kategori aset kewangan dibuat penentuan semasa pengiktirafan awal dan tidak ditukar pengkelasan kecuali terdapat perubahan kepada model perniagaan untuk mengurus aset kewangan yang mana kesemua aset kewangan ditukar pengkelasan pada hari pertama tempoh pelaporan pertama berikutan perubahan model perniagaan.

a. Kos terlunas

Aset kewangan ditaksir pada kos terlunas sekiranya terdapat dua keadaan berikut:-

- dipegang secara model perniagaan berobjektif memegang aset untuk menerima aliran tunai kontraktual; dan
- terma kontraktual mewujudkan tarikh spesifik aliran tunai untuk bayaran prinsipal dan faedah ke atas amaun prinsipal yang masih belum dibayar.

Selepas pengiktirafan awal, aset kewangan berkenaan ditaksir pada kos terlunas menggunakan kaedah faedah efektif dan tertakluk kepada rosot nilai. Pendapatan atau kerugian diiktiraf ke untung atau rugi apabila aset berkenaan dinyahiktiraf, dimodifikasi atau dirosot nilai.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.5 Instrumen Kewangan (sambungan)

3.5.2 Pengkelasan dan taksiran berikutan (sambungan)

3.5.2.1 Aset kewangan (sambungan)

Instrumen hutang yang memenuhi syarat berikut ditaksir pada kos terlunas menggunakan kadar faedah efektif:-

- pulangan kepada pemegang boleh ditentukan, sebagai contoh: amaun tetap dan/atau pulangan berkadar berubah yang berpaksi kepada kadar faedah boleh diperhati atau disebut harga;
- tidak terdapat kehendak kontraktual yang memungkinkan pemegang kehilangan amaun prinsipal atau sebarang faedah berpunca kepada tahun sebelum atau semasa; dan
- opsyen prabayar, sekiranya ada, tidak bergantung kepada kejadian akan datang.

b. Nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain ("FVOCI")

i. Instrumen hutang

Kategori nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain mengandungi pelaburan hutang dipegang secara model perniagaan berobjektif untuk menerima aliran tunai kontraktual dan menjual pelaburan hutang, dan terma kontraktual menerbitkan aliran tunai pada tarikh tertentu sebagai bayaran prinsipal dan faedah untuk baki belum berbayar. Pelaburan hutang ini tidak dikelaskan sebagai nilai saksama melalui untung atau rugi.

Pendapatan faedah yang dikira menggunakan kaedah faedah efektif, rosot nilai dan keuntungan atau kerugian mata wang asing diiktiraf di dalam untung atau rugi.

Keuntungan atau kerugian lain diiktiraf ke pendapatan komprehensif lain.

Apabila dinyahiktiraf, keuntungan atau kerugian terkumpul di dalam pendapatan komprehensif lain dipindah ke untung atau rugi.

Pendapatan faedah diiktiraf menggunakan kadar faedah efektif kepada nilai bawa kasar kecuali aset kewangan yang sudah dirosot nilai yang mana kadar faedah efektif dikenakan kepada kos terlunas.

ii. Pelaburan ekuiti

Kategori ini merujuk kepada pelaburan ekuiti dipegang bukan bertujuan untuk diniagakan. Kumpulan dan RISDA berkeputusan kekal memilih untuk menunjukkan perubahan berikutan di dalam pendapatan komprehensif lain. Pemilihan ini dibuat secara satu pelaburan ke pelaburan selanjutnya.

Dividen diiktiraf ke untung atau rugi melainkan sekiranya nyata yang dividen merupakan pulangan kepada kos pelaburan. Kerugian atau keuntungan lain diiktiraf ke pendapatan komprehensif lain.

Apabila dinyahiktiraf, keuntungan atau kerugian terkumpul di dalam pendapatan komprehensif lain tidak dipindah ke untung atau rugi.

c. Nilai saksama melalui untung atau rugi ("FVTPL")

Semua aset kewangan yang mana tidak ditaksir pada kos terlunas atau nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain, ditaksir pada nilai saksama melalui untung atau rugi. Aset kewangan dikategorikan sebagai nilai saksama melalui untung atau rugi ditaksir berikutnya pada nilai saksama. Keuntungan atau kerugian bersih, termasuk faedah atau pendapatan dividen diiktiraf ke untung atau rugi.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.5 Instrumen Kewangan (sambungan)

3.5.2 Pengkelasan dan taksiran berikutan (sambungan)

3.5.2.2 Liabiliti kewangan

Kategori liabiliti kewangan adalah seperti berikut:-

a. Nilai saksama melalui untung atau rugi ("FVTPL")

Liabiliti kewangan diiktiraf pada FVTPL sekiranya diklasifikasi sebagai dipegang untuk diniaga, ianya adalah derivatif atau ditentukan sedemikian semasa pengiktirafan awal. Liabiliti kewangan pada FVTPL ditaksir pada nilai saksama dan keuntungan dan kerugian bersih, termasuk perbelanjaan faedah, diiktiraf ke dalam untung atau rugi.

b. Kos terlunas

Liabiliti kewangan lain yang tidak dikategorikan pada nilai saksama melalui untung atau rugi ditaksir berikutnya pada kos terlunas menggunakan kaedah faedah efektif.

Perbelanjaan faedah dan keuntungan dan kerugian pertukaran wang asing diiktiraf ke untung atau rugi. Sebarang keuntungan atau kerugian semasa penyahiktirafan juga diiktiraf ke untung atau rugi.

3.5.3 Kontrak jaminan kewangan

Kontrak jaminan kewangan merupakan kontrak yang membuatkan penerbit jaminan untuk membayar kepada pemegang jaminan berkenaan sebagai ganti disebabkan penghutang tertentu gagal membayar bila sampai waktu mengikut terma instrumen hutang.

Jaminan kewangan yang diterbit pada permulaan ditaksir pada nilai saksama. Berikutnya, taksiran dibuat pada jumlah yang lebih tinggi di antara:-

- amaun kerugian peruntukan; dan
- amaun asal selepas, bila sesuai, amaun kumulatif pendapatan diiktiraf mengikut MFRS 15, Pendapatan dari Pelanggan Kontrak.

Liabiliti wujud dari jaminan kewangan dinyatakan bersama dengan peruntukan liabiliti lain.

3.5.4 Penyahiktirafan

Aset kewangan atau sebahagian darinya akan dinyahiktiraf apabila, dan hanya bila, hak kontraktual ke atas aliran tunai dari aset kewangan telah tamat atau diselesai, atau kawalan ke atas aset tidak lagi dipegang atau risiko dan ganjaran ketara pemilikan aset kewangan sudah bertukar kepada pihak lain.

Bila aset kewangan dinyahiktiraf, perbezaan diantara nilai bawa aset yang dinyahiktiraf dan balasan yang diterima, termasuk sebarang hak dan obligasi yang diwujudkan, diiktiraf ke untung atau rugi.

Liabiliti kewangan atau sebahagian darinya akan dinyahiktiraf apabila, dan hanya bila, obligasi tertera di dalam kontrak sudah dilupus, dibatal atau ditamat.

Bila liabiliti kewangan dinyahiktiraf, perbezaan di antara nilai bawa liabiliti yang diselesai atau dipindah kepada pihak lain dan balasan yang diterima, termasuk sebarang aset bukan tunai dipindah atau liabiliti ditanggung, akan diiktiraf ke untung atau rugi.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.5 Instrumen Kewangan (sambungan)

3.5.5 Offset

Aset dan liabiliti kewangan dioffset dan amaun bersih dinyatakan di penyata kedudukan kewangan hanya apabila terdapat hak perundangan untuk mengoffset amaun-amaun dan memang hasrat penyelesaian adalah dibuat secara perkiraan bersih atau menzahirkan aset dan liabiliti secara serentak.

3.6 Hartanah, Loji dan Peralatan dan Susut Nilai

3.6.1 Pengiktirafan dan Taksiran

Satu-satu perolehan harta yang bernilai RM5,000 dan ke atas dianggap material dan perlu dipermodalkan. Harta Modal merupakan Aset Alih yang harga perolehan asalnya RM5,000 dan ke atas tiap-tiap satu unit atau set; atau Aset Alih yang memerlukan penyelenggaraan secara berjadual tanpa mengira harga perolehan asal.

Hartanah, loji dan peralatan dinyatakan pada kos tolak susutnilai terkumpul dan kerugian rosot nilai terkumpul.

Kos adalah termasuk kos perbelanjaan yang berkait secara terus semasa perolehan aset tersebut. Perisian komputer yang bersepadu dengan fungsi peralatan berkenaan dikaedahkan sebagai sebahagian aset yang berkenaan. Apabila terdapat bahagian penting sesuatu hartanah, loji dan peralatan mempunyai anggaran usia penggunaan yang berbeza, bahagian berkenaan akan dikaedahkan sebagai aset berasingan.

Apabila hartanah, loji dan peralatan dijual, untung atau rugi hasil dari penjualan tersebut ditentukan dengan membandingkan harga jualan dengan nilai bawa aset berkenaan dan akan dikredit atau didebitkan ke untung atau rugi, di mana berkenaan.

Kos berikutnya akan dimasukkan dalam nilai bawa aset tersebut atau diambil kira sebagai aset yang berasingan, sekiranya bersesuaian, hanya apabila faedah ekonomi masa hadapan berkaitan dengan aset itu, berkemungkinan mengalir kepada Kumpulan dan RISDA dan kos tersebut boleh ditaksir dengan munasabah.

Kos penukaran komponen sesuatu aset diiktiraf ke dalam nilai bawa aset berkenaan sekiranya terdapat manfaat ekonomi yang terkandung di dalam aset boleh dinikmati pada masa hadapan dan kos berkenaan boleh ditaksir dengan wajarnya. Nilai bawa untuk komponen yang ditukar dinyahiktiraf ke untung atau rugi.

3.6.2 Susut Nilai

Komponen penting bagi sesuatu aset dipertimbangkan dan sekiranya mempunyai usia penggunaan berbeza, komponen berkenaan disusut nilai secara berasingan.

Semua hartanah, loji dan peralatan disusut nilaikan mengikut kaedah garis lurus berdasarkan anggaran usia penggunaan berikut:

Tanah pajakan	Mengikut jangka masa pajakan
Bangunan konkrit dan bukan konkrit	10 – 50 tahun
Perabot, kelengkapan pejabat, komputer dan kenderaan	5 – 10 tahun
Loji dan mesin	10 tahun

Kerja dalam pembinaan tidak disusutnilai.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.6 Hartanah, Loji dan Peralatan dan Susut Nilai (sambungan)

3.6.3 Tumbuhan penghasil

Tumbuhan penghasil adalah tumbuhan hidup yang digunakan untuk mengeluarkan hasil agrikultur lebih dari setahun, jauh dari kemungkinan untuk dijual sebagai hasil agrikultur, kecuali sebagai jualan sisa. Tumbuhan penghasil yang tersedia untuk menghasilkan diukur pada kos selepas susut nilai terkumpul dan rosot nilai terkumpul. Kos termasuk perbelanjaan menanam, yang mewakili kos bermula dari membersihkan kawasan tanah sehingga titik tuaian. Tumbuhan penghasil mempunyai kitaran hidup purata dua puluh tiga (23) tahun yang mana tiga (3) tahun mana sebagai tumbuhan belum matang dan tahun selanjutnya sebagai tumbuhan matang. Tumbuhan matang disusut nilai secara kaedah garis lurus sepanjang jangka hayat selama dua puluh (20) tahun. Tumbuhan belum matang tidak di susut nilai sehingga boleh mula menghasilkan.

3.7 Aset Biologi

Hasil sedang membesar di tumbuhan penghasil

Hasil sedang membesar di tumbuhan penghasil diukur pada nilai saksama selepas kos untuk menjual. Sebarang keuntungan atau kerugian dari perubahan nilai saksama selepas kos untuk menjual di tumbuhan penghasil diiktiraf ke untung atau rugi. Nilai saksama diukur pada nilai semasa jangkaan aliran tunai dari hasil yang sedang membesar di tumbuhan penghasil. Jangkaan aliran tunai di anggar menggunakan kaedah “output” dan anggaran harga pasaran hasil yang sedang membesar di tumbuhan penghasil.

Inventori yang terdiri daripada ternakan dan tanaman anak benih dinilai mengikut nilai pasaran bersih selepas mengambil kira anggaran kos pada masa jualan dibuat. Nilai pasaran bersih adalah nilai pasaran ternakan dan tanaman anak benih tersebut selepas ditolak kos pengangkutan dan kos lain yang terlibat bagi urusan membawa ternakan dan anak benih tersebut ke pasar. Anggaran kos pada masa jualan termasuk pembayaran komisen, cukai yang dikenakan oleh pihak berkuasa percukaian, dan cukai pindahan dan duti, jika berkenaan.

3.8 Kos Pembangunan Hartanah

Kos pembangunan hartanah merangkumi setiap kos yang berkait terus kepada aktiviti pembangunan atau kos yang diperuntukkan secara munasabah terhadap aktiviti-aktiviti tersebut.

Apabila hasil kewangan dari pembangunan hartanah itu dapat dinilai secara munasabah, pendapatan dan perbelanjaan pembangunan hartanah dinyatakan dalam untung atau rugi berdasarkan kaedah input, berdasarkan kepada tahap obligasi pelaksanaan yang telah dipenuhi, dengan merujuk kepada kos kontrak yang ditanggung sehingga akhir tempoh pelaporan sebagai peratusan dari jumlah anggaran kos untuk setiap kontrak.

Di mana hasil kewangan sesuatu aktiviti pembangunan tidak dapat dianggarkan secara berkesan, hasil pembangunan hartanah diiktiraf hanya pada peringkat kos pembangunan hartanah yang berkemungkinan diperolehi kembali, serta kos pembangunan hartanah ke atas hartanah yang dijual sebagai perbelanjaan pada jangka masa ia berlaku.

Sebarang jangkaan kerugian ke atas projek pembangunan, termasuk kos yang terlibat dalam jangka masa liabiliti kemerosotan, diiktiraf segera sebagai perbelanjaan.

Kos pembangunan hartanah yang tidak diiktiraf sebagai perbelanjaan diiktiraf sebagai aset, dan diukur sejauh mana kos pembangunan harta boleh diperolehi.

3.9 Inventori

Inventori yang terdiri daripada minyak sawit mentah, isirong, pengeluaran berasaskan getah, baja, bahan kimia, kacang penutup bumi, peralatan ladang dan alat gantian, dinyatakan pada kos atau nilai boleh realisasi bersih, yang mana lebih rendah. Kos dinyatakan berdasarkan kos purata berwajaran. Kos terdiri daripada harga belian asal dan kos-kos lain yang ditanggung untuk membawa inventori ke lokasi semasa. Nilai pasaran bersih terdiri daripada nilai anggaran jualan biasa ditolak kos-kos jualan dan pengedaran dan semua kos terlibat dalam penyediaan barangan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.10 Pelaburan Hartanah

Pelaburan hartanah terdiri daripada tanah dan bangunan yang dipegang bagi mendapatkan pulangan sewa jangka panjang atau untuk kenaikan modal atau kedua-duanya dan tidak diduduki sepenuhnya atau pada bahagian yang tidak signifikan.

Pelaburan hartanah asalnya dinyatakan pada kos yang termasuk perbelanjaan yang berkait secara langsung untuk mendapatkan aset berkenaan.

Kumpulan menerima pakai model kos bagi menyatakan semua pelaburan hartanah. Dalam model kos, pelaburan hartanah dinyatakan pada kos tolak susut nilai terkumpul dan kerugian rosot nilai terkumpul.

Bangunan disusut nilaikan mengikut kaedah garis lurus berdasarkan anggaran usia penggunaan 50 tahun.

Pada setiap tarikh penyata kedudukan kewangan, Kumpulan menilai sama ada terdapat sebarang petunjuk rosot nilai aset. Jika petunjuk sedemikian wujud, jumlah dibawa aset diturunkan dengan serta merta kepada jumlah boleh diperolehi sekiranya jumlah dibawa aset adalah lebih besar daripada jumlah yang boleh diperolehi semula.

Pelaburan hartanah dinyahiktiraf apabila dijual atau penggunaan dihentikan dan tiada manfaat ekonomi yang akan diperolehi apabila dilupuskan. Perbezaan diantara terimaan bersih dan nilai bawa diiktiraf ke untung atau rugi dalam tempoh tahun kewangan aset berkenaan dinyahiktiraf.

3.11 Geran Kerajaan Tertunda

Geran Kerajaan Tertunda diiktiraf di dalam Penyata Kedudukan Kewangan apabila terdapat jaminan munasabah bahawa geran tersebut akan diterima. Kaedah pelunasan geran adalah seperti dinyatakan di Nota 3.14.

3.12 Peruntukan Liabiliti

Peruntukan diiktiraf apabila wujud obligasi semasa yang konstruktif dan dari segi perundangan, kesan daripada peristiwa lalu dan berkemungkinan bahawa aliran keluar sumber yang melibatkan manfaat ekonomi akan diperlukan untuk menyelesaikan obligasi tersebut dan amaun obligasi itu boleh dianggarkan dengan pasti.

Peruntukan disemak pada setiap tarikh pelaporan dan diselaraskan untuk membayangkan anggaran semasa terbaik. Jika tiada lagi kemungkinan bahawa aliran keluar sumber ekonomi akan diperlukan untuk menyelesaikan obligasi itu, peruntukan tersebut akan dibalikkan.

Apabila pendiskaunan digunakan, peningkatan dalam peruntukan yang disebabkan oleh peredaran masa diiktiraf sebagai kos kewangan.

3.13 Tunai dan Tunai Setara

Tunai dan tunai setara adalah tunai di tangan, baki dalam bank, deposit permintaan jangka pendek dan pelaburan jangka pendek cair yang boleh ditukarkan kepada amaun tunai yang diketahui dan adalah tertakluk kepada risiko perubahan nilai yang tidak ketara.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.14 Pengiktirafan Pendapatan

Pendapatan Kumpulan mewakili geran kerajaan, kutipan ses, barangan jualan, pendapatan sewa, yuran pengurusan dan perkhidmatan perundingan, komisen bersih selepas ditolak yuran pengenalan pelanggan berkaitan dengan perniagaan ejen insurans, perkhidmatan keselamatan, perkhidmatan pengangkutan dan pendapatan dari yuran kursus dan latihan. Pendapatan RISDA mewakili geran kerajaan, kutipan ses, barangan jualan dan pendapatan sewa.

Pendapatan diiktiraf mengikut asas berikut:

- Geran kerajaan tanpa syarat pelaksanaan spesifik diakaunkan sebagai pendapatan apabila geran berkenaan dapat dipastikan penerimaannya. Geran kerajaan dengan syarat pelaksanaan spesifik diakaunkan sebagai pendapatan apabila terlaksana syarat-syarat berkenaan.
- Kutipan ses dari Kastam – apabila wang ses diterima daripada Kastam Di Raja Malaysia.
- Kutipan ses dari Lembaga Getah Malaysia (LGM) – apabila wang diterima daripada LGM bagi getah yang dijual dalam negeri.
- Barang jualan – selepas penghantaran barangan dan terimaan oleh pelanggan, ditolak diskaun, kembalian dan apabila risiko serta kawalan berpindah kepada pelanggan.
- Pendapatan sewa – atas dasar akruan selaras dengan kandungan perjanjian sewaan berkaitan.
- Komisen selepas ditolak yuran pengenalan pelanggan – berdasarkan kepada tarikh permulaan atau tarikh bil yang mana terkemudian; dan pelarasan premium, termasuk pembatalan dasar, diiktiraf apabila ia berlaku.
- Pendapatan daripada yuran kursus dan latihan – apabila kursus dan latihan telah dijalankan.

3.15 Pajakan

Kumpulan dan RISDA mengguna pakai MFRS 16 secara pendekatan retrospektif diubahsuai. Kesan kumulatif penggunaan awalan diiktiraf sebagai pelarasan kepada lebihan terkumpul pada 1 Januari 2019. Justeru itu, maklumat perbandingan untuk 2018 tidak dinyatakan semula.

Polisi diguna pakai selepas 1 Januari 2019

Sesuatu kontrak adalah kontrak pajakan sekiranya kontrak berkenaan menurunkan hak untuk mengawal kegunaan aset yang dikenal pasti untuk sesuatu tempoh masa dengan balasan sebagai pertukaran. Untuk menentukan sama ada sesuatu kontrak menurunkan hak untuk mengawal sesuatu aset yang dikenal pasti, semakan dibuat sama ada:-

- Kontrak berkenaan disertai dengan aset yang dikenal pasti secara nyata atau tersirat, dan dapat dibeza secara fizikal atau diwakili dengan ketara kesemua kemampuan aset yang boleh dibeza secara fizikal. Sekiranya pembekal mempunyai hak substantif untuk menukar, aset berkenaan tidak dikenal pasti;
- Pelanggan mempunyai hak untuk mendapatkan manfaat ketara ekonomi dari penggunaan aset sepanjang tempoh guna; dan
- Pelanggan mempunyai hak untuk mengawal penggunaan aset. Hak ini terdapat kepada pelanggan apabila terdapat hak membuat keputusan yang paling relevan tentang bagaimana dan tujuan aset berkenaan digunakan.

Pada permulaan atau semasa semakan semula kontrak yang mengandungi komponen pajakan, balasan kontrak dibahagikan kepada komponen pajakan dan bukan pajakan berdasarkan harga berasingan masing-masing.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.15 Pajakan (sambungan)

3.15.1 Pengiktirafan dan taksiran awal

a. Sebagai pemajak

Kumpulan dan RISDA mengiktiraf aset hak guna dan liabiliti pajakan pada tarikh permulaan kontrak untuk kesemua pajakan yang membenarkan hak mengawal aset dikenal pasti untuk tempoh tertentu kecuali pajakan tempoh jangka pendek atau pajakan yang didasari oleh aset bernilai rendah.

Aset hak guna semasa permulaan ditaksir pada kos yang terkandung amaun asal liabiliti setelah dilaras dengan bayaran pajakan dibuat pada atau sebelum tarikh pemakaian MFRS 16, dicampur dengan sebarang kos langsung dan anggaran kos membubar dan mengalih aset mendasari atau untuk mengembalikan semula aset mendasari atau tapak di mana ianya bertempat, ditolak sebarang insentif pajakan diterima.

Liabiliti pajakan semasa permulaan ditaksir pada nilai semasa bayaran pajakan yang belum berbayar pada tarikh pemakaian MFRS 16, didiskaun pada kadar faedah tersirat di dalam pajakan atau, sekiranya kadar berkenaan tidak ada secara tersedia, kadar pinjaman bertokok untuk setiap entiti akan digunakan.

Bayaran pajakan boleh berubah yang berkait dengan perlakuan di masa hadapan atau kegunaan aset dikecualikan dari liabiliti pajakan. Bayaran sebegini diiktiraf ke untung atau rugi dalam tempoh masa penggunaan atau perlakuan berlaku.

b. Sebagai pemberi pajak

Penentuan dilakukan semasa permulaan sama ada pajakan yang dibuat adalah pajakan kewangan atau operasi.

Untuk mengklasifikasi setiap pajakan, semakan keseluruhan dibuat sama ada pajakan berkenaan memindahkan secara ketara risiko dan ganjaran berkaitan pemilikan aset. Dalam keadaan sebegini, pajakan berkenaan adalah pajakan kewangan dan bukan pajakan operasi.

Sekiranya terdapat komponen pajakan dan bukan pajakan, MFRS 15 digunakan untuk membahagikan balasan kontrak berdasarkan harga berasingan.

Aset yang dipegang secara pajakan kewangan diterakan sebagai penghutang pajakan di dalam penyata kedudukan kewangan pada amaun bersamaan dengan pelaburan bersih di dalam pajakan berkenaan. Kadar faedah implisit di dalam pajakan digunakan untuk menaksir pelaburan bersih pajakan berkenaan.

3.15.2 Taksiran berikutan

a. Sebagai pemajak

Aset hak guna ditaksir berikutnya pada kos selepas susut nilai terkumpul dan rosot nilai terkumpul, dan dilaras kepada sebarang taksiran semula liabiliti pajakan.

Susut nilai dibuat berdasarkan garis lurus sepanjang jangka hayat aset hak guna. Jangka hayat aset hak guna ditentukan mengikut dasar yang sama dengan hartanah, loji dan peralatan.

Liabiliti pajakan ditaksir pada kos terlunas menggunakan kaedah faedah efektif. Nilai bawa akan ditaksir semula untuk mencerminkan sebarang ubahsuai pajakan atau taksiran semula.

Apabila liabiliti pajakan dibuat penaksiran semula, pelarasan berpadan dibuat kepada nilai bawa set hak guna atau ke untung atau rugi sekiranya amaun nilai bawa aset hak guna sudah mencapai sifar.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.15 Pajak (sambungan)

3.15.2 Taksiran berikutan (sambungan)

b. Sebagai pemberi pajak

Penentuan dilakukan semasa permulaan sama ada pajak yang dibuat adalah pajak kewangan atau operasi.

Untuk mengklasifikasi setiap pajak, semakan keseluruhan dibuat sama ada pajak berkenaan memindahkan secara ketara risiko dan ganjaran berkaitan pemilikan aset. Dalam keadaan sebegini, pajak berkenaan adalah pajak kewangan dan bukan pajak operasi.

Sekiranya terdapat komponen pajak dan bukan pajak, MFRS 15 digunakan untuk membahagikan balasan kontrak berdasarkan harga berasingan.

Aset yang di pegang secara pajak kewangan diterakan sebagai penghutang pajak di dalam penyata kedudukan kewangan pada amaun bersamaan dengan pelaburan bersih di dalam pajak berkenaan. Kadar faedah implisit di dalam pajak digunakan untuk menaksir pelaburan bersih pajak berkenaan.

Untuk pajak operasi, bayaran pajak diiktiraf sebagai pendapatan secara garis lurus sepanjang tempoh pajak.

Polisi diguna pakai sebelum 1 Januari 2019

a. Sebagai pemajak

Pajak kewangan

Pajak-pajak kewangan, yang memindahkan kepada Kumpulan dan RISDA secara ketara segala risiko dan ganjaran sampingan berkaitan kepada pemilikan item yang dipajak, dipermodal pada permulaan pajak tersebut pada nilai saksama aset yang dipajak tersebut, atau sekiranya lebih rendah, pada nilai semasa bagi pembayaran pajak minimum.

Sebarang kos-kos langsung awal juga ditambah kepada jumlah yang dipermodal. Pembayaran pajak dibahagikan antara caj-caj kewangan dan pengurangan liabiliti pajak tersebut untuk mencapai satu kadar faedah yang tetap atas baki liabiliti selebihnya. Caj-caj kewangan dicaj ke untung atau rugi. Sewa-sewa luar jangka, jika ada, dicaj sebagai perbelanjaan dalam tempoh-tempoh dalam mana mereka ditanggung.

Aset-aset yang dipajak disusut nilai sepanjang hayat guna yang dianggar bagi aset tersebut. Walau bagaimanapun, jika tiada kepastian yang munasabah bahawa Kumpulan dan RISDA akan memperolehi pemilikan pada akhir tempoh pajak, aset tersebut disusut nilai bagi tempoh yang lebih pendek antara jangka hayat guna yang dianggar dan juga tempoh pajak tersebut.

Pajak operasi

Pajak yang tidak memindahkan secara ketara segala risiko dan ganjaran sampingan berkaitan kepada pemilikan item yang dipajak diklasifikasi sebagai pajak operasi dan tidak diiktiraf sebagai aset di dalam penyata kedudukan kewangan.

Bayaran dibuat di bawah pajak operasi diiktiraf ke untung atau rugi menggunakan kaedah garis lurus sepanjang tempoh pajak.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.16 Cukai semasa dan tertunda

Perbelanjaan cukai semasa adalah cukai pada kadar semasa berdasarkan untung kena cukai yang diperolehi pada tahun kewangan.

Cukai tertunda diperuntukkan sepenuhnya, menggunakan kaedah liabiliti, atas perbezaan sementara yang timbul di antara asas cukai aset dan liabiliti serta nilai buku di dalam penyata kewangan.

Aset cukai tertunda diiktiraf hanya ke tahap terdapat kemungkinan bahawa untung boleh cukai di masa hadapan akan tersedia berbanding dengan perbezaan sementara yang boleh dipotong kecuali bila mana tempoh balikkan perbezaan sementara itu boleh dikawal dan terdapat kemungkinan bahawa perbezaan sementara tidak akan berbalik sejauh yang boleh diramal di masa hadapan.

Cukai tertunda ditentukan menggunakan kadar cukai (dan undang-undang cukai) yang telah digubal atau digubal secara hakiki menjelang tarikh penyata kedudukan kewangan dan dijangka akan diguna pakai apabila aset cukai tertunda berkenaan direalisasi atau liabiliti cukai tertunda diselesaikan.

3.17 Zakat

Perbelanjaan zakat perniagaan diiktiraf di dalam penyata untung rugi mengikut tempoh transaksi berlaku.

3.18 Manfaat Kakitangan

a. Manfaat Jangka Pendek

Upah, gaji, bonus dan cuti diiktiraf sebagai perbelanjaan dalam tahun di mana perkhidmatan diberikan oleh kakitangan. Faedah jangka pendek terkumpul berbayar seperti gantian cuti rehat terkumpul yang dibayar pada masa persaraan diiktiraf dalam tahun perkhidmatan diberikan di mana kakitangan mendapat kelayakan tersebut.

b. Pelan Caruman ditentukan

Kumpulan dan RISDA dikehendaki membuat sumbangan kepada Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) dan Kumpulan Wang Amanah Persaraan. Majikan dan kakitangan Kumpulan dan RISDA masing-masing membuat sumbangan bulanan kepada KWSP mengikut kadar yang ditetapkan. Sumbangan Kumpulan dan RISDA kepada KWSP ditunjukkan berasingan sebagai kos kakitangan.

c. Manfaat Jangka Panjang

Kumpulan menerima pakai MFRS 119 (*Revised*) - *Employee Benefits*. Mengikut piawaian yang telah dipinda, keuntungan atau kerugian atas penilaian aktuari diiktiraf ke pendapatan komprehensif lain dalam tempoh kewangan di mana ia berlaku sepenuhnya.

Bayaran manfaat pekerja jangka panjang selepas persaraan dan/atau selepas tamat tempoh perkhidmatan kontrak diiktiraf secara akruan ke untung atau rugi tahun semasa sebagai bayaran manfaat pekerja dan di penyata kedudukan kewangan sebagai liabiliti yang dikenali sebagai Manfaat Pekerja.

Pengiraan obligasi manfaat ditentukan atau amaun liabiliti kepada pesara dibuat oleh firma aktuari bebas yang berkelayakan berdasarkan kaedah Unit Kredit Dijangka. Faktor yang digunapakai adalah jangkaan aliran tunai masa hadapan, menggunakan kadar faedah pasaran bon korporat berkualiti tinggi.

Jenis manfaat jangka panjang diiktiraf secara asas akruan adalah:

- Manfaat perubatan pasca perkhidmatan; dan
- Bayaran gantian cuti rehat.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.19 Rosot Nilai

3.19.1 Aset kewangan

Kumpulan dan RISDA mengiktiraf elaun kerugian untuk kerugian kredit dijangka ke atas aset kewangan ditaksir pada kos terlunas, pelaburan hutang ditaksir pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain, aset kontrak dan pajakan belum terima.

Kumpulan dan RISDA menaksir kerugian elaun ke atas sekuriti hutang pada amaun bersamaan dengan kerugian kredit dijangka sepanjang hayat, kecuali untuk sekuriti hutang yang dikenal pasti mempunyai risiko kredit rendah pada tarikh pelaporan. Sekuriti hutang yang risiko kredit tidak berubah secara ketara sejak pengiktirafan awal ditaksir secara kerugian kredit dijangka untuk 12 bulan. Kerugian elaun untuk penghutang dagangan sentiasa ditaksir pada amaun bersamaan dengan kerugian kredit dijangka sepanjang hayat.

Untuk menentukan samada risiko kredit aset kewangan sudah bertambah secara ketara sejak pengiktirafan awal dan semasa membuat anggaran kerugian kredit, Kumpulan dan RISDA mempertimbangkan maklumat bersongkong dan munasabah yang berkaitan dan tersedia tanpa menanggung kos dan usaha melampau. Ini termasuk maklumat kuantitatif dan kualitatif berserta analisa, berdasarkan kepada pengalaman sejarah Kumpulan dan RISDA dan taksiran kredit bermaklumat termasuk maklumat memandang ke hadapan, di mana tersedia.

Kumpulan dan RISDA menganggap risiko kredit aset kewangan meningkat secara ketara bila melepasi tempoh mula tertunggak. Kumpulan menyifatkan aset kewangan sebagai dimungkiri apabila peminjam tidak mungkin dapat memenuhi obligasi kredit mereka secara penuh, tanpa ruang untuk Kumpulan dan RISDA kepada tindakan seperti pencairan sekuriti.

Kerugian kredit dijangka sepanjang hayat adalah kerugian kredit dijangka hasil dari segala peristiwa kemungkiran sepanjang hayat sesuatu aset kewangan, manakala 12 bulan kerugian kredit dijangka ialah bahagian kerugian kredit hasil dari peristiwa kemungkiran yang mungkin berlaku dalam masa 12 bulan dari tarikh pelaporan.

Tempoh maksimum diambilkira untuk penganggaran kerugian kredit ialah tempoh kontraktual maksimum risiko kredit yang terdedah kepada Kumpulan. Kerugian rosot nilai berkaitan dengan aset kewangan ditaksir pada kos terlunas diiktiraf ke untung atau rugi dan amaun bawa aset dikurangkan melalui penggunaan akaun elaun.

3.19.2 Aset lain

Amaun bawaan aset lain, selain dari inventori dan aset cukai tertunda, disemak semula pada setiap tarikh pelaporan untuk menentukan samada terdapat petanda rosot nilai. Amaun bawaan disemak lebih kerap sekiranya peristiwa atau perubahan kepada keadaan menggambarkan amaun bawaan mungkin terosot nilai, sebagaimana dinyatakan di dalam polisi perakaunan aset berkenaan.

Sekiranya wujud petanda, amaun boleh pulih aset berkenaan akan dianggar. Kerugian rosot nilai diiktiraf bila amaun bawaan aset atau unit janaan tunai untuk aset berkenaan melebihi amaun boleh pulih. Kerugian rosot nilai diiktiraf ke untung atau rugi.

Unit janaan tunai ialah aset terkecil yang dikenal pasti untuk menjana aliran tunai hasil kegunaan berterusan yang secara umum bebas dari aset atau kumpulan lain.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.19 Rosot nilai (sambungan)

3.19.2 Aset lain (sambungan)

Kerugian rosot nilai yang diiktiraf berkaitan dengan unit janaan tunai diperuntukkan dulu untuk mengurangkan muhibah yang diperuntukkan kepada unit dan kemudian pengurangan dibuat kepada aset lain di dalam unit secara kaedah pro-rata.

Amaun boleh pulih ialah amaun tertinggi diantara nilai saksama aset ditolak kos melupus dan nilai hasil guna. Untuk menaksir nilai hasil guna, anggaran aliran tunai hadapan didiskaun kepada nilai semasa menggunakan kadar diskaun sebelum cukai yang mencerminkan nilai masa wang pada taksiran pasaran semasa dan risiko spesifik kepada aset berkenaan. Untuk aset yang tidak menjana aliran tunai secara berasingan, nilai boleh pulih ditentukan untuk unit janaan tunai yang melingkungi aset berkenaan.

Kerugian rosot nilai untuk muhibah tidak dibalikkan semula di tempoh berikutnya. Untuk aset lain, kerugian rosot nilai akan dibalikkan sekiranya terdapat perubahan kepada anggaran yang dulunya diguna untuk penentuan amaun boleh pulih. Kerugian rosot nilai dibalikkan hanya ke tahap amaun bawa aset tidak melebihi amaun bawa yang telah ditentukan, selepas susut nilai dan pelunasan, sekiranya tiada kerugian rosot nilai yang diiktiraf sebelumnya.

Pembalikan rosot nilai dikredit ke untung atau rugi dalam tahun kewangan pembalikan diiktiraf.

3.20 Tunai dan Kesetaraan Tunai

Tunai dan kesetaraan tunai adalah tunai di tangan, baki dalam bank, deposit permintaan jangka pendek dan pelaburan jangka pendek cair yang boleh ditukarkan kepada amaun tunai yang diketahui dan adalah tertakluk kepada risiko perubahan nilai yang tidak ketara.

3.21 Taksiran nilai saksama

Kecuali transaksi pajakan, nilai saksama sesuatu aset atau liabiliti ditentukan sebagai harga yang akan diterima sebagai jualan aset atau dibayar untuk pindahan liabiliti secara transaksi teratur diantara peserta urusan pada tarikh taksiran dilakukan. Taksiran ini mengandaikan transaksi untuk menjual aset atau memindah liabiliti berlaku samada di pasaran utama atau di pasaran yang paling berpulangan tinggi.

Nilai saksama instrumen kewangan yang diniaga secara aktif di pasaran kewangan teratur ditentukan secara merujuk kepada harga bidaan tersiar dikala urusan ditutup pada tarikh pelaporan. Untuk instrumen kewangan tanpa pasaran aktif, nilai saksama dibuat menggunakan kaedah penilaian. Kaedah berkenaan termasuk menggunakan transaksi pasaran secara tulus, rujukan kepada nilai saksama instrumen lain yang seakan, analisa aliran tunai didiskaunkan atau model penilaian lain.

Untuk aset bukan kewangan, taksiran nilai saksama mengambil kira keupayaan peserta pasaran untuk menjana manfaat ekonomi menggunakan aset berkenaan secara terbaik atau secara menjual kepada peserta urusan lain yang dijangka akan memanfaatkan aset berkenaan sebaik mungkin.

Untuk menaksir nilai saksama sesuatu aset atau liabiliti, Kumpulan dan RISDA menggunakan data pasaran yang boleh diperhati secara sejauh mungkin. Nilai saksama dikelaskan kepada peringkat berbeza di dalam hierarki nilai saksama berdasarkan kepada input yang diguna untuk kaedah penilaian seperti berikut:-

- **Peringkat 1** – Harga tersiar (tanpa dilaraskan) di pasaran aktif untuk aset atau liabiliti yang dikenal pasti.
- **Peringkat 2** – Input selain dari harga tersiar dalam lingkungan Peringkat 1 yang boleh diperhati untuk aset atau liabiliti, samada secara langsung (iaitu harga) atau tidak langsung (iaitu diperolehi dari harga).
- **Peringkat 3** – Input untuk aset atau liabiliti yang tidak berdasar kepada data pasaran boleh diperhati (input tidak boleh diperhati).

Kumpulan dan RISDA mengiktiraf pindahan diantara hierarki nilai saksama di kala berlaku peristiwa atau perubahan keadaan yang menyebabkan pindahan berkenaan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

4. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN DAN OBJEKTIF

a) **Objektif dan dasar pengurusan risiko kewangan**

Kegiatan Kumpulan dan RISDA terdedah kepada pelbagai risiko kewangan. Objektif pengurusan risiko kewangan Kumpulan dan RISDA secara keseluruhan adalah untuk memastikan sumber kewangan mencukupi bagi aktiviti operasi di samping menguruskan risiko kewangan termasuk risiko kredit, kecairan dan pasaran. Pengurusan risiko ini dilaksanakan melalui pengurusan tunai secara berhemah dan penggunaan sistem kawalan dalaman yang sesuai. Kumpulan dan RISDA beroperasi dengan berdasarkan garis panduan yang jelas dan diluluskan oleh Ahli Lembaga Pengarah dan dasar Kumpulan dan RISDA juga tidak membenarkan penglibatan dalam sebarang urusniaga yang berasaskan spekulasi. Ahli Lembaga Pengarah akan sentiasa membincangkan status kewangan Kumpulan dan RISDA melalui Mesyuarat Ahli Lembaga Pengarah.

b) **Risiko kredit**

Risiko kredit atau risiko kegagalan pembayaran dikawal dengan menggunakan kelulusan kredit, had kredit dan tatacara pengawasan. Risiko kredit diminimumkan dan diawasi dengan menghadkan secara tegas urusniaga dengan entiti yang mempunyai kepercayaan kredit yang tinggi. Belum terima diawasi secara berterusan melalui tatacara pelaporan pengurusan Kumpulan dan RISDA.

c) **Risiko kecairan dan aliran tunai**

Kumpulan dan RISDA secara aktif mengurus profil kematangan hutang, aliran tunai kendalian dan keupayaan pembiayaan untuk memastikan semua pembayaran dan pembiayaan diperlukan mencukupi. Antara langkah pengurusan risiko kecairan secara keseluruhan ialah Kumpulan dan RISDA akan memastikan tahap wang tunai dan kesetaraan wang tunai cukup untuk memenuhi keperluan modal kerja.

d) **Risiko kadar faedah**

Kumpulan dan RISDA menguruskan kadar faedah pinjamannya dengan mengekalkan kaedah berhati-hati terhadap kadar pinjaman terapung dan tetap. Kumpulan dan RISDA sentiasa memeriksa portfolio hutangnya, untuk menyediakan modal dengan kadar pembiayaan yang lebih murah dan berupaya melindungi Kumpulan daripada kadar faedah yang berubah.

Maklumat tentang tarikh matang dan kadar faedah dan segala liabiliti telah ditunjukkan dalam Nota 43.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

5. HARTANAH, LOJI DAN PERALATAN

2019	Tanah milik bebas	Tanah pajakan	Bangunan	Perabot kelengkapan pejabat, komputer dan kenderaan	Loji dan mesin	Infrastruktur ladang dan tumbuhan penghasil	Kerja dalam pelaksanaan	Jumlah 2019
Kos	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM
Baki pada awal tahun	40,536,622	62,074,657	453,103,574	182,357,739	183,255,270	590,300,229	53,452,539	1,565,080,630
Penambahan	3,050,000	746,815	4,320,034	17,650,197	2,796,111	38,997,902	7,555,254	75,116,313
Pelupusan	-	-	(165,050)	(3,633,751)	-	-	(327,727)	(4,126,528)
Hapuskira	-	-	(107,249)	(1,917,164)	(326,116)	-	(965,726)	(3,316,255)
Pindahan kepada hartanah pelaburan (Nota 7)	-	-	-	-	-	-	(976,803)	(976,803)
Pengkelasan semula	-	-	23,205,614	446,932	3,086,562	-	(26,739,108)	-
Baki pada akhir tahun	43,586,622	62,821,472	480,356,923	194,903,953	188,811,827	629,298,131	31,998,429	1,631,777,357
Susutnilai terkumpul								
Baki pada awal tahun	-	28,058,868	161,010,129	149,404,814	111,657,501	298,824,948	-	748,956,260
Susutnilai tahun semasa	-	1,354,553	12,393,626	17,412,241	4,779,681	25,177,673	-	61,117,774
Pelupusan	-	-	(162,807)	(3,733,175)	-	-	-	(3,895,982)
Hapuskira	-	-	(50,827)	(1,522,728)	(278,203)	-	-	(1,851,758)
Pengkelasan semula	-	-	21,822	-	-	-	(21,822)	-
Baki pada akhir tahun	-	29,413,421	173,211,943	161,561,152	116,158,979	324,002,621	(21,822)	804,326,294
Nilai bawaan bersih	43,586,622	33,408,051	307,144,980	33,342,801	72,652,848	305,295,510	32,020,251	827,451,063

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

5. HARTANAH, LOJI DAN PERALATAN (SAMBUNGAN)

2018		Kumpulan														
Kos	Tanah milik bebas	Tanah pajakan	RM	RM	Bangunan	dan kenderaan	Perabot kelengkapan pejabat, komputer	RM	Loji dan mesin	RM	Infrastruktur ladang dan tumbuhan penghasil	RM	Kerja dalam pelaksanaan	RM	Jumlah 2018	RM
Baki pada awal tahun	40,339,562	60,698,717			435,841,429		172,201,418		171,924,916		584,861,382		66,853,649		1,532,721,073	
Penambahan	340,000	1,200,000			5,648,007		11,601,729		3,118,562		10,654,949		13,980,582		46,543,829	
Pelupusan	-	-			(1,406,243)		(11,337,648)		(1,053,805)		-		(143,100)		(13,940,796)	
Hapuskira	-	-			-		(26,247)		(217,229)		-		-		(243,476)	
Pengkelasan semula	33,000	-			11,502,194		855,360		13,634,344		-		(26,024,898)		-	
Baki pada akhir tahun	40,712,562	61,898,717			451,585,387		173,294,612		187,406,788		595,516,331		54,666,233		1,565,080,630	
Susutnilai terkumpul																
Baki pada awal tahun	-	27,017,092			148,516,536		139,316,050		107,124,273		275,829,718		864,928		698,668,597	
Susutnilai tahun semasa	-	1,041,776			11,623,026		11,816,339		9,344,830		22,995,230		160,714		56,981,915	
Pelupusan	-	-			(507,564)		(5,005,619)		(947,094)		-		-		(6,460,277)	
Hapuskira	-	-			-		(16,746)		(217,229)		-		-		(233,975)	
Baki pada akhir tahun	-	28,058,868			159,631,998		146,110,024		115,304,780		298,824,948		1,025,642		748,956,260	
Nilai bawaan bersih	40,712,562	33,839,849			291,953,389		27,184,588		72,102,008		296,691,383		53,640,591		816,124,370	

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

5. HARTANAH, LOJI DAN PERALATAN (SAMBUNGAN)

2019 RISDA	Tanah milik bebas RM	Tanah pajakan RM	Bangunan RM	Perabot kelengkapan pejabat, komputer dan kenderaan RM	Loji dan mesin RM	Infrastruktur ladang dan tumbuhan penghasilan RM	Kerja dalam pelaksanaan RM	Jumlah 2019 RM
Kos								
Baki pada awal tahun	40,252,612	60,590,242	398,317,033	113,074,074	165,146,215	590,300,229	46,866,716	1,414,547,121
Penambahan	3,050,000	746,815	2,986,764	8,611,061	2,318,379	38,997,902	7,115,311	63,826,232
Pelupusan	-	-	(790,680)	(2,679,739)	-	-	(52,047)	(3,522,466)
Hapuskira	-	-	(107,249)	(1,817,352)	(326,116)	-	(965,726)	(3,216,443)
Pengkelasan semula	-	-	22,145,693	173,576	3,086,562	-	(25,405,831)	-
Baki pada akhir tahun	43,302,612	61,337,057	422,551,561	117,361,620	170,225,040	629,298,131	27,558,423	1,471,634,444
Susutnilai terkumpul								
Baki pada awal tahun	-	27,989,511	147,721,725	95,298,161	99,613,125	298,824,948	-	669,447,470
Susutnilai tahun semasa	-	1,351,669	10,433,107	12,090,148	3,919,254	25,177,673	-	52,971,851
Pelupusan	-	-	(162,807)	(2,419,234)	-	-	-	(2,582,041)
Hapuskira	-	-	(50,827)	(1,212,634)	(278,203)	-	-	(1,541,664)
Baki pada akhir tahun	-	29,341,180	157,941,198	103,756,441	103,254,176	324,002,621	-	718,295,616
Nilai bawaan bersih	43,302,612	31,995,877	264,610,363	13,605,179	66,970,864	305,295,510	27,558,423	753,338,828

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

5. HARTANAH, LOJI DAN PERALATAN (SAMBUNGAN)

Kos	Tanah		Bangunan		Perabot kelengkapan pejabat, komputer dan kenderaan		Loji dan mesin		Infrastruktur ladang dan tumbuhan penghasil		Kerja dalam pelaksanaan		Jumlah 2018	
	milik bebas	Tanah pajakan	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM
Baki pada awal tahun	40,275,552	60,414,302		388,790,117	111,592,579	149,230,938	584,861,382	1,391,639,437			56,474,567			
Penambahan	153,000	-		1,092,923	5,438,039	2,977,724	5,438,847	28,106,499			13,005,966			
Pelupusan	-	-		(273,180)	(4,085,744)	(479,562)	-	(4,981,586)			(143,100)			
Hapuskira	-	-		-	-	(217,229)	-	(217,229)			-			
Pengkelasan semula	-	-		8,707,173	129,200	13,634,344	-	(22,470,717)			(22,470,717)			
Baki pada akhir tahun	40,428,552	60,414,302		398,317,033	113,074,074	165,146,215	590,300,229	1,414,547,121			46,866,716			
Susutnilai terkumpul														
Baki pada awal tahun	-	26,950,620		137,348,502	91,656,834	92,963,159	275,829,718	624,748,833			-			
Susutnilai tahun semasa	-	1,038,891		10,135,297	7,727,543	7,378,976	22,995,230	49,275,937			-			
Pelupusan	-	-		(56,403)	(3,791,887)	(511,781)	-	(4,360,071)			-			
Hapuskira	-	-		-	-	(217,229)	-	(217,229)			-			
Baki pada akhir tahun	-	27,989,511		147,427,396	95,592,490	99,613,125	298,824,948	669,447,470			-			
Nilai bawaan bersih	40,428,552	32,424,791		250,889,637	17,481,584	65,533,090	291,475,281	745,099,651			46,866,716			

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

5. HARTANAH, LOJI DAN PERALATAN (SAMBUNGAN)

Pada 31 Disember 2019, hak milik ke atas sebidang tanah milik bebas salah sebuah syarikat subsidiari dengan kos berjumlah RM168,889 (2018: RM168,889) belum didaftarkan atas nama syarikat subsidiari berkenaan.

Termasuk dalam hartanah, loji dan peralatan Kumpulan dan RISDA pada 31 Disember 2019, ialah harta yang telah disusutnilai sepenuhnya yang masih diguna, dengan kos berjumlah RM73,676,314 (2018: RM50,335,070) dan RM46,870,054 (2018: RM47,750,125) masing-masing.

6. ASET HAK GUNAAN

Kumpulan

	Tanah RM	Bangunan RM	Jentera, komputer dan kenderaan RM	Jumlah 2019 RM
Kos				
Baki pada awal tahun	-	-	-	-
Kesan penggunaan MFRS 16 (Nota 45)	255,994	7,423,809	1,708,434	9,388,237
Tambahan tahun semasa	-	640,657	6,543,033	7,183,690
Baki pada akhir tahun	255,994	8,064,466	8,251,467	16,571,927
Susutnilai				
Baki pada awal tahun	-	-	-	-
Susutnilai tahun semasa (Nota 37)	(88,449)	(2,573,901)	(753,270)	(3,415,620)
Baki pada akhir tahun	(88,449)	(2,573,901)	(753,270)	(3,415,620)
Nilai bawaan bersih	167,545	5,490,565	7,498,197	13,156,307

RISDA

	Bangunan RM	Jentera, komputer dan kenderaan RM	Jumlah 2019 RM
Kos			
Baki pada awal tahun	-	-	-
Kesan penggunaan MFRS 16 (Nota 45)	3,789,907	325,562	4,115,469
Tambahan tahun semasa	640,657	6,543,033	7,183,690
Baki pada akhir tahun	4,430,564	6,868,595	11,299,159
Susutnilai			
Baki pada awal tahun	-	-	-
Susutnilai tahun semasa (Nota 37)	(1,992,674)	(447,943)	(2,440,617)
Baki pada akhir tahun	(1,992,674)	(447,943)	(2,440,617)
Nilai bawaan bersih	2,437,890	6,420,652	8,858,542

Tempoh pajakan adalah dari 2 tahun hingga 6 tahun.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

7. HARTANAH PELABURAN

Kumpulan	Bangunan	
	2019 RM	2018 RM
Kos		
Baki pada awal tahun	4,018,603	4,018,603
Tambahan dalam tahun semasa	26,608	-
Pindahan dari hartanah, loji dan peralatan (Nota 5)	976,803	-
Baki pada akhir tahun	5,022,014	4,018,603
Susutnilai terkumpul		
Baki pada awal tahun	642,954	562,584
Susutnilai tahun semasa	100,056	80,371
Baki pada akhir tahun	743,010	642,955
Nilai bawaan bersih	4,279,004	3,375,648

Hasil dan perbelanjaan berkaitan hartanah pelaburan yang telah diiktiraf di untung atau rugi adalah seperti berikut :

	Kumpulan	
	2019 RM	2018 RM
Hasil sewaan	63,272	273,442
Belanja operasi langsung:		
- Hartanah pelaburan yang menjana hasil	1,901	1,901

Nilai saksama hartanah pelaburan ditentukan berdasarkan pendekatan perbandingan pasaran yang mencerminkan harga transaksi terkini bagi hartanah yang serupa. Berdasarkan anggaran, nilai pasaran hartanah pelaburan ini dianggarkan bernilai RM6,168,557 (2018: RM5,260,000). Nilai saksama bagi hartanah pelaburan pada 31 Disember 2019 adalah berdasarkan daripada penilaian nilai saksama Tahap 3.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

8. TANAH DIPEGANG UNTUK PEMBANGUNAN

	Kumpulan	
	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula	
Baki pada awal tahun	2,621,449	7,697,007
Jualan tahun semasa	(2,621,449)	(5,075,558)
Baki pada akhir tahun	-	2,621,449

9. PELABURAN DALAM SYARIKAT-SYARIKAT SUBSIDIARI

a. Pelaburan dalam syarikat-syarikat subsidiari

	RISDA	
	2019 RM	2018 RM
Jumlah pelaburan pada kos	127,277,423	127,277,423
Rosot nilai terkumpul pelaburan	(35,517,014)	(33,346,944)
Jumlah pelaburan selepas rosot nilai	91,760,409	93,930,479
Pergerakan rosot nilai		
Baki awal	33,346,944	23,517,381
Caj tahun semasa (Nota 37)	2,170,070	9,829,563
Baki pada akhir tahun	35,517,014	33,346,944

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

9. PELABURAN DALAM SYARIKAT-SYARIKAT SUBSIDIARI (SAMBUNGAN)

b. Senarai syarikat subsidiari (diperbadankan di Malaysia)

Nama Syarikat	Kegiatan Utama	Peratusan kepentingan dan hak mengundi	
		2019 (%)	2018 (%)
Permodalan RISDA Berhad <i>(Nota c)</i>	Perkhidmatan pemfaktoran, pengurusan dana dan pemegang pelaburan	100	100
RISDA Security and Services Sdn. Bhd. **	Pemiagaan am, perkhidmatan keselamatan, perkhidmatan pengurusan bangunan dan pengurusan hartanah secara usahasama	100	100
RISDA Estates Sdn. Bhd. ** <i>(Nota d)</i>	Pengurusan ladang-ladang dan kilang-kilang milik RISDA	100	100
RISDA Ventures Sdn. Bhd.	Penjualan baja	100	100
RISDA Wood Sdn. Bhd.	Dihentikan operasi	100	100
RISDA Plantation Sdn. Bhd. *** & **** <i>(Nota e)</i>	Perkhidmatan pengurusan kebun kebun kecil	100	100
RISDA Bina Sdn. Bhd.	Pembangunan hartanah	100	100
Kolej Risda Sdn. Bhd.	Memberi perkhidmatan kursus, latihan dan peralatan kemudahan belajar	100	100
RISDA Semaian dan Landskap Sdn. Bhd. ***	Menjual benih tanaman, buah tandan baru kelapa sawit dan getah sekerap, seni bina landskap dan perkhidmatan pengurusan	100	100
RISDA Holdings Sdn. Bhd.	Ejen mengurus syarikat subsidiari RISDA	100	100
Protac Insurance Brokers Sdn. Bhd.	Broker insurans	80	80
RISDA Fleet Sdn. Bhd.	Perkhidmatan pengangkutan	70	70
RISDA Catering and Events Sdn. Bhd.	Dihentikan operasi	100	100

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

9. PELABURAN DALAM SYARIKAT-SYARIKAT SUBSIDIARI (SAMBUNGAN)

c. Syarikat subsidiari Permodalan RISDA Berhad

Nama Syarikat	Kegiatan Utama	Peratusan kepentingan dan hak mengundi	
		2019 (%)	2018 (%)
PRB Grid Technology Solutions Sdn. Bhd.	Pusat data dan menjual server	100	100

d. Syarikat-syarikat subsidiari RISDA Estates Sdn. Bhd.

Nama Syarikat	Kegiatan Utama	Peratusan kepentingan dan hak mengundi	
		2019 (%)	2018 (%)
RISDA Livestock Sdn. Bhd.***	Menternak lembu	100	100
RISDA Agro Sdn. Bhd.	Memasarkan buah tandan segar kelapa sawit	100	100

e. Syarikat subsidiari RISDA Plantation Sdn. Bhd.

Nama Syarikat	Kegiatan Utama	Peratusan kepentingan dan hak mengundi	
		2019 (%)	2018 (%)
RISDA Kayu Sdn. Bhd.*	Pembuatan perabot dan perkayuan	-	100

* Syarikat subsidiari ini telah dibubarkan pada 1 Julai 2019.

** Laporan juruaudit ke atas penyata kewangan subsidiari-subsidiari ini mengandungi teguran berkaitan pelaburan lain (aset kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif) tidak dinyatakan pada nilai saksama mengikut MFRS 9 Instrumen Kewangan.

*** Laporan juruaudit ke atas penyata kewangan subsidiari-subsidiari ini mengandungi teguran berkaitan pihak juruaudit tidak dapat menjalankan prosedur pemerhatian kiraan inventori dan aset biologi akhir tahun bagi memastikan kewujudan inventori dan aset biologi pada 31 Disember 2019.

****Laporan juruaudit ke atas penyata kewangan subsidiari ini mengandungi teguran berkaitan pihak juruaudit tidak dapat menjalankan prosedur pengesahan baki terhadap penghutang dan pemiutang akaun projek pembangunan kerana syarikat subsidiari merekodkan baki penghutang dan pemiutang projek mengikut baki projek dan bukannya baki individu.

Semua syarikat-syarikat subsidiari tidak diaudit oleh Jabatan Audit Negara.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

9. PELABURAN DALAM SYARIKAT-SYARIKAT SUBSIDIARI (SAMBUNGAN)

f. Kepentingan tak kawal ("KTK") dalam subsidiari

RISDA Fleet Sdn. Bhd.

Peratusan kepentingan pemilikan dan pengundian KTK adalah sebanyak 30% (2018: 30%).

	2019 RM	2018 RM
Nilai bawa kepentingan tak kawal	6,267,311	4,896,873
Lebihan tahun semasa diagihkan kepada kepentingan tak kawal	1,370,438	1,225,651

Ringkasan kedudukan kewangan

	2019 RM	2018 RM
Pada 31 Disember		
Aset bukan semasa	9,652,658	8,017,209
Aset semasa	27,795,799	25,257,092
Liabiliti bukan semasa	(3,945,901)	(2,649,081)
Liabiliti semasa	(12,611,519)	(14,302,310)
	20,891,037	16,322,910

Ringkasan prestasi kewangan

	2019 RM	2018 RM
Bagi tahun berakhir 31 Disember		
Pendapatan	42,409,674	38,306,838
Keuntungan tahun semasa, mewakili jumlah pendapatan komprehensif	4,568,127	4,085,504

Dividen dibayar

	2019 RM	2018 RM
Dividen dibayar kepada Kepentingan tak kawal	-	306,412

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

10. PELABURAN DALAM SYARIKAT-SYARIKAT BERSEKUTU

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
Baki pada awal tahun	10,485,351	10,261,508	12,652,999	10,652,999
Pelaburan tambahan	-	-	-	2,000,000
Bahagian keuntungan/(kerugian) tahun semasa	(1,163,584)	223,843	-	-
Rosotnilai pelaburan (Nota 37)	(1,000,000)	-	(1,000,000)	-
Baki pada akhir tahun	8,321,767	10,485,351	11,652,999	12,652,999

Ringkasan kedudukan kewangan yang berkaitan dengan perkongsian Kumpulan berkaitan dengan perolehan dan keuntungan dalam syarikat bersekutu adalah seperti berikut :

net assets analysis of associates company

	Kumpulan	
	2019 RM	2018 RM
Bahagian aset bersih	8,321,767	10,485,351
Terdiri daripada :		
Aset bukan semasa	16,112,619	16,622,830
Aset semasa	40,617,658	29,935,018
Liabiliti bukan semasa	(8,444,438)	(9,351,174)
Liabiliti semasa	(40,964,072)	(28,721,323)
Pelaburan tambahan	7,321,767	8,485,351
Rosotnilai pelaburan	(1,000,000)	-
Nilai bawaan bersih	8,321,767	10,485,351

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

10. PELABURAN DALAM SYARIKAT-SYARIKAT BERSEKUTU (SAMBUNGAN)

Kesemua syarikat-syarikat bersekutu diperbadankan di Malaysia sebagaimana yang dinyatakan seperti berikut:

Nama syarikat	Kegiatan Utama	Peratusan kepentingan dan hak mengundi	
		2019 (%)	2018 (%)
Sinergi Perdana Sdn. Bhd.#	Pengeluaran baja	33.33	33.33

i. Syarikat- syarikat bersekutu RISDA Security and Services Sdn. Bhd.

Nama syarikat	Kegiatan Utama	Peratusan kepentingan dan hak mengundi	
		2019 (%)	2018 (%)
Protac Insurance Brokers Sdn. Bhd.*	Broker insuran	20	20

* Merupakan subsidiari RISDA melalui kepentingan ekuiti secara terus ke atas syarikat ini sebanyak 80%. Berdasarkan pegangan penuh RISDA ke atas RISDA Security and Security Services Sdn. Bhd., secara efektif, RISDA mempunyai kepentingan ekuiti sepenuhnya ke atas syarikat ini.

Syarikat bersekutu ini tidak diaudit oleh Jabatan Audit Negara

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

11. PELABURAN LAIN

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
Aset kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi				
Pelaburan dengan Pengurus				
Pelaburan luar berlesen	27,300,000	18,300,000	27,300,000	18,300,000
Saham tersiar harga	236,902	335,739	-	-
	27,536,902	18,635,739	27,300,000	18,300,000
Aset kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain				
Saham tidak tersiar harga*	800,000	805,000	-	-
	800,000	805,000	-	-
Jumlah	28,336,902	19,440,739	27,300,000	18,300,000

*Pihak pengurusan subsidiari-subsidiari menggunakan kos untuk merekodkan amaun saham tidak tersiar harga kerana pihak pengurusan syarikat-syarikat subsidiari berpendapat syarikat-syarikat subsidiari terpaksa melibatkan kos dan usaha tidak wajar untuk menentukan nilai saksama pelaburan tersebut.

12. AMAUN TERHUTANG OLEH/(KEPADA) SYARIKAT-SYARIKAT SUBSIDIARI

Amaun Terhutang Oleh Syarikat-Syarikat Subsidiari

Amaun terhutang oleh syarikat-syarikat subsidiari berpunca terutamanya daripada pinjaman dan bayaran perbelanjaan bagi pihak lain mengambil kira yuran pengurusan. Jumlah baki adalah tidak bercagar, tanpa faedah dan tidak mempunyai jadual bayaran balik yang tetap kecuali amaun terhutang oleh RISDA Plantations Sdn Bhd dan RISDA Bina Sdn Bhd yang dikenakan faedah atas pinjaman sebanyak 4% masing-masing. Analisa amaun terhutang oleh syarikat subsidiari adalah seperti berikut :

Amaun terhutang oleh syarikat subsidiari

	RISDA	
	2019 RM	2018 RM
Jumlah terhutang oleh syarikat subsidiari	133,320,058	134,173,305
Tolak : Bahagian yang matang dalam jangka masa 12 bulan	(90,423,679)	(85,218,209)
Bahagian jangka panjang	42,896,379	48,955,096

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

12. AMAUN TERHUTANG OLEH/(KEPADA) SYARIKAT-SYARIKAT SUBSIDIARI (SAMBUNGAN)

	RISDA	
	2019 RM	2018 RM
Tempoh bayaran :		
Bayaran balik dalam tempoh 1 tahun	90,423,679	85,218,209
Bayaran balik dalam tempoh 1 hingga 5 tahun	17,700,000	32,305,958
Bayaran balik melebihi 5 tahun	25,196,379	16,649,138
	133,320,058	134,173,305

Pada tahun kewangan semasa, RISDA Plantation Sdn. Bhd. mendapat pengecualian faedah sebanyak 4% setahun.

Amaun Terhutang Kepada Syarikat-Syarikat Subsidiari

Amaun terhutang kepada syarikat-syarikat subsidiari adalah tidak bercagar, tidak dikenakan faedah dan tiada tempoh bayaran balik yang tetap.

13. PINJAMAN KAKITANGAN

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
Baki pinjaman	207,535,805	192,290,659	180,605,631	159,438,021
Tolak : Rosotnilai	-	(318,614)	-	(318,614)
Jumlah nilai bawaan bersih	207,535,805	191,972,045	180,605,631	159,119,407
Tempoh matang :-				
Dalam 1 tahun	6,349,140	255,218	6,349,140	255,218
Dalam 2 - 5 tahun	96,760,108	85,382,963	69,829,934	52,530,325
Lebih dari 5 tahun	104,426,557	106,333,864	104,426,557	106,333,864
	207,535,805	191,972,045	180,605,631	159,119,407
Dinyatakan sebagai:-				
Aset bukan semasa	201,186,665	191,716,827	174,256,491	158,864,189
Aset semasa	6,349,140	255,218	6,349,140	255,218
	207,535,805	191,972,045	180,605,631	159,119,407
Pergerakan peruntukan rosotnilai				
Baki awal	318,614	318,614	318,614	318,614
Pembalikan tahun semasa (Nota 34)	(318,614)	-	(318,614)	-
Baki akhir	-	318,614	-	318,614

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

13. PINJAMAN KAKITANGAN (SAMBUNGAN)

Kadar faedah purata efektif bagi Kumpulan dan RISDA untuk pinjaman kakitangan adalah 2% sehingga 4% (2018: 2% sehingga 4%) setahun. Pinjaman kepada kakitangan terdiri daripada pinjaman perumahan, pinjaman kenderaan, pinjaman komputer dan pinjaman peribadi. Kesemua pinjaman adalah tidak bercagar kecuali pinjaman perumahan.

14. ASET/(LIABILITI) CUKAI TERTUNDA

	Kumpulan	
	2019	2018
	RM	RM
Baki awal	33,690	1,106,087
Pindahan (ke)/dari untung atau rugi (Nota 39)	(63,524)	(1,072,397)
Baki akhir	(29,834)	33,690

	Kumpulan	
	2019	2018
	RM	RM
Aset cukai tertunda terdiri daripada berikut :		
- Peruntukan	256,045	226,072
Liabiliti cukai tertunda terdiri daripada berikut :		
- Perbezaan sementara yang timbul daripada hartanah, loji dan peralatan	(285,125)	(192,382)
- Aset hak guna	(754)	-
	(285,879)	(192,382)
	(29,834)	33,690

Aset cukai tertunda tidak diiktiraf

Kesan cukai terhadap perkara berikut tidak diiktiraf di dalam penyata kewangan disebabkan tiada kemungkinan keuntungan boleh cukai mencukupi untuk membolehkan aset cukai tertunda direalisasikan.

	Kumpulan		RISDA	
	2019	2018	2019	2018
	RM	RM	RM	RM
Dinyatakan pada amaun kasar				
Kerugian perniagaan tidak diserap	974,720,787	819,327,586	930,321,000	791,708,000
Elaun modal tidak digunakan	210,362,660	201,358,824	206,958,000	199,367,000
Perbezaan sementara boleh ditolak	41,436,719	30,922,644	36,650,000	20,138,000
	1,226,520,166	1,051,609,054	1,173,929,000	1,011,213,000

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

14. ASET/(LIABILITI) CUKAI TERTUNDA (SAMBUNGAN)

Berdasarkan garis panduan yang dikeluarkan oleh pihak berkuasa cukai Malaysia pada tahun 2018, elaun modal yang tidak diserap tidak akan luput sehingga ia diserap sepenuhnya. Walau bagaimanapun, mulai tahun taksiran ("YA") 2019, kerugian perniagaan yang tidak diserap hanya dapat diserap untuk jangka waktu maksimum 7 tahun berturut-turut. Kerugian perniagaan terkumpul yang belum diserap sehingga YA2018 akan tamat pada YA2025. Elaun modal yang tidak digunakan dapat digunakan bagi pendapatan dari sumber perniagaan yang sama manakala kerugian cukai yang tidak diserap dapat digunakan terhadap pendapatan dari mana-mana sumber perniagaan

15. ASET BIOLOGI PADA NILAI SAKSAMA

	Buah tandan segar RM	Ternakan RM	Tanaman anak benih RM	Jumlah RM
Kumpulan				
Pada 1.1.2018	21,968,874	17,419,283	30,083,860	69,472,017
Tambahan	-	4,911,900	39,031,114	43,943,014
Perubahan nilai saksama (Nota 37)	(2,915,834)	(851,322)	(2,201,053)	(5,968,209)
Pelupusan/Jualan	-	(6,784,963)	(38,857,271)	(45,642,234)
Pada 31.12.2018	19,053,040	14,694,898	28,056,650	61,804,588
Tambahan	514,829	3,071,411	45,545,586	49,131,826
Perubahan nilai saksama (Nota 37)	(11,288,598)	4,601,927	4,265,433	(2,421,238)
Pelupusan/Jualan	-	(7,645,249)	(40,738,573)	(48,383,822)
Pada 31.12.2019	8,279,271	14,722,987	37,129,096	60,131,354
RISDA				
Pada 1.1.2018	21,968,874	-	-	21,968,874
Tambahan	-	-	-	-
Perubahan nilai saksama (Nota 37)	(2,915,834)	-	-	(2,915,834)
Pelupusan/Jualan	-	-	-	-
Pada 31.12.2018	19,053,040	-	-	19,053,040
Tambahan	514,829	-	-	514,829
Perubahan nilai saksama (Nota 37)	(11,288,598)	-	-	(11,288,598)
Pelupusan/Jualan	-	-	-	-
Pada 31.12.2019	8,279,271	-	-	8,279,271

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

15. ASET BIOLOGI PADA NILAI SAKSAMA (SAMBUNGAN)

Buah tandan segar

Bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019, Kumpulan dan RISDA telah menuai buah tandan segar ("BTS") sebanyak lebih kurang 664,622 tan metrik (2018: 619,999 tan metrik).

Pada 31 Disember 2019 kuantiti bagi buah tandan segar yang tidak dituai oleh Kumpulan dan RISDA termasuk dalam penilaian nilai saksama adalah sebanyak 66,696 tan metrik (2018: 63,487 tan metrik).

Dalam menentukan nilai saksama, pihak pengurusan telah mempertimbangkan kandungan minyak BTS belum matang. Disebabkan kandungan minyak bertambah secara eksponen dalam masa 15 hari sebelum penuaian, BTS lebih dari 2 minggu sebelum penuaian dikeluarkan daripada penilaian disebabkan nilai saksama yang dianggap boleh diabaikan. Nilai saksama yang ditentukan mengambil kira keputusan ujian makmal ke atas analisa pengekstrakan minyak ke atas BTS.

Ternakan

Ternakan merujuk kepada lembu. Pada 31 Disember 2019, lembu ternakan yang belum dijual bagi Kumpulan termasuk dalam penilaian nilai saksama adalah sebanyak 5,452 ekor (2018: 5,815 ekor).

Nilai saksama ternakan ditentukan berdasarkan harga yang akan diterima sekiranya ternakan dijual pada hujung tahun kewangan, selepas mengambil kira kos jualan secara langsung yang terlibat. Andaian signifikan dalam penentuan nilai saksama ialah anggapan bahawa harga jualan terdekat dengan hujung tahun kewangan ialah gambaran terbaik harga pasaran. Anggapan tersebut dibuat kerana ketiadaan harga kawalan bagi lembu hidup di pasaran, dan harga dipersetujui bersama.

Tanaman anak benih

Tanaman anak benih merujuk kepada benih kelapa sawit dan getah yang diklasifikasikan kepada beberapa kategori mengikut peringkat pertumbuhan.

Pada 31 Disember 2019, kuantiti anak benih yang belum dijual bagi Kumpulan termasuk dalam penilaian nilai saksama adalah sebanyak 16,681,021 biji (2018: 15,003,724 biji).

Nilai saksama tanaman anak benih telah ditentukan berdasarkan harga yang ditentukan pasaran bagi penjualan tanaman anak benih. Di bawah kaedah ini, anggaran penerimaan daripada penjualan tanaman anak benih telah dianggarkan berdasarkan umur, peringkat pertumbuhan, kebarangkalian hidup dan jenis tanaman anak benih apabila mencapai umur matang. Berdasarkan anggaran umur, peringkat pertumbuhan, kebarangkalian hidup dan jenis tanaman anak benih ini, anggaran harga pasaran dibuat untuk mendapatkan jumlah pendapatan yang akan dijanakan.

Hierarki nilai saksama Tahap 3

Dalam hierarki nilai saksama, aset biologi telah dinilai pada Tahap 3. Penilaian nilai saksama telah dilakukan secara konsisten dengan menggunakan teknik-teknik penilaian yang sama.

Tiada pindahan yang berlaku di antara ketiga-tiga tahap hierarki tersebut dalam tahun semasa.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

16. INVENTORI

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula			
Pada kos				
Baja dan kimia	41,944,461	52,776,542	34,577,095	50,962,200
Minyak sawit mentah	5,244,156	6,763,218	5,244,156	6,763,218
Lain-lain	50,281,079	20,705,630	1,750,366	1,633,796
	97,469,696	80,245,390	41,571,617	59,359,214

17. BELUM TERIMA DAGANGAN

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula			
Belum terima dagangan	222,921,244	259,053,059	48,301,103	57,516,619
Peruntukan rosotnilai - individu	(25,994,327)	(20,029,723)	(18,783,241)	(18,766,907)
Peruntukan rosotnilai - kolektif	(65,314,852)	(85,590,336)	(2,058,680)	-
	131,612,065	153,433,000	27,459,182	38,749,712
Pergerakan peruntukan rosotnilai				
Baki awal	105,620,059	67,853,578	18,766,907	12,344,317
Caj tahun semasa (Nota 37)	4,476,467	37,867,314	2,099,761	6,422,590
Pembalikan tahun semasa (Nota 34)	(18,787,347)	(100,833)	(24,747)	-
Baki akhir (Nota 43)	91,309,179	105,620,059	20,841,921	18,766,907

Tempoh kredit yang dikenakan atas perkhidmatan yang dilaksanakan adalah 30 hingga 60 hari (2018: 30 hingga 60 hari).

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

18. BELUM TERIMA LAIN DAN DEPOSIT

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula		Dinyatakan semula	
Belum terima lain	182,209,673	227,810,764	155,315,113	166,867,025
Peruntukan rosotnilai	(13,907,849)	(21,608,194)	(778,620)	(781,350)
Akaun projek pembangunan	168,301,824	206,202,570	154,536,493	166,085,675
Projek-projek pembiakan dan pembesaran haiwan	36,796,922	52,250,398	-	-
Pinjaman kenderaan dan komputer	-	-	-	-
Deposit dan bayaran terdahulu	2,942	8,553	-	-
	7,220,663	24,657,360	2,054,205	1,811,461
	212,322,351	283,118,881	156,590,698	167,897,136
Akaun projek pembangunan				
Pada nilai saksama :				
Akaun Projek TSK	31,553,623	32,776,642	-	-
Pada kos tertunas :				
Akaun Projek Ladang Agensi	115,735,039	120,573,134	-	-
Elaun Rosotnilai	(110,491,740)	(101,099,378)	-	-
	5,243,299	19,473,756		
Projek pembiakan dan pembesaran haiwan	4,533,465	4,533,465	-	-
Elaun Rosotnilai	(4,533,465)	(4,533,465)	-	-
	36,796,922	52,250,398	-	-
Pergerakan peruntukan hutang ragu				
Baki awal	21,608,194	8,459,259	781,350	8,459,259
Caj tahun semasa (Nota 37)	-	13,148,935	-	-
Pembalikan tahun semasa (Nota 34)	(7,700,345)	-	(2,730)	(7,677,909)
Baki akhir	13,907,849	21,608,194	778,620	781,350
Akaun Projek Ladang Agensi				
Pergerakan peruntukan rosotnilai				
Baki awal	101,099,378	93,978,484	-	-
Caj tahun semasa (Nota 37)	9,392,362	7,120,894	-	-
Baki akhir	110,491,740	101,099,378	-	-

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

18. BELUM TERIMA LAIN DAN DEPOSIT

Belum terima lain oleh Kumpulan dan RISDA terdiri daripada ses dari Kastam dan Lembaga Getah Malaysia yang belum diterima dan pendahuluan kakitangan. Peruntukan telah dibuat ke atas amaun akan diterima yang dianggarkan tidak dapat dikutip oleh Kumpulan berjumlah RM13,907,849 (2018: RM21,608,194) dan RISDA telah dicaj dan dibelanjakan sepenuhnya RM778,620 (2017: RM781,350) masing-masing. Peruntukan tersebut telah dikenalpasti dengan merujuk kepada sejarah pembayaran tahun-tahun sebelumnya. Termasuk dalam Belum Terima Lain adalah pendahuluan bayaran Bantuan Khas Kejatuhan Harga Getah (BKKH) untuk pekebun kecil RISDA daripada Kementerian Pembangunan Luar Bandar (KPLB) berjumlah RM102,047,200 setakat 31 Disember 2019 (2018: RM102,047,200).

Kegiatan utama salah sebuah syarikat subsidiari, RISDA Plantation Sdn. Bhd. (RPSB) ialah mengurus dan membangunkan kebun-kebun kecil bagi getah dan kelapa sawit (projek TSK). Syarikat subsidiari ini menguruskan pembangunan rancangan tanaman semula secara komersial bagi pihak pekebun-pekebun kecil dan sebagai balasan, syarikat subsidiari memperoleh yuran pengurusan atau sebahagian daripada keuntungan dari rancangan-rancangan berasaskan syarat-syarat perjanjian dengan pekebun-pekebun kecil.

Melalui skim projek Tanam Semula Komersil, RPSB memberi pinjaman tanpa faedah dan tanpa jadual pembayaran semula yang tertentu kepada pekebun kecil yang menyertai skim projek ini untuk membiayai segala kos pembangunan dan pengurusan ladang tersebut. Apabila projek TSK mula matang, hasil dari jualan komoditi akan digunakan untuk mengurangkan baki pinjaman pekebun kecil secara berperingkat sehingga akhir tempoh perjanjian. Baki akaun akan dikira atas nilai saksama melalui untung rugi.

Selain daripada kerja-kerja dan membangunkan kebun-kebun kecil bagi getah dan kelapa sawit, RPSB juga merupakan pengurus bagi projek pembiakan dan pembesaran haiwan di bawah Pinjaman Program Peningkatan Pendapatan Pekebun Kecil RISDA. Projek ini dibiayai secara langsung oleh pendahuluan daripada RISDA. Namun demikian, projek ini telah dirosot nilai sepenuhnya sejak tahun terdahulu.

Semua jumlah adalah dalam denominasi Ringgit Malaysia.

19. SIMPANAN TETAP

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
Simpanan tetap di :				
Bank berlesen	1,475,239,220	1,432,251,654	1,326,065,219	1,298,184,250
Institusi kewangan berlesen	141,248,497	192,047,388	141,248,497	192,047,388
	1,616,487,717	1,624,299,042	1,467,313,716	1,490,231,638

Termasuk dalam simpanan tetap Kumpulan pada 31 Disember 2019 sebanyak RM400,000 (2018: RM400,000) yang dicagarkan ke bank atau institusi kewangan sebagai cagaran untuk kemudahan kredit bank yang diberi kepada syarikat-syarikat subsidiari.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

19. SIMPANAN TETAP (SAMBUNGAN)

	Kumpulan		RISDA	
	2019	2018	2019	2018
	RM	RM	RM	RM
Analisa deposit tetap :				
Tempoh matang kurang dari 3 bulan	698,664,429	894,570,965	581,882,828	787,225,102
Tempoh matang lebih dari 3 bulan	917,823,288	729,728,077	885,430,888	703,006,536
	1,616,487,717	1,624,299,042	1,467,313,716	1,490,231,638

Kadar faedah deposit di sepanjang tahun kewangan bagi Kumpulan dan RISDA adalah 1.90% sehingga 4.00% (2018: 1.90% sehingga 4.50%) dan 1.90% sehingga 2.80% (2018: 1.90% sehingga 3.50%) masing-masing. Tempoh matang untuk deposit tetap Kumpulan dan RISDA adalah antara 2 hingga 365 hari (2018: 2 hingga 365 hari).

Semua simpanan tetap adalah dalam denominasi Ringgit Malaysia.

20. OVERDRAF BANK

Bank overdraf Kumpulan merujuk kepada bank overdraf syarikat subsidiari, Permodalan RISDA Berhad yang dicagarkan dengan Perjanjian Pembelian Aset (*Asset Purchase Agreement*) berkaitan belum terima pemfaktoran dan pihak bank berhak pada bila-bila masa dan dari semasa ke semasa, untuk mengubah cara dokumentasi cagaran.

Kadar purata efektif bagi bank overdraf adalah 4.68% setahun (2018: 4.63%).

21. BELUM BAYAR DAGANGAN

Belum bayar dagangan Kumpulan dan RISDA yang masing-masing berjumlah RM59,343,356 (2018: RM60,009,124) dan RM5,681,869 (2018: RM7,013,871) terdiri daripada jumlah terhutang daripada pembelian dalam aktiviti perniagaan.

Tempoh kredit yang diberi kepada Kumpulan dan RISDA adalah 30 hingga 90 hari (2018: 30 hingga 90 hari). Semua amaun adalah dalam denominasi Ringgit Malaysia.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

22. BELUM BAYAR LAIN

	Kumpulan		RISDA	
	2019	2018	2019	2018
	RM	RM	RM	RM
	Dinyatakan semula			
Pemiutang lain	278,112,381	267,636,680	129,441,678	105,148,066
Perbelanjaan terakru	33,511,371	31,601,399	18,620,789	52,824,808
Hasil diterima terdahulu	536,088	484,988	536,088	484,988
	312,159,840	299,723,067	148,598,555	158,457,862

Belum bayar lain dan perbelanjaan terakru Kumpulan dan RISDA terdiri daripada deposit jaminan, tender deposit, bayaran gaji terakru dan perbelanjaan operasi lain yang belum dibayar. Amaun ini tidak bercagar, tidak dikenakan faedah dan tidak mempunyai jadual pembayaran balik yang tetap.

Semua amaun adalah dalam denominasi Ringgit Malaysia.

23. LIABILITI PAJAKAN DAN PEMIUTANG SEWA BELI

23.1 Liabiliti Pajakan

	Kumpulan	RISDA
	2019	2019
	RM	RM
Analisa kematangan :		
Dalam masa 1 tahun	3,956,581	2,850,704
Dari 2 hingga 5 tahun	9,014,190	5,623,965
Lebih 5 tahun	1,980,679	1,429,011
	14,951,450	9,903,680
Tolak : Faedah belum diperolehi	(1,095,454)	(948,888.00)
	13,855,996	8,954,792
Didedahkan sebagai:		
Liabiliti semasa	3,956,581	2,850,704
Liabiliti bukan semasa	9,899,415	6,104,088
	13,855,996	8,954,792

Termasuk di dalam liabiliti pajakan aset hak guna RISDA adalah liabiliti pajakan kepada syarikat berkaitan sebanyak RM5,541,185. Kumpulan dan RISDA menggunakan kadar pinjaman diiktiraf pada kadar 6.00%.

Analisis kematangan adalah seperti yang didedahkan di Nota 43.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

23. LIABILITI PAJAKAN (SAMBUNGAN)

23.1 Pemiutang Sewa Beli

	Kumpulan	
	2019	2018
	RM	RM
Bayaran minimum pajakan kewangan		
Dalam tempoh 1 tahun	2,719,707	3,247,865
Dalam tempoh 2 - 5 tahun	6,176,722	6,672,898
Lebih dari tempoh 5 tahun	25,265	144,675
	8,921,694	10,065,438
Tolak : Kos kewangan masa hadapan	(277,448)	(1,047,237)
Nilai kini pajakan kewangan	8,644,246	9,018,201
Analisa nilai kini pajakan kewangan		
Dalam tempoh 1 tahun	2,783,527	2,763,232
Dalam tempoh 2 - 5 tahun	5,836,290	6,117,070
Lebih dari tempoh 5 tahun	24,429	137,899
	8,644,246	9,018,201
Dinyatakan sebagai:-		
Liabiliti semasa	2,783,527	2,763,232
Liabiliti bukan semasa	5,860,719	6,254,969
	8,644,246	9,018,201

24. PINJAMAN BERJANGKA

Pinjaman berjangka Kumpulan mewakili pinjaman berikut :

	Kumpulan	
	2019	2018
	RM	RM
Institusi kewangan	34,757,520	46,423,854
Prokhas Asset Management Sdn. Bhd.	425,176	-
	35,182,696	46,423,854

Syarikat subsidiari RISDA, Permodalan RISDA Berhad (PRB) telah memperoleh pembiayaan jangka pendek sebanyak RM34,757,520 daripada satu institusi kewangan di Malaysia bagi tujuan membiayai pembiayaan pemfaktoran. Pinjaman ini telah dikenakan kadar faedah sebanyak 5.24% sehingga 6.34% (2018: 5.38% sehingga 6.32%) dan termasuk dalam pinjaman jangka pendek amaun yang telah dicagarkan dengan bangunan dan bangunan dalam pembinaan.

Amaun terhutang kepada Prokhas Asset Management Sdn. Bhd. sebanyak RM425,176 adalah berkaitan dengan penyusunan semula sebuah syarikat subsidiari, RISDA Bina Sdn. Bhd. dan pembangunan projek hartanah oleh subsidiari tersebut.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

24. PINJAMAN BERJANGKA (SAMBUNGAN)

Setakat 31 Disember 2019, Kumpulan mempunyai overdraf bank, pelbagai kemudahan kredit dan jaminan bank berjumlah RM38,964,136 (2018: RM39,616,406) yang diperolehi daripada beberapa bank tempatan. Kemudahan-kemudahan ini tidak bercagar kecuali kemudahan jaminan bank yang diberi kepada beberapa syarikat-syarikat subsidiari dan yang diperolehi dengan jaminan simpanan tetap seperti dinyatakan di Nota 19.

25. GANJARAN PERSARAAN KAKITANGAN

	Kumpulan dan RISDA	
	2019	2018
	RM	RM
	Dinyatakan semula	
Peruntukan ganjaran gantian cuti rehat	31,199,730	30,446,184
Peruntukan manfaat perubatan pasca perkhidmatan	237,638,146	222,595,002
Nilai kini peruntukan manfaat kakitangan tidak berdana	268,837,876	253,041,186
Dinyatakan sebagai:-		
Liabiliti semasa	8,127,776	7,377,538
Liabiliti bukan semasa	260,710,100	245,663,648
	268,837,876	253,041,186

25.1 Peruntukan ganjaran gantian cuti rehat

Pelan manfaat persaraan ini membenarkan kakitangan mengumpul cuti tahunan yang boleh ditukarkan kepada wang tunai berdasarkan gaji akhir dimana bayaran sekaligus dibuat pada tarikh persaraan wajib atau lebih awal melalui persaraan pilihan, persaraan disebabkan kesihatan atau meninggal dunia dalam perkhidmatan.

Pelan manfaat ini terdedah kepada risiko kewangan berpunca dari perubahan kadar diskaun dan kadar kenaikan gaji masa hadapan. Pelan manfaat ini juga terdedah kepada risiko demografi berpunca dari kadar persaraan sebenar yang berlaku di masa hadapan tidak seperti jangkaan.

	Kumpulan dan RISDA	
	2019	2018
	RM	RM
	Dinyatakan semula	
Baki pada awal tahun	30,446,184	31,128,446
Diiktiraf dalam penyata pendapatan	3,623,179	3,514,214
Bayaran tahun semasa	(2,869,633)	(4,196,476)
Baki pada akhir tahun	31,199,730	30,446,184
Dinyatakan sebagai:-		
Liabiliti semasa	2,474,272	2,869,633
Liabiliti bukan semasa	28,725,458	27,576,551
Nilai kini obligasi tidak berdana	31,199,730	30,446,184

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

25. GANJARAN PERSARAAN KAKITANGAN (SAMBUNGAN)

Amaun yang diiktiraf dalam penyata pendapatan adalah seperti berikut:-

	Kumpulan dan RISDA	
	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula	
Kos perkhidmatan semasa	2,316,956	2,206,816
Kos faedah	1,306,223	1,307,398
	3,623,179	3,514,214

Andaian aktuari utama yang digunakan dalam pengiraan adalah seperti berikut:-

	Kumpulan dan RISDA	
	2019	2018
	Dinyatakan semula	
Kadar kenaikan gaji	7.00%	7.00%
Kadar diskaun	4.50%	4.50%

Kesan kenaikan/penurunan 1% andaian aktuari utama kepada baki peruntukan ganjaran gantian cuti rehat pada 31 Disember 2019 adalah seperti berikut:-

	Kumpulan dan RISDA	
	Kenaikan RM	Penurunan RM
Kesan kenaikan/penurunan gaji	4,457,797	(3,719,390)
Kesan kenaikan/penurunan diskaun	(3,887,460)	4,780,640

Analisis sensitiviti di atas mengambil kira perubahan setiap andaian utama secara berasingan. Laporan diperoleh daripada syarikat aktuari bertauliah yang dilantik, Actuarial Partners Consulting Sdn. Bhd. bertarikh 25 Jun 2020.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

25. GANJARAN PERSARAAN KAKITANGAN (SAMBUNGAN)

25.1 Peruntukan manfaat perubatan pasca perkhidmatan

Pelan manfaat persaraan ini merupakan manfaat perubatan yang diberikan kepada pesara dan tanggungan mereka yang merangkumi rawatan di Hospital Swasta/Kerajaan dan Institut Jantung Negara.

Pelan manfaat ini terdedah kepada risiko berpunca dari perubahan kadar diskaun dan manfaat lebih tinggi dari jangkaan kesan dari kos perubatan dan kadar kematian sebenar yang berlaku di masa hadapan tidak seperti jangkaan.

	Kumpulan dan RISDA	
	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula	
Baki pada awal tahun	222,595,002	209,269,036
Diiktiraf dalam penyata pendapatan	19,551,049	18,456,462
Bayaran tahun semasa	(4,507,905)	(5,130,496)
Baki pada akhir tahun	237,638,146	222,595,002
Dinyatakan sebagai:-		
Liabiliti semasa	5,653,504	4,507,905
Liabiliti bukan semasa	231,984,642	218,087,097
Nilai kini obligasi tidak berdana	237,638,146	222,595,002

Amaun yang diiktiraf dalam penyata pendapatan adalah seperti berikut:-

	Kumpulan dan RISDA	
	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula	
Kos perkhidmatan semasa	9,634,586	9,153,521
Kos faedah	9,916,463	9,302,941
	19,551,049	18,456,462

Andaian aktuari utama yang digunakan dalam pengiraan adalah seperti berikut:-

	Kumpulan dan RISDA	
	2019	2018
	Dinyatakan semula	
Kadar diskaun	4.50%	4.50%
Kadar inflasi kos perubatan		
- Dialisis dan Institut Jantung Negara	5.50%	5.50%
- Ubat dan alatan perubatan	4.50%	4.50%

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

25. GANJARAN PERSARAAN KAKITANGAN (SAMBUNGAN)

Kesan kenaikan/penurunan 1% andaian aktuari utama kepada baki peruntukan manfaat perubatan pasca perkhidmatan pada 31 Disember 2019 adalah seperti berikut :

	Kumpulan dan RISDA	
	Kenaikan RM	Penurunan RM
Kesan kenaikan/penurunan kadar inflasi kos perubatan	58,900,089	(43,279,317)
Kesan kenaikan/penurunan diskaun	(45,752,427)	63,600,945

Analisis sensitiviti di atas mengambil kira perubahan setiap andaian utama secara berasingan. Laporan diperoleh daripada syarikat aktuari bertauliah yang dilantik, Actuarial Partners Consulting Sdn. Bhd. bertarikh 29 Jun 2020.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

26. KUMPULAN WANG RISDA/KEUNTUNGAN TERKUMPUL

Kumpulan Wang RISDA dan keuntungan terkumpul terdiri daripada berikut:

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
Kumpulan Wang Tanam Semula				
Akaun Ses Estet	31,217,424	32,360,665	31,217,424	32,360,665
Akaun Ses Pekebun Kecil	44,190,235	(57,298,826)	44,190,235	(57,298,826)
	75,407,659	(24,938,161)	75,407,659	(24,938,161)
Kumpulan Wang Pekebun Kecil				
Rancangan Tanam Baru				
Berkelompok	1,482,998,387	1,436,331,980	1,482,998,387	1,436,331,980
Tabung Pembangunan				
Sosio Ekonomi Pekebun Kecil	30,291,699	34,923,877	30,291,699	34,923,877
	1,513,290,086	1,471,255,857	1,513,290,086	1,471,255,857
Kumpulan Wang Amanah				
Keuntungan terkumpul	33,029,092	50,806,631	-	-
Tabung Amanah Ex Gratia	581,253	480,076	581,253	480,076
Tabung Rumah Bina Negara	5,829,487	21,002,878	5,829,487	21,002,878
Pengurusan Harta	103,938,820	86,935,434	103,938,820	86,935,434
Kumpulan Wang Terikat	188,484,256	355,331,822	188,484,256	355,331,822
Tabung Peningkatan Imej RISDA	30,971,456	25,956,048	30,971,456	25,956,048
Skim 1956	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000
Skim 1959	9,500,000	9,500,000	9,500,000	9,500,000
Dana Mini Estet	1,285,007	1,122,982	1,285,007	1,122,982
Akaun Pembiayaan	71,418,679	65,691,593	71,418,679	65,691,593
	450,038,050	621,827,464	417,008,958	571,020,833
	2,038,735,795	2,068,145,160	2,005,706,703	2,017,338,529

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

26. KUMPULAN WANG RISDA/KEUNTUNGAN TERKUMPUL (SAMBUNGAN)

(i) Kumpulan Wang Tanam Semula merupakan Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula) atau biasanya disebut Tabung Wang Ses yang telah ditubuhkan di bawah peruntukan Seksyen 3, Ordinan Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula) 1952. Kutipan ses adalah pada kadar 9.92 sen sekilogram getah yang dieksport dan dimasukkan ke dalam Tabung Wang Ses ini bagi membiayai program tanam semula bagi sektor pekebun kecil, pemulangan wang ses kepada sektor estet dan kegunaan lain yang diluluskan oleh Pihak Berkuasa RISDA.

(ii) Kumpulan Wang Pekebun Kecil merupakan kumpulan wang yang ditubuhkan bagi memberi bantuan kewangan kepada kumpulan sasar RISDA iaitu pekebun kecil getah dan sawit dalam bentuk agihan keuntungan program tanam semula Rancangan Tanam Baru Berkelompok (RTBB). Tabung Pembangunan Sosioekonomi Pekebun Kecil (TPSEPK) pula berperanan menyediakan kemudahan kewangan berbentuk pinjaman kepada pekebun kecil bagi memperkukuhkan kualiti dan prestasi usahawan melalui aktiviti perniagaan dalam pelbagai bidang, koperasi-koperasi pekebun kecil dan syarikat-syarikat bagi melaksanakan kegiatan ekonomi sampingan terpilih untuk membantu mereka menambahkan pendapatan.

(iii) Kumpulan Wang Amanah merupakan akaun-akaun amanah yang diwujudkan di bawah Kumpulan Wang Risda bagi satu-satu tujuan yang ditetapkan. Ia boleh berbentuk kumpulan wang pusingan atau kumpulan wang amanah khas yang berperanan menguruskan sumber kewangan RISDA ke arah matlamat tertentu dan ditadbir oleh jawatankuasa khas yang dilantik oleh Pihak Berkuasa RISDA. Tatacara pengendalian kumpulan wang yang telah diluluskan digunakan bagi mengawal sumber pembiayaan dan perbelanjaan tabung-tabung ini.

27. TABUNG AMANAH PEMBANGUNAN MODAL INSAN

Tabung Amanah Pembangunan Modal Insan merupakan rizab yang diwujudkan untuk memberi latihan kepada kakitangan RISDA yang dahulunya dikenali sebagai Kumpulan Institut Latihan RISDA.

Kumpulan Institut Latihan RISDA merupakan gabungan kesemua Institut Latihan RISDA di bawah satu pengurusan yang dinamakan Kumpulan Institut Latihan RISDA mulai tahun 1997. Aktiviti Institut Latihan RISDA dipindahkan kepada sebuah syarikat subsidiari, Kolej RISDA Sdn. Bhd. dalam tahun 1999 yang kini dikenali sebagai Kolej Universiti Agrosains Malaysia (UCAM).

	Kumpulan dan RISDA	
	2019 RM	2018 RM
Baki pada awal tahun	2,522,390	2,297,097
Pindahan dari/(ke) keuntungan terkumpul	(43,284)	225,293
Baki pada akhir tahun	2,479,106	2,522,390

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

28. TABUNG WANG PUSINGAN

	Kumpulan dan RISDA		
	Amaun di tabung RM	Amaun digunakan RM	Baki tabung RM
2019			
Pinjaman Pekebun Kecil	21,300,000	-	21,300,000
Pinjaman Kenderaan Kakitangan	11,000,000	2,300,000	8,700,000
Pinjaman Perumahan Kakitangan	150,000,000	128,600,000	21,400,000
Pinjaman Komputer Kakitangan	2,500,000	70,000	2,430,000
Pendahuluan Kakitangan	500,000	18,652	481,348
Barangan Stor Tidak Diperuntukkan	35,000,000	27,854,729	7,145,271
Akaun semaian transit	5,473,650	-	5,473,650
	225,773,650	158,843,381	66,930,269
2018			
Pinjaman Pekebun Kecil	21,300,000	-	21,300,000
Pinjaman Kenderaan Kakitangan	11,000,000	2,200,000	8,800,000
Pinjaman Perumahan Kakitangan	150,000,000	107,300,000	42,700,000
Pinjaman Komputer Kakitangan	2,500,000	100,000	2,400,000
Pendahuluan Kakitangan	500,000	7,565	492,435
Barangan Stor Tidak Diperuntukkan	35,000,000	24,022,013	10,977,987
Akaun semaian transit	5,473,650	-	5,473,650
	225,773,650	133,629,578	92,144,072

Tabung Wang Pusingan merupakan jumlah amaun siling untuk pelbagai jenis pinjaman termasuk yang diberi kepada kakitangan RISDA. Sumber bagi penyaluran pinjaman ini adalah daripada geran kerajaan manakala pendahuluan kakitangan, barangan stor tidak diperuntukkan dan akaun semaian transit disalurkan daripada sumber dalaman RISDA.

29. TABUNG TANAM SEMULA ESTET RISDA

Satu Tabung Tanam Semula Estet RISDA telah ditubuhkan pada tahun 1988 atas kadar 12.5% daripada lebihan wang operasi Akaun Estet RISDA bagi tahun berakhir 31 Disember yang berkenaan. Segala wang yang diperuntukkan setiap tahun akan dilaburkan dalam akaun simpanan tetap sehingga keperluannya untuk penanaman semula.

	Kumpulan dan RISDA	
	2019 RM	2018 RM
Baki pada awal tahun	45,727,039	45,220,935
Pindahan dari keuntungan terkumpul	2,913,575	506,104
Baki pada akhir tahun	48,640,614	45,727,039

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

30. RIZAB MODAL

Rizab modal berpunca daripada pengagihan saham-saham bonus melalui permodalan keuntungan terkumpul oleh syarikat subsidiari RISDA, Permodalan RISDA Berhad.

31. GERAN KERAJAAN TERTUNDA

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
Baki pada awal tahun	90,687,000	362,812	90,687,000	-
Terimaan tahun semasa	498,361,200	509,793,400	498,361,200	509,793,400
Bayaran tahun semasa	-	(362,812)	-	-
Diiktiraf sebagai pendapatan (Nota 33)	(454,254,954)	(419,106,400)	(454,254,954)	(419,106,400)
Baki pada akhir tahun	134,793,246	90,687,000	134,793,246	90,687,000
Pecahan geran kerajaan tertunda :				
Bantuan Musim Tengkujuh (BMT)	132,029,100	90,687,000	132,029,100	90,687,000
Bantuan Langsung Kerajaan (BLK)				
Pembangunan	2,764,146	-	2,764,146	-
	134,793,246	90,687,000	134,793,246	90,687,000

32. WANG AMANAH KPLB

Wang Amanah KPLB adalah peruntukan yang disalurkan oleh Kementerian Pembangunan Luar Bandar (KPLB) kepada RISDA untuk pengurusan program pembangunan KPLB selaku ejen pelaksana dan pembayar.

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
Baki pada awal tahun	150,645,359	427,270,060	150,645,359	427,270,060
Terimaan tahun semasa	-	44,887,715	-	44,887,715
Bayaran tahun semasa	(80,704,998)	(321,512,416)	(80,704,998)	(321,512,416)
Baki pada akhir tahun	69,940,361	150,645,359	69,940,361	150,645,359

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

33. PENDAPATAN

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula		Dinyatakan semula	
Geran belanja mengurus	200,000,000	188,955,400	200,000,000	188,955,400
Geran belanja pembangunan diiktiraf (Nota 31)	454,254,954	419,106,400	454,254,954	419,106,400
Ses diterima	41,415,933	46,944,298	41,415,933	46,944,298
Pendapatan perniagaan dan pengeluaran				
- pendapatan pembekalan barang	143,346,397	287,507,481	443,300,077	449,230,616
- pendapatan pembekalan perkhidmatan	577,825,316	530,276,958	395,656	321,112
Pendapatan dividen	23,742	1,675,068	-	1,661,078
Keuntungan jualan pelaburan lain	-	103,765	-	-
Yuran pengurusan dan perundingan	10,208,530	11,588,419	-	-
Pendapatan sewa	1,079,848	4,947,160	-	3,840,494
	1,428,154,720	1,491,104,949	1,139,366,620	1,110,059,398

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula		Dinyatakan semula	
Masa pengiktirafan hasil				
Dari masa ke masa	94,908,345	101,997,321	-	-
Pada satu masa	1,333,246,375	1,389,107,628	1,139,366,620	1,110,059,398
	1,428,154,720	1,491,104,949	1,139,366,620	1,110,059,398

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

34. PENDAPATAN OPERASI LAIN

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula		Dinyatakan semula	
Pendapatan faedah atas :				
- simpanan tetap	52,082,894	63,895,540	50,553,164	59,829,989
- pinjaman kakitangan	8,618,306	7,901,604	6,349,217	5,674,575
	60,701,200	71,797,144	56,902,381	65,504,564
Pendapatan dividen	1,359,181	620,459	5,093,636	7,278,328
Keuntungan pelupusan hartanah, loji dan peralatan	179,833	1,291,751	-	60,365
Pembalikan rosot nilai atas :				
- belum terima dagangan (Nota 17)	18,787,347	100,833	24,747	-
- pinjaman kakitangan (Nota 13)	318,614	-	318,614	-
- belum terima lain (Nota 18)	7,700,345	-	2,730	7,677,909
	26,806,306	100,833	346,091	7,677,909
Perubahan nilai saksama projek TSK	14,765,415	234,740	-	-
Pendapatan sewa	5,688,793	6,448,754	4,549,018	3,840,494

35. YURAN AHLI PIHAK BERKUASA DAN IMBUHAN PARA PENGARAH

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
Yuran pengarah	322,944	564,005	-	-
Elaun dan insentif	1,669,245	2,758,918	481,565	495,275
Manfaat berupa barangan	121,190	211,449	-	-
Lain-lain	139,385	187,882	-	-
	2,252,764	3,722,254	481,565	495,275

36. KOS KAKITANGAN

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula		Dinyatakan semula	
Gaji, upah dan bonus	274,494,112	265,233,457	213,365,999	209,459,274
Kumpulan Wang Simpanan Pekerja	6,937,334	8,657,166	531,994	409,036
Peruntukan ganjaran persaraan	23,174,228	21,970,676	23,174,228	21,970,676
Kebajikan kakitangan lain	12,320,058	17,093,189	3,191,576	4,112,170
	316,925,732	312,954,488	240,263,797	235,951,156

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

37. PERBELANJAAN OPERASI LAIN

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula		Dinyatakan semula	
Bayaran juruaudit	331,874	358,703	246,274	188,903
Perbelanjaan sewa :-				
- Premis	2,818,627	4,083,730	2,523,270	2,790,282
- Kenderaan	3,370,026	55,330	7,400	7,394
- Lain-lain	1,425,187	1,002,990	1,059,778	615,376
Inventori dihapuskan	127,779	185,095	127,779	185,095
Kerugian pelupusan hartanah, loji dan peralatan	-	-	530,046	-
Hartanah, loji dan peralatan dihapuskan (Nota 5)	1,464,497	9,501	1,674,779	-
Rosot nilai pelaburan dalam subsidiari (Nota 9)	-	-	2,170,070	9,829,563
Rosot nilai pelaburan dalam syarikat bersekutu (Nota 10)	1,000,000	-	1,000,000	-
Rosot nilai atas:				
- Belum terima dagangan (Nota 17)	4,476,467	37,867,314	2,099,761	6,422,590
- Belum terima lain dan deposit (Nota 18)	-	13,148,935	-	-
	4,476,467	51,016,249	2,099,761	6,422,590
Rosot nilai Akaun Projek Ladang Agensi (Nota 18)	9,392,362	7,120,894	-	-
Kerugian bersih nilai saksama aset biologi	2,421,238	5,968,209	11,288,598	2,915,834
Susutnilai atas:				
- Aset hak guna (Nota 6)	3,415,620	-	2,440,617	-
- Hartanah pelaburan (Nota 7)	100,056	80,371	-	-
- Hartanah,loji & peralatan (Nota 5)	61,117,774	56,981,915	52,971,851	49,275,937
	64,633,450	57,062,286	55,412,468	49,275,937

38. KOS KEWANGAN

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
	Dinyatakan semula		Dinyatakan semula	
Faedah pinjaman berjangka	2,879,935	1,255,702	-	-
Faedah sewa beli	515,305	720,576	-	-
Faedah liabiliti pajakan	379,344	-	252,039	-
Faedah overdraf bank	4,284,356	3,146,602	-	-
Perbelanjaan faedah	8,058,940	5,122,880	252,039	-

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

39. CUKAI

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
Peruntukan cukai tahun semasa	9,820,886	12,246,584	2,040,000	2,400,000
Terlebih peruntukan cukai dalam tahun sebelumnya	(2,406,822)	(962,544)	-	-
Jumlah peruntukan cukai perlu bayar	7,414,064	11,284,040	2,040,000	2,400,000
Pindahan tahun semasa dari cukai tertunda (Nota 14)	(63,524)	(1,072,397)	-	-
	7,350,540	10,211,643	2,040,000	2,400,000

Penyelarasan perbelanjaan cukai pendapatan yang berkaitan dengan keuntungan/kerugian bersih sebelum cukai pada kadar cukai pendapatan berkanun kepada perbelanjaan cukai pendapatan pada kadar cukai berkesan ke atas Kumpulan dan RISDA adalah seperti berikut:

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
Lebih/(Defisit) sebelum cukai	(14,975,599)	25,044,933	(4,926,452)	(18,998,998)
Cukai pada 24%	(3,594,144)	6,010,784	(1,182,348)	(4,559,760)
Perbelanjaan tidak dibenarkan	34,130,359	37,982,555	26,928,029	32,415,367
Pendapatan tidak dikenakan cukai	(62,757,520)	(68,718,857)	(62,757,521)	(50,987,047)
Aset cukai tertunda yang tidak diktiraf	41,978,667	33,974,617	39,051,840	25,531,440
Terlebih/(terkurang) peruntukan cukai	(2,406,822)	962,544	-	-
	7,350,540	10,211,643	2,040,000	2,400,000

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

40. AGIHAN KEUNTUNGAN RANCANGAN TANAM BARU BERKELOMPOK ("RTBB")

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
Dividen kepada peserta RTBB	(4,726)	(24,538)	(4,726)	(24,538)
Pengagihan keuntungan RTBB	(9,465,871)	(23,486,339)	(9,465,871)	(23,486,339)
	(9,470,597)	(23,461,801)	(9,470,597)	(23,461,801)

RTBB merupakan satu kaedah tanam semula bagi pekebun-pekebun kecil yang memiliki tanah getah 7 ekar atau kurang pada 31 Disember 1970 atau memegang saham dalam koperasi yang memiliki tanah. Keuntungan daripada ladang RTBB yang dibangunkan akan diberikan kepada peserta ini yang memiliki saham melalui hak kelayakan tanam baru ini.

41. URUSNIAGA PENTING DENGAN SYARIKAT BERKAITAN

Termasuk di dalam penyata-penyata kewangan Kumpulan dan RISDA adalah urusanniaga pihak berkaitan seperti berikut:

	RISDA	
	2019 RM	2018 RM
Syarikat-syarikat Subsidiari		
Dividen	5,093,636	7,278,328
Komisen dari jualan benih getah dan kelapa sawit	107,751	68,055
Yuran pengurusan dibayar	(30,953,033)	(28,866,020)

Pada pendapat pengarah, urusanniaga di atas telah dilaksanakan mengikut urusanniaga perniagaan biasa dan menurut syarat-syarat yang tidak kurang istimewa berbanding dengan urusanniaga yang dilaksanakan dengan pihak ketiga. Turut termasuk dalam urusanniaga pihak berkaitan adalah perkhidmatan keselamatan, pengangkutan baja dan insurans.

42. KOMITMEN

	Kumpulan		RISDA	
	2019 RM	2018 RM	2019 RM	2018 RM
Diluluskan dan dikontrakkan	33,918,123	38,411,188	33,918,123	38,411,188
Diluluskan tetapi belum dikontrakkan	3,730,475	754,528,170	3,730,475	754,528,170
	37,648,598	792,939,358	37,648,598	792,939,358

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

43. INSTRUMEN KEWANGAN

Instrumen kewangan adalah sebarang kontrak yang menimbulkan aset kewangan bagi satu pihak perniagaan dan liabiliti kewangan atau instrumen ekuiti bagi satu pihak perniagaan yang lain.

(a) Kategori instrumen kewangan

Jadual di bawah merupakan analisis instrumen kewangan pada 31 Disember 2019 berdasarkan kategori berikut:-

- (i) Nilai saksama melalui untung atau rugi ("FVTPL")
- (ii) Nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain ("FVOCI")
- (iii) Kos dilunaskan ("AC")

2019	Nilai bawa RM	AC RM	FVTPL RM	FVOCI RM
Aset kewangan				
<u>Kumpulan</u>				
Pelaburan lain	28,336,902	-	27,536,902	800,000
Belum terima dagangan	131,612,065	131,612,065	-	-
Belum terima lain dan deposit	212,322,351	212,322,351	-	-
Pinjaman kakitangan	207,535,805	207,535,805	-	-
Simpanan tetap	1,616,487,717	1,616,487,717	-	-
Wang di bank dan di tangan	58,854,803	58,854,803	-	-
	2,255,149,643	2,226,812,741	27,536,902	800,000
<u>RISDA</u>				
Pelaburan lain	27,300,000	-	27,300,000	-
Belum terima dagangan	27,459,182	27,459,182	-	-
Belum terima lain dan deposit	156,590,698	156,590,698	-	-
Pinjaman kakitangan	180,605,631	180,605,631	-	-
Simpanan tetap	1,467,313,716	1,467,313,716	-	-
Penghutang syarikat subsidiari	133,320,058	133,320,058	-	-
Wang di bank dan di tangan	28,145,031	28,145,031	-	-
	2,020,734,316	1,993,434,316	27,300,000	-
Liabiliti kewangan				
<u>Kumpulan</u>				
Pinjaman berjangka	35,182,696	35,182,696	-	-
Liabiliti pajakan	13,855,996	13,855,996	-	-
Pemiutang sewa beli	8,644,246	8,644,246	-	-
Belum bayar dagangan	59,343,356	59,343,356	-	-
Belum bayar lain	312,159,840	312,159,840	-	-
Overdraif bank	38,964,136	38,964,136	-	-
Wang Amanah KPLB	69,940,361	69,940,361	-	-
	538,090,631	538,090,631	-	-
<u>RISDA</u>				
Liabiliti pajakan	8,954,792	8,954,792	-	-
Belum bayar dagangan	5,681,869	5,681,869	-	-
Belum bayar lain	148,598,555	148,598,555	-	-
Pemiutang syarikat subsidiari	16,789,210	16,789,210	-	-
Wang Amanah KPLB	69,940,361	69,940,361	-	-
	180,024,426	180,024,426	-	-

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

43. INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

2018	Nilai bawa RM	AC RM	FVTPL RM	FVOCI RM
Aset kewangan				
Kumpulan				
Pelaburan lain	19,440,739	-	18,635,739	805,000
Belum terima dagangan	153,433,000	153,433,000	-	-
Belum terima lain dan deposit	283,118,881	283,118,881	-	-
Pinjaman kakitangan	191,972,045	191,972,045	-	-
Simpanan tetap	1,624,299,042	1,624,299,042	-	-
Wang di bank dan di tangan	50,486,791	50,486,791	-	-
	2,322,750,498	2,303,309,759	18,635,739	805,000
RISDA				
Pelaburan lain	18,300,000	-	18,300,000	-
Belum terima dagangan	38,749,712	38,749,712	-	-
Belum terima lain dan deposit	167,897,136	167,897,136	-	-
Pinjaman kakitangan	159,119,407	159,119,407	-	-
Simpanan tetap	1,490,231,638	1,490,231,638	-	-
Wang di bank dan di tangan	23,957,622	23,957,622	-	-
Penghutang syarikat subsidiari	134,173,305	134,173,305	-	-
	2,032,428,820	2,014,128,820	18,300,000	-
Liabiliti kewangan				
Kumpulan				
Pinjaman berjangka	46,423,854	46,423,854	-	-
Pemiutang sewa beli	9,018,201	9,018,201	-	-
Belum bayar dagangan	60,009,124	60,009,124	-	-
Belum bayar lain	299,723,067	299,723,067	-	-
Overdraf bank	39,616,406	39,616,406	-	-
Wang Amanah KPLB	150,645,359	150,645,359	-	-
	454,790,652	454,790,652	-	-
RISDA				
Belum bayar dagangan	7,013,871	7,013,871	-	-
Pemiutang syarikat subsidiari	11,317,317	11,317,317	-	-
Belum bayar lain	158,457,862	158,457,862	-	-
Wang Amanah KPLB	150,645,359	150,645,359	-	-
	327,434,409	327,434,409	-	-

(b) Objektif dan dasar pengurusan risiko kewangan

Kumpulan dan RISDA terdedah kepada risiko kewangan yang timbul daripada aktiviti operasi dan penggunaan instrumen kewangan. Polisi pengurusan risiko kewangan Kumpulan dan RISDA adalah untuk memastikan sumber kewangan yang mencukupi bagi aktiviti operasi di samping menguruskan risiko kewangan, termasuk risiko kredit kecairan dan kadar faedah.

i. Risiko kredit

Risiko kredit merupakan risiko kerugian yang mungkin timbul daripada instrumen kewangan tertunggak sekiranya pihak balas memungkirkan obligasi mereka.

Pendedahan Kumpulan kepada risiko kredit timbul terutamanya daripada penghutang. Pendedahan RISDA kepada risiko kredit timbul terutamanya daripada penghutang, pinjaman kakitangan diberi dan pendahuluan kepada syarikat subsidiari.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

43. INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

Penghutang

Baki penghutang dan pinjaman diberi dipantau secara berterusan supaya Kumpulan dan RISDA tidak terdedah kepada risiko hutang lapuk yang signifikan.

Pendedahan kepada risiko kredit

Kumpulan dan RISDA tidak mempunyai tumpuan risiko kredit yang ketara. Pendedahan maksimum kepada risiko kredit adalah diwakili oleh amaun bawaan penghutang dalam penyata kedudukan kewangan.

Jadual di bawah menunjukkan maklumat pendedahan risiko kredit dan jangkaan kerugian kredit untuk belum terima dagangan:-

Kumpulan	Amaun dibawa kasar RM	Peruntukan kerugian kredit RM	Baki bersih RM
Pada 31 Disember 2019			
Belum genap tempoh	37,983,743	4,506,587	33,477,156
1 hingga 30 selepas tamat tempoh	11,129,952	4,963,629	6,166,323
31 hingga 90 selepas tamat tempoh	12,699,864	8,039,894	4,659,970
Lebih dari 90 hari selepas tamat tempoh	19,084,827	19,082,523	2,304
Lebih dari 360 hari selepas tamat tempoh	142,022,858	54,716,546	87,306,312
	222,921,244	91,309,179	131,612,065
Pada 31 Disember 2018			-
Belum genap tempoh	37,983,743	4,506,587	33,477,156
1 hingga 30 selepas tamat tempoh	11,129,952	4,963,629	6,166,323
31 hingga 90 selepas tamat tempoh	12,699,864	8,039,894	4,659,970
Lebih dari 90 hari selepas tamat tempoh	19,084,827	19,082,523	2,304
Lebih dari 360 hari selepas tamat tempoh	178,154,673	69,027,426	109,127,247
	259,053,059	105,620,059	153,433,000

RISDA	Amaun dibawa kasar RM	Peruntukan kerugian kredit RM	Baki bersih RM
Pada 31 Disember 2019			
Belum genap tempoh	27,459,182	-	27,459,182
1 hingga 30 selepas tamat tempoh	-	-	-
31 hingga 90 selepas tamat tempoh	-	-	-
Lebih dari 90 hari selepas tamat tempoh	-	-	-
Lebih dari 360 hari selepas tamat tempoh	20,841,921	20,841,921	-
	48,301,103	20,841,921	27,459,182
Pada 31 Disember 2018			-
Belum genap tempoh	-	-	-
1 hingga 30 selepas tamat tempoh	-	-	-
31 hingga 90 selepas tamat tempoh	-	-	-
Lebih dari 90 hari selepas tamat tempoh	-	-	-
Lebih dari 360 hari selepas tamat tempoh	57,516,619	18,766,907	38,749,712
	57,516,619	18,766,907	38,749,712

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

43. INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

ii. Risiko kecairan

Risiko kecairan adalah risiko ketidakupayaan Kumpulan dan RISDA memenuhi obligasi yang berkaitan dengan instrumen kewangan. Pendedahan Kumpulan dan RISDA kepada risiko kecairan timbul terutamanya daripada ketidaksepadanan kematangan aset dan liabiliti kewangan.

Objektif Kumpulan dan RISDA adalah untuk mengekalkan tahap aliran tunai dan kesetaraan tunai yang mencukupi untuk menampung keperluan modal kerjanya.

Analisis kematangan

	Nilai bawa RM	Aliran tunai di kontrak RM	< 1 tahun RM	2 - 5 tahun RM	> 5 tahun RM
2019					
Kumpulan					
<i>Liabiliti kewangan bukan derivatif</i>					
Overdraif bank	38,964,136	38,964,136	38,964,136	-	-
Belum bayar lain	312,159,840	312,159,840	312,159,840	-	-
Belum bayar dagangan	59,343,356	59,343,356	59,343,356	-	-
Pemiutang sewabeli	8,644,246	8,921,694	2,719,707	6,176,722	25,265
Liabiliti pajakan	13,855,996	14,951,450	4,052,129	9,014,190	1,885,131
Pinjaman berjangka	35,182,696	35,182,696	35,182,696	-	-
	468,150,270	469,523,172	452,421,864	15,190,912	1,910,396
RISDA					
<i>Liabiliti kewangan bukan derivatif</i>					
Belum bayar lain	148,598,555	148,598,555	148,598,555	-	-
Belum bayar dagangan	5,681,869	5,681,869	5,681,869	-	-
Liabiliti pajakan	8,954,792	9,903,680	2,850,704	5,623,965	1,429,011
Pemiutang syarikat subsidiari	16,789,210	16,789,210	16,789,210	-	-
	180,024,426	180,973,314	173,920,338	5,623,965	1,429,011
2018					
Kumpulan					
<i>Liabiliti kewangan bukan derivatif</i>					
Overdraif bank	39,616,406	39,616,406	39,616,406	-	-
Belum bayar lain	299,723,067	299,723,067	299,723,067	-	-
Belum bayar dagangan	60,009,124	60,009,124	60,009,124	-	-
Pemiutang sewabeli	9,018,201	10,065,438	3,247,865	6,672,898	144,675
Pinjaman berjangka	46,423,854	46,423,854	46,423,854	-	-
	408,366,798	409,414,035	402,596,462	6,672,898	144,675
RISDA					
<i>Liabiliti kewangan bukan derivatif</i>					
Belum bayar lain	158,457,862	158,457,862	158,457,862	-	-
Belum bayar dagangan	7,013,871	7,013,871	7,013,871	-	-
Pemiutang syarikat subsidiari	11,317,317	11,317,317	11,317,317	-	-
	176,789,050	176,789,050	176,789,050	-	-

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

43. INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

Amaun bawaan aset dan liabiliti kewangan menghampiri nilai saksama kerana sifat jangka pendek instrument kewangan ini kecuali pinjaman kakitangan, amaun terutang oleh syarikat subsidiari dan liabiliti pajakan.

iii. Risiko kadar faedah

Risiko kadar faedah adalah risiko perubahan kadar faedah pasaran yang akan mempengaruhi keuntungan Kumpulan dan RISDA atau nilai pegangan instrumen kewangannya. Objektif pengurusan risiko kadar faedah adalah untuk mengurus dan mengawal pendedahan risiko kadar faedah dalam parameter yang boleh diterima, sambil mengoptimumkan pulangan atas risiko.

Analisis sensitiviti

Nilai saksama instrumen berkadar tetap

Kumpulan tidak mengakaunkan aset dan liabiliti kewangan berkadar tetap pada nilai saksama melalui untung atau rugi. Oleh itu, perubahan kadar faedah pada akhir tahun pelaporan tidak akan menjejaskan untung atau rugi.

Nilai saksama instrumen berkadar terapung

Perubahan pada kadar faedah sebanyak 100 Mata Asas ("MA") akan menyebabkan peningkatan/(pengurangan) di dalam keuntungan bersih Kumpulan seperti berikut:

	Kumpulan		RISDA	
	2019	2018	2019	2018
	RM	RM	RM	RM
Instrumen kadar faedah tetap				
Aset kewangan	207,535,805	191,972,045	180,605,631	159,119,407
Liabiliti kewangan	(13,855,996)	-	(8,954,792)	-
	193,679,809	191,972,045	171,650,839	159,119,407
Instrumen kadar faedah terapung				
Aset kewangan	1,616,487,717	1,624,299,042	1,467,313,716	1,490,231,638
Liabiliti kewangan	(82,791,078)	(95,058,461)	-	-
	1,533,696,639	1,529,240,581	1,467,313,716	1,490,231,638

	Kumpulan		RISDA	
	100 MA Meningkat RM	100 MA Menurun RM	100 MA Meningkat RM	100 MA Menurun RM
2019				
Instrumen kadar faedah terapung	15,336,966	(15,336,966)	14,673,137	(14,673,137)
2018				
Instrumen kadar faedah terapung	15,292,406	(15,292,406)	14,902,316	(14,902,316)

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

43. INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

(c) Nilai saksama

Nilai dibawa aset dan liabiliti Kumpulan dan RISDA yang diklasifikasikan sebagai semasa adalah anggaran munasabah bagi nilai saksama kerana sifat jangka pendek dan kesan pendiskauan yang tidak ketara terhadap instrumen kewangan ini.

Nilai saksama pinjaman kakitangan, amaun terhutang oleh syarikat subsidiari, pemiutang sewa beli dan liabiliti pajakan ditentukan menggunakan nilai semasa anggaran aliran tunai masa hadapan dan didiskaunkan menggunakan kadar faedah semasa terhadap instrumen kewangan pada akhir tempoh pelaporan. Tiada perbezaan ketara di antara nilai saksama dan amaun bawaan pinjaman kakitangan, amaun terhutang oleh syarikat subsidiari, pemiutang sewa beli dan liabiliti pajakan pada akhir tempoh pelaporan.

Aset kewangan dinyatakan pada nilai saksama

Pelaburan tersiar harga yang dinyatakan pada nilai saksama ditentukan menggunakan input Tahap 1.

Pelaburan dengan pengurus pelaburan luar yang dinyatakan pada nilai saksama ditentukan menggunakan input Tahap 2.

44. PENGURUSAN RISIKO MODAL

Bagi tujuan pengurusan modal Kumpulan dan RISDA, modal merujuk kepada ekuiti, termasuk lebihan terkumpul dan segala rizab ekuiti.

Kumpulan dan RISDA sentiasa menyemak semula dan menguruskan modalnya untuk memastikan kecukupan bagi keperluan kendalian dan modal.

45. PERUBAHAN KETARA POLISI PERAKAUNAN

Pada tahun semasa, Kumpulan dan RISDA mengguna pakai MFRS 16.

MFRS 16 menggantikan MFRS 117 Pajakan dan Interpretasi IC berkaitan. MFRS 16 menetapkan prinsip bagi pengiktirafan, pengukuran, persembahan dan pendedahan pajakan. Ia memerlukan pemajak untuk mengakaunkan semua pajakan menggunakan satu kaedah perakaunan sahaja yang mana sama seperti perakaunan untuk pajakan kewangan di bawah MFRS 117.

Pada tarikh permulaan pajakan, pemajak akan mengiktiraf liabiliti bagi bayaran pajakan dan aset mewakili hak penggunaan aset pendasar sepanjang tempoh pajakan. Pemajak perlu mengiktiraf belanja faedah di liabiliti pajakan dan belanja susut nilai pada aset hak-guna.

Perakaunan bagi pemberi pajak di bawah MFRS 16 adalah secara substantifnya sama seperti perakaunan di bawah MFRS 117. Pemberi pajak akan meneruskan kaedah mengklasifikasi semua pajakan menggunakan prinsip klasifikasi yang sama seperti di MFRS 117 dan membezakan antara dua jenis pajakan: operasi dan kewangan.

RISDA mengguna pakai MFRS 16 berdasarkan kaedah retrospektif diubahsuai, dengan tarikh aplikasi awal pada 1 Januari 2019. Di bawah kaedah ini, piawaian diaplikasikan secara retrospektif dengan kesan kumulatif pada mula piawaian diguna pakai diiktiraf pada tarikh aplikasi awal.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

45. PERUBAHAN KETARA POLISI PERAKAUNAN (SAMBUNGAN)

Kumpulan dan RISDA memilih untuk menggunakan kaedah peralihan praktikal untuk tidak menilai semula samada kontrak adalah, atau mengandungi, pajakan pada 1 Januari 2019. Sebaliknya, Kumpulan dan RISDA mengguna pakai piawaian hanya kepada kontrak yang sebelum ini telah dikenalpasti sebagai pajakan berdasarkan MFRS 117 pada tarikh aplikasi awal. Kumpulan dan RISDA juga telah memilih untuk menggunakan pengecualian pengiktirafan untuk kontrak pajakan yang, pada tarikh permulaan, mempunyai tempoh pajakan 12 bulan atau kurang dan tidak mengandungi opsyen pembelian (pajakan jangka pendek), dan kontrak pajakan yang mana aset pendasar adalah bernilai rendah (aset nilai rendah).

Liabiliti pajakan pada 1 Januari 2019 boleh disesuaikan kepada komitmen pajakan operasi pada 31 Disember 2018, seperti berikut:-

	Kumpulan RM	RISDA RM
Komitmen pajakan operasi pada 31 Disember 2018	11,190,378	4,859,491
Kesan daripada pendiskaunan pada kadar antara 4.05% - 8.00%	(297,929)	(243,435)
Pajakan jangka pendek	(553,670)	(117,540)
Pajakan aset nilai rendah	(757,259)	(383,047)
Liabiliti pajakan diiktiraf pada 1 Januari 2019	9,581,520	4,115,469

Kesan penggunaan MFRS 16 ke atas item Penyata Kedudukan Kewangan pada 1 Januari 2019 adalah seperti berikut:-

Kumpulan

- Aset hak guna – Peningkatan RM9,388,237
- Liabiliti pajakan – Peningkatan RM9,581,520
- Lebihan terkumpul – Penurunan bersih RM193,283

RISDA

- Aset hak guna – Peningkatan RM4,115,469
- Liabiliti pajakan – Peningkatan RM4,115,469

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

46. NOTA PELARASAN TAHUN LEPAS

Kumpulan

	Seperti dinyatakan sebelum	Pelarasan	Seperti dinyatakan semula
	RM	RM	RM
Penyata kedudukan kewangan pada 31 Disember 2018			
Tanah dipegang untuk pembangunan hartanah	4,816,381	(2,194,932)	2,621,449
Aset biologi	19,053,040	42,751,548	61,804,588
Inventori	121,795,718	(41,550,328)	80,245,390
Pelaburan lain (Aset semasa)	8,080,995	(8,080,995)	-
Belum terima dagangan	154,004,980	(571,980)	153,433,000
Belum terima lain dan deposit	305,639,376	(22,520,495)	283,118,881
Simpanan tetap	1,616,218,047	8,080,995	1,624,299,042
Belum bayar dagangan	59,257,740	751,384	60,009,124
Belum bayar lain	463,163,208	(163,440,141)	299,723,067
Hasil diterima terdahulu	484,988	(484,988)	-
Pinjaman berjangka (Liabiliti semasa)	-	46,423,854	46,423,854
Geran kerajaan tertunda	-	90,687,000	90,687,000
Ganjaran persaraan kakitangan (Liabiliti bukan semasa)	22,575,109	223,088,539	245,663,648
Ganjaran persaraan kakitangan (Liabiliti semasa)	6,023,555	1,353,983	7,377,538
Keuntungan terkumpul	2,290,610,978	(222,465,818)	2,068,145,160
Penyata pendapatan komprehensif bagi tahun berakhir 31 Disember 2018			
Pendapatan	1,619,069,199	(127,964,250)	1,491,104,949
Pendapatan operasi lain	136,205,912	234,681	136,440,593
Perubahan dalam inventori benih-benih tanaman/ternakan	(10,883,661)	7,184,692	(3,698,969)
Bahan mentah dan barang guna yang digunakan	(201,052,400)	(7,184,692)	(208,237,092)
Pembelian barangan perniagaan	(334,287,898)	189,386	(334,098,512)
Kos kakitangan	(292,562,087)	(20,392,401)	(312,954,488)
Kerugian nilai saksama aset biologi	(2,915,835)	(3,052,374)	(5,968,209)
Rosot nilai aset kewangan	6,427,920	(8,315,741)	(1,887,821)
Perbelanjaan operasi lain	(800,166,205)	153,656,065	(646,510,140)
Kos Kewangan	(4,771,423)	(351,457)	(5,122,880)

RISDA

	Seperti dinyatakan sebelum	Pelarasan	Seperti dinyatakan semula
	RM	RM	RM
Penyata kedudukan kewangan pada 31 Disember 2018			
Penghutang syarikat-syarikat subsidiari (Aset bukan semasa)	53,403,115	(4,448,019)	48,955,096
Pelaburan lain (Aset semasa)	8,080,995	(8,080,995)	-
Belum terima lain dan deposit	176,212,877	(8,315,741)	167,897,136
Simpanan tetap	1,482,150,643	8,080,995	1,490,231,638
Belum bayar lain	248,659,874	(90,202,012)	158,457,862
Hasil diterima terdahulu	484,988	(484,988)	-
Geran kerajaan tertunda	-	90,687,000	90,687,000
Ganjaran persaraan kakitangan (Liabiliti bukan semasa)	22,575,109	223,088,539	245,663,648
Ganjaran persaraan kakitangan (Liabiliti semasa)	6,023,555	1,353,983	7,377,538
Keuntungan terkumpul	2,254,544,811	(237,206,282)	2,017,338,529
Penyata pendapatan komprehensif bagi tahun berakhir 31 Disember 2018			
Pendapatan	1,196,928,572	(86,869,174)	1,110,059,398
Perubahan dalam inventori benih-benih tanaman/ternakan	(9,628,588)	7,215,021	(2,413,567)
Bahan mentah dan barang guna yang digunakan	(120,524,998)	(7,215,021)	(127,740,019)
Kos kakitangan	(215,558,755)	(20,392,401)	(235,951,156)
Rosot nilai aset kewangan	-	(8,315,741)	(8,315,741)
Kerugian nilai saksama aset biologi	-	(2,915,834)	(2,915,834)
Perbelanjaan operasi lain	(899,236,984)	99,183,175	(800,053,809)

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

46. NOTA PELARASAN TAHUN LEPAS (SAMBUNGAN)

Kumpulan	Seperti dinyatakan sebelum RM	Pelarasan RM	Pengkelasan semula RM	Seperti dinyatakan semula RM
Penyata aliran tunai				
bagi tahun berakhir 31 Disember 2018				
Lebihan/(Defisit) sebelum cukai	31,041,024	(5,996,091)	-	25,044,933
Pelarasan untuk :-				
Geran belanja mengurus	(188,955,400)	-	188,955,400	-
Geran belanja pembangunan diiktiraf	(345,010,000)	-	345,010,000	-
Keuntungan jualan pelaburan lain	(103,765)	-	103,765	-
Perubahan nilai saksama melalui untung rugi	(972,624)	-	972,624	-
Rosotnilai aset kewangan	(6,427,920)	-	6,427,920	-
Pendapatan dividen	(9,761,007)	9,140,548	-	(620,459)
Pemulihan peruntukan rosotnilai :				
- Belum terima dagangan	(126,079)	25,246	-	(100,833)
Peruntukan ganjaran persaraan	5,981,670	15,989,006	-	21,970,676
Susutnilai	57,062,286	-	-	57,062,286
Kerugian bersih nilai saksama aset biologi	2,915,835	3,052,374	-	5,968,209
- Belum terima dagangan	-	37,867,314	-	37,867,314
- Belum terima lain dan deposit	-	13,148,935	-	13,148,935
Perbelanjaan faedah	4,771,423	351,457	-	5,122,880
Perubahan nilai saksama projek TSK	-	(234,740)	-	(234,740)
Rosotnilai akaun projek Ladang Agensi	-	7,120,894	-	7,120,894
Perubahan modal kerja :-				
Aset biologi	-	1,699,220	-	1,699,220
Inventori	5,213,094	(1,699,220)	-	3,513,874
Belum terima dagangan	-	84,292,319	-	84,292,319
Belum terima lain dan deposit	(41,676,353)	32,830,324	-	(8,846,029)
Belum bayar dagangan	(31,909,933)	159,473	-	(31,750,460)
Belum bayar lain	101,110,046	(116,907,087)	-	(15,797,041)
Wang Amanah KPLB	(276,624,701)	-	276,624,701	-
Geran kerajaan tertunda	-	90,324,188	-	90,324,188

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

46. NOTA PELARASAN TAHUN LEPAS (SAMBUNGAN)

Kumpulan

	Seperti dinyatakan sebelum RM	Pelarasan RM	Pengkelasan semula RM	Seperti dinyatakan semula RM
Aliran tunai daripada aktiviti operasi :				
Bayaran manfaat pekerja jangka panjang	(4,332,200)	-	(4,332,200)	-
Geran belanja mengurus diterima	188,955,400	-	188,955,400	-
Faedah diterima	-	7,901,604	-	7,901,604
Bayaran ganjaran persaraan	-	(9,326,972)	-	(9,326,972)
Aliran tunai daripada aktiviti pelaburan :				
Hartanah pelaburan :				
- Jualan	2,880,626	-	(2,880,626)	-
- Tambahan	(634,176)	-	-	(634,176)
Dividen diterima	-	620,459	-	620,459
Faedah diterima	71,797,144	(7,901,604)	-	63,895,540
(Pertambahan)/Pengurangan deposit tetap	-	586,073,129	-	586,073,129
Aliran tunai daripada aktiviti pembiayaan :				
Faedah dibayar	(4,771,423)	(351,457)	-	(5,122,880)
Bayaran pinjaman berjangka	(2,083,995)	(5,368,698)	-	(7,452,693)
Geran pembangunan diterima	345,010,000	-	(345,010,000)	-
Bayaran geran kepada subsidiari	(362,812)	-	362,812	-

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

46. NOTA PELARASAN TAHUN LEPAS (SAMBUNGAN)

RISDA	Seperti dinyatakan sebelum RM	Pelarasan RM	Pengkelasan semula RM	Seperti dinyatakan semula RM
Penyata aliran tunai bagi tahun berakhir 31 Disember 2018				
Lebihan/(Defisit) sebelum cukai	310,977	(19,309,975)	-	(18,998,998)
Pelarasan untuk :-				
Geran belanja mengurus	(188,955,400)	-	188,955,400	-
Geran belanja pembangunan diiktiraf	(345,010,000)	-	345,010,000	-
Peruntukan ganjaran persaraan	5,450,153	-	(5,450,153)	-
Rosotnilai pelaburan dalam subsidiari	11,822,463	-	(11,822,463)	-
Pendapatan dividen	(8,939,406)	1,661,078	-	(7,278,328)
Belum terima lain dan deposit	-	(7,677,909)	-	(7,677,909)
Peruntukan ganjaran persaraan	-	21,970,676	-	21,970,676
Rosot nilai:				
Pelaburan dalam subsidiari	-	9,829,563	-	9,829,563
Belum terima dagangan	-	6,422,590	-	6,422,590
Perubahan modal kerja :-				
Aset biologi	-	(43,937,748)	-	(43,937,748)
Belum terima dagangan	15,443,825	(6,422,590)	-	9,021,235
Belum terima lain dan deposit	2,489,409	19,319,454	-	21,808,863
Jumlah terhutang oleh/kepada syarikat subsidiari	(83,629,179)	151,725,715	-	68,096,536
Belum bayar lain	134,075,854	(90,687,000)	-	43,388,854
Geran kerajaan tertunda	-	90,687,000	-	90,687,000
Aliran tunai daripada aktiviti operasi :				
Bayaran manfaat pekerja jangka panjang	(3,800,683)	-	3,800,683	-
Bayaran ganjaran persaraan	-	(9,326,972)	-	(9,326,972)
Faedah diterima	-	5,674,575	-	5,674,575
Geran belanja mengurus diterima	188,955,400	-	188,955,400	-
Aliran tunai digunakan dalam aktiviti pelaburan :				
Dividen diterima	8,939,406	(1,661,078)	-	7,278,328
Faedah diterima	-	59,829,989	-	59,829,989
(Pertambahan)/Pengurangan deposit tetap	-	566,764,083	-	566,764,083
Aliran tunai digunakan dalam aktiviti pembiayaan :				
Geran pembangunan diterima	345,010,000	-	(345,010,000)	-

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

46. NOTA PELARASAN TAHUN LEPAS (SAMBUNGAN)

Kumpulan

	Seperti dinyatakan sebelum	Pelarasan	Seperti dinyatakan semula
	RM	RM	RM
Penyata kedudukan kewangan pada 1 Disember 2018			
Tanah dipegang untuk pembangunan hartanah	7,697,007	(2,484,519)	5,212,488
Aset biologi	21,968,875	47,503,142	69,472,017
Inventori	127,193,907	(42,905,675)	84,288,232
Belum terima dagangan	276,063,780	628,020	276,691,800
Belum terima lain dan deposit	301,979,240	(785,085)	301,194,155
Belum bayar dagangan	91,167,673	591,911	91,759,584
Belum bayar lain	361,689,359	(46,558,349)	315,131,010
Hasil diterima terdahulu	848,792	(848,792)	-
Pinjaman berjangka (Liabiliti semasa)	2,000,000	51,792,552	53,792,552
Ganjaran persaraan kakitangan (Liabiliti semasa)	4,744,134	4,582,838	9,326,972
Ganjaran persaraan kakitangan (Liabiliti bukan semasa)	22,205,060	208,865,450	231,070,510
Keuntungan terkumpul	2,438,723,569	(216,469,727)	2,222,253,842

RISDA

	Seperti dinyatakan sebelum	Pelarasan	Seperti dinyatakan semula
	RM	RM	RM
Penyata kedudukan kewangan pada 1 Disember 2018			
Penghutang syarikat-syarikat subsidiari (Aset bukan semasa)	49,661,844	(4,448,019)	45,213,825
Belum bayar lain	114,220,216	848,792	115,069,008
Hasil diterima terdahulu	848,792	(848,792)	-
Ganjaran persaraan kakitangan (Liabiliti semasa)	4,744,134	4,582,838	9,326,972
Ganjaran persaraan kakitangan (Liabiliti bukan semasa)	22,205,060	208,865,450	231,070,510
Keuntungan terkumpul	2,262,292,597	(217,896,307)	2,044,396,290

Kumpulan dan RISDA telah membuat beberapa pelarasan tahun terdahulu bagi membetulkan beberapa kesalahan layanan perakaunan yang berlaku dalam tahun terdahulu. Butiran pelarasan tahun terdahulu adalah seperti berikut :

- Suatu syarikat subsidiari tidak merekodkan penghutang projek mengikut kaedah nilai saksama bagi kos membangunkan tanah pekebun kecil. Kaedah yang digunakan adalah mengikut kos dilunaskan bagi projek-projek yang keluar dari pengurusan atau tidak aktif. Ini tidak menepati piawaian MFRS 9 Instrumen Kewangan. Penyataan semula telah diambil kira bagi semua baki penghutang projek sama ada aktif ataupun tidak.
- Beberapa syarikat subsidiari tidak mengukur dan merekodkan aset biologi pada nilai saksama dan juga tidak mengenakan susutnilai ke atas tumbuhan penghasil. Ini tidak menepati piawaian MFRS 16 Hartanah, Loji dan Peralatan yang mengkehendaki tumbuhan penghasil disusutnilaikan. Penyataan semula telah diambil kira secara retrospektif dan telah diselaraskan sebagai pelarasan tahun terdahulu dalam penyata kewangan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

46. NOTA PELARASAN TAHUN LEPAS (SAMBUNGAN)

iii. Kumpulan telah terkurang lapor elaun rosot nilai belum terima perdagangan yang telah diukur berdasarkan MFRS 9 Instrumen Kewangan. Kesannya belum terima perdagangan terlebih nyata dan telah diselaraskan sebagai pelarasan tahun terdahulu dalam penyata kewangan.

iv. Kumpulan telah membuat pembalikan semula penerima insurans yang tidak wujud lagi dalam industri bagi mengemaskini baki belum bayar dagangan untuk mendapatkan baki yang lebih tepat. Penyata kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2018 telah dipinda secara retrospektif dan dinyatakan semula sebagai pelarasan tahun terdahulu dalam penyata kewangan.

v. RISDA tidak mengukur peruntukan ganjaran cuti rehat (GCR) dan manfaat perubatan menurut piawaian MFRS 119 Manfaat Kakitangan. Ini kerana pembolehubah yang digunakan dalam formula pengiraan GCR bersifat tidak tetap dan banyak jangkaan yang perlu diambilkira seperti kadar kenaikan gaji, kadar kematian dan bilangan cuti yang dikumpul. Sehubungan itu, kaedah penilaian aktuari telah dibuat bagi mengiktiraf peruntukan ganjaran persaraan dan manfaat perubatan kakitangan yang akan dibayar dan telah diselaraskan sebagai pelarasan tahun terdahulu dalam penyata kewangan.

vi. RISDA telah membuat pengiraan nilai saksama pinjaman kepada syarikat subsidiarinya tanpa faedah yang berbaki sebanyak RM15.1 juta setakat 31 Disember 2019 mulai tahun pinjaman diberikan. Syarikat subsidiari masih mengikut jadual pembayaran yang telah dipersetujui selepas proses *Restructuring & Rescheduling (R&R)*, maka tiada peruntukan rosot nilai diperlukan. Kadar faedah nilai saksama yang dikenakan adalah 4% dan pernyataan semula telah diambil kira secara retrospektif dan telah diselaraskan sebagai pelarasan tahun terdahulu dalam penyata kewangan.

vii. Pengiktirafan pendapatan yang tidak bersesuaian dengan kehendak MFRS 15 berkenaan dengan:

(a) Syarikat subsidiari telah mengiktiraf deposit yang diterima daripada penjualan tanah pada tahun 2018 sebagai pendapatan sebelum obligasi pelaksanaan jualan tanah tersebut disempurnakan. Ini tidak menepati kehendak MFRS 15 di mana pendapatan hanya diiktiraf apabila obligasi pelaksanaan telah dilaksanakan.

(b) Syarikat subsidiari telah mengiktiraf pendapatan daripada kontrak pembinaan apabila invoice dikeluarkan kepada pelanggan. Syarikat juga telah merekodkan kos pembinaan apabila invoice diterima dari sub-kontraktor dan bukan berdasarkan akruan.

(c) Syarikat subsidiari telah mengiktiraf pendapatan daripada penjualan hartanah siap berdasarkan invoice yang dikeluarkan, iaitu 10% daripada harga jualan apabila perjanjian jual beli telah ditandatangani dan 90% daripada harga jualan apabila memorandum pindah milik telah dilaksanakan. Ini tidak menepati kehendak MFRS 15 di mana pendapatan hanya diiktiraf apabila obligasi pelaksanaan telah dilaksanakan, iaitu apabila serahan milikan kosong telah diberikan kepada pelanggan.

(d) Syarikat subsidiari telah mengiktiraf pendapatan dari yuran pengajian apabila invoice dikeluarkan kepada pelanggan. Kaedah ini tidak menepati kehendak MFRS 15 *Pendapatan daripada Kontrak dengan Pelanggan*, di mana pendapatan hendaklah diktiraf apabila obligasi pelaksanaan dalam kontrak dengan pelanggan dipenuhi, iaitu ketika "kawalan" barang atau perkhidmatan yang menyandarkan obligasi pelaksanaan tertentu dipindahkan ke pelanggan. Invoice yang dikeluarkan secara awal hendaklah diktiraf sebagai pendapatan tertunda dan seterusnya diktiraf sebagai pendapatan hanya apabila obligasi pelaksanaan telah dipindahkan ke pelanggan. Kesan ke atas pendapatan tertunda yang tidak diktiraf dalam tahun terdahulu telah diselaraskan sebagai pelarasan tahun terdahulu dalam penyata kewangan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2019 (sambungan)

46. NOTA PELARASAN TAHUN LEPAS (SAMBUNGAN)

- viii. Syarikat subsidiari telah memodalkan kos pinjaman ke dalam kos pembangunan hartanah walaupun tiada aktiviti pembangunan sedang dijalankan. Ini tidak menepati kehendak MFRS 123 Kos Pinjaman.
- ix. Projek perumahan syarikat subsidiari telah siap pada tahun 2017. Walaubagaimanapun, syarikat subsidiari hanya memindahkan hartanah siap tersebut daripada kos pembangunan hartanah kepada inventori pada tahun 2018.
- x. Syarikat subsidiari telah merekodkan cukai tanah dan cukai taksiran untuk hartanah siap sebagai belum terima lain. Kos tersebut tidak diiktiraf ke perbelanjaan operasi lain dalam untung atau rugi.
- xi. Syarikat telah berkurang membuat pelarasan nilai realisasi bersih ke atas inventori hartanah siap mengikut kehendak MFRS 102 Inventori.
- xii. Baki amaun terhutang kepada suatu pemiutang telah berkurang rekod oleh syarikat subsidiari berbanding dengan tuntutan yang dibuat oleh pemiutang tersebut.

47. PERISTIWA SELEPAS TEMPOH PELAPORAN

Pada tahun 2020, kemunculan wabak COVID-19 telah memberi kesan ekonomi global kepada Malaysia dan seluruh dunia. Kumpulan dan RISDA telah membuat penilaian dan menganggarkan secara munasabah kesan kewangan COVID-19 bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019 untuk didedahkan dalam penyata kewangan dan mendapati tiada kesan ketara ke atas Kumpulan dan RISDA. Walau bagaimanapun, Kumpulan dan RISDA akan terus memantau kesan COVID-19 ke atas operasi dan prestasi kewangan serta mengambil langkah-langkah yang sewajarnya untuk meminimumkan kesan wabak ini ke atas operasi Kumpulan dan RISDA.